Poštnina plačana v gotovini.

Leto XV., štev. 95

Ljubljana, petek 27. aprila 1934

Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 8. — Tel. 2492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440 Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Po Jevtićevem povratku iz Turčije

Naš zunanji minister g. Jevtić se je po desetdnevni odsotnosti vrnil v Beograd.

Za svetovno politiko ni nikaka novost več, da se lokalne prilike v izvestnih delih Evrope takoj izboljšajo, brž ko so velesile toliko zaposlene s problemi »visoke« politike, da na podrejenih diplomatskih toriščih ne morejo nastopiti v svojih priljubljenih vlogah posrednikov in zaščitnikov. Taka je bila z Malo antanto, ki je kar naenkrat postala ugleden činitelj, preden so mogle velesile poseči vmes, taka je tudi s konsolidacijo Balkana, ki je napredovala v vseh ozirih, ko je postalo poseganje tujih mogočnikov v balkanske zadeve zelo otežkočeno. Skoro čisto v stran od velike svetovne politike in v nekakem blagodejnem zatišju se je na Balkanu začel zdravi pokret ureditve medsebojnih odnošajev na temelju sporazuma in delo se pod ugodnimi avspicijami nadaljuje.

To tiho delo potrjuje resničnost reka, ki pravi, da je najuspešnejša ona diplomacija, o kateri se najmanj čuje. Tako je v trušču, ki ga je izzvala zadnja francoska razorožitvena nota, odpotoval v Ankaro naš zunanji minister g. Bogoljub Jevtić in opravil svoje delo v miru in složnosti v trenutku, ko je Evropa odmevala od kričavih komentarjev francoske note in dolgoveznih napovedi o uspehih Barthoujevega potovanja na Poljsko. Potovanje našega zunanjega ministra Jevtića v Ankaro je bil pomemben dogodek samo za Balkan in naš državnik je bil gotovo zadovoljen, da je bila nadležna pozornost evropske javnosti obrnjena drugam.

Uradno je bilo oznanjeno, da ima naš zunanji minister samo nalogo, da opravi dolžnost vljudnosti in vrne poset turškega kolege Ruždi beja v Beogradu s svojim posetom v Ankari. V stvari pa sega potovanje g. Jevtića po svojem pomenu nedvomno daleč preko okvira formalne vljudnosti in z mirno vestjo lahko smatramo, da je služil nadaljevanju tako srečno začete konsolidacije na Balkanu. Saj to delo še ni dovršeno in zlasti z našega stališča se občuti dejstvo, da ravno naše sosede Bolgarije, ki si vsi želimo iskrenega prijateljskega zbližanja z njo, ni med podpisniki balkanskega pakta. Če smo mi zapadni sosed Bolgarije, je Turčija njena vzhodna mejašica; tako so tudi v Ankari v največji meri zainteresirani na pristopu Bolgarije k balkanskemu paktu, saj gredo turški državniki gotovo za tem, da si kolikor mogoče zagotove varnost svojega evropskega ozemlja. Kakor je namreč majhno in je težišče države pomaknjeno globoko v Malo Azijo, je zaradi morskih ožin vendarle silne važnosti.

Tudi pada poset g. Jevtića v čas, ko se je na Grškem med venizelistično opozicijo začula ostra disonanca zoper balkanski sporazum. Zato je v danem položaju tako Jugoslaviji kakor Turčiji mnogo do tega, da izgladita pot k balkanskemu paktu ravno Bolgariji, ki je na Balkanu v vsakem pogledu zelo važen činitelj. Opozicija v Atenah ne pomeni mnogo, saj je narekovana zgolj iz notranje političnih motivov ter je balkanski pakt tudi gladko šel skozi zbornico in senat, vendar je treba s tem pojavom računati, ker prav gotovo ni razveseljiv in daje potuho raznim izvenbalkanskim činiteljem.

Naš zunanji minister je pri svojem razgovoru s carigrajskimi novinarji samo zelo spretno namignil, da bo v Ankari v glavnem govora o možnostih pristopa Bolgarije k balkanskemu paktu. Dejal je oblegajočim ga zastopnikom tiska: »Vidite, da prihajam preko Bolgarije, saj je to najkrajša pot v Ankaro. Vedno potujem preko Bolgarije, mimo nje nočem, ker brez nje se ne more doseči ničesar.« Ta aluzija, izrečena med finim smehljajem, sicer ne obvezuje ministra k ničemur, je pa kljub temu naznačila novinarjem pravec, v katerem se bo gibal pomenek turških državnikov z našim zunanjim ministrom. Razume se, da je predmet zelo delikatne prirode in da je o teh razgovorih zelo malo prodrlo v javnost. Preteklost nas namreč uči, da so se pri vsaki važni stvari, ki zadeva samo balkanske države, takoj javili razni posredovalci in odkrili brž svoje »vitalne interese« in da so zaradi teh namišljenih in za lase privlečenih interesov obrezuspešili vsak sporazum na Balkanu. Pri takem stanju stvari nikakor ne kaže izročati javnosti poldozorele zadeve, da ne doživi slične usode. Modrost in previdnost zahtevata, da se delo za balkanski sporazum odigrava kolikor možno daleč od »zainteresiranih« držav.

G. Jevtić je bil sprejet v Turčiji ne samo z iskreno gostoljubnostjo, marveč tudi z izredno pozornostjo, kakršne so deležni samo državniki velikega formata. Ta okoliščina dovolj zgovorno priča, kakšno vlogo pripisujejo v Ankari našemu zunanjemu ministru ne samo v balkanskih zadevah, marveč tudi v ostalih zadevah one evropske politike, v katere območje sega naša država. In to po vsej pravici. Kajti g. Jevtić si je v razmeroma kratki dobi svojega ministrovanja pridobil ne le izredno popularnost v Jugoslaviji, marveč tudi velik ugled v vsem inozemstvu, ki vidi vsestranske uspehe naše zunanje politike v zadnjih letih. Prepričani smo vsi trdno, da pomeni uspeh tudi njegova pot v Ankaro, s katere se je ravnokar vrnil v Beograd.

LOUIS BARTHOU V PRAGI

Veličasten sprejem francoskega zunanjega ministra v češkoslovaški prestolnici — Prvi sestanek Barthouja s predsednikom Masarykom in dr. Benešem

Praga, 26. aprila č. Češkoslovaško glavno mesto je priredilo danes francoskemu zunanjemu ministru Barthouju navdušen sprejem. Na postaji kakor tudi po vseh ulicah, ki vodijo proti postaji so se zbrali legionarji in Sokoli, ki so se razporedili v špalir. Ko se je Barthou po prisrčnem pozdravu na postaji z avtom odpeljal na francosko poslaništvo, ga je množica navdušeno pozdravljala in vzklikala Franciji. Godba legionarjev je za pozdrav odsvirala pesem češkoslovaških vojnih dobrovoljcev v Franciji.

Ob 11. dopoldne je francoski zunanji minister v spremstvu francoskega poslanika v Pragi Noela in svojega kabinetnega šefa na Hradčanih posetil zunanjega ministra dr. Beneša.

Po sestanku je Barthou novinarjem na vprašanje, kaj bi mogel reči češkoslovaški javnosti, izjavil:

»Tri dni sem že na potovanju in verujte mi, da sem zaradi tega utrujen. Kljub temu je moje razpoloženje odlično. Minister dr. Beneš je bil zelo ljubezniv in mi je prihranil mnogo truda pri prvem razgovoru. Že na najinem prvem sestanku je prišlo do iskrenih izrazov prijateljstva in pokazala se je vsa intimnost odnošajev, ki obstojajo med Francijo in Češkoslovaško, ter trdna identičnost naših skupnih pogledov na mednarodno vprašanje.«

Ob 12.15 je sprejel Barthouja predsednik republike dr. Masaryk, ki ga je pridržal na banketu. Med drugimi so se banketa udeležili predsednik češkoslovaške vlade Malypetr, zunanji minister dr. Beneš, več članov vlade, visoki uradniki zunanjega ministrstva, češkoslovaški poslanik v Parizu Osuski, francoski poslanik v Pragi Noel in mnogo odličnih francoskih osebnosti.

Dr. Beneš: Niti hegemonija niti vazalstvo

Praga, 26. aprila g. Na banketu na čast Barthouja je zunanji minister dr. Beneš pozdravil francoskega gosta v prisrčnih besedah ter opisal tesno sodelovanje obeh držav, ki je 15 let ostalo brez najmanjših nesporazumljenj. Skupno smo izvojevali mnogo zmag, je dejal dr. Beneš, doživeli pa tudi mnogo razočaranj. Pri razpravljanju o tem političnem prijateljstvu so mnogokrat govorili o hegemoniji na eni in o vazalskih odnošajih na drugi strani. Smejal sem se temu večkrat in storim to tudi še danes. **15 let nismo niti trenutek čutili vaše hegemonije, vi pa ne našega vazalstva. Naše prijateljstvo temelji na skupnih političnih, kulturnih in moraličnih idealih, na skupnem idealu svobode, miru, demokracije in mednarodnega sodelovanja in končno na skupnih političnih interesih.** Kakor vi, bomo tudi mi ostali zvesti miru in Društvu narodov v prepričanju, da bo, čeprav se trenutno nahaja v dobi depresije, zopet prevladoval nad negativnimi silami. Naša zveza ni naperjena proti nikomur ter nima druge tedence, nego z našimi sosedi razširiti krog onih, s katerimi hočemo sodelovati v iskrenem prijateljstvu. V tem oziru polagam veliko važnost na ureditev razmer v srednji Evropi, za kar je potreben splošen dogovor. Od leta 1920. dalje sta bila Pariz in Praga vedno istega mnenja o potrebi skupnega prijateljskega in iskrenega sodelovanja med državami srednje Evrope in danes poudarjamo bolj kot kdaj soglasnost svojih mnenj in načrtov z njimi.

Barthou: Iskreno sodelovanje obeh držav

Zunanji minister Barthou se je najprej zahvalil za simpatije, ki jih je bil deležen v Pragi ter je v toplih besedah proslavljal zasluge Masaryka in dr. Beneša. **Društvo narodov, je dejal, ostane za nas, ki ga nočemo ne zapustiti, ne oslabiti, eden najboljših instrumentov civilizacije.**

Današnji položaj —, naj bo še tako resen —, nam ne sme vzeti poguma. Sodelovanje naših držav je bilo vedno ustvarjajočega značaja Stremeli smo vedno po gospodarski reorganizaciji srednje Evrope. Kompliciranost tega problema zahteva, da se prične njegovo proučevanje brez vsake politične zakulisne misli in samo z namero, da se čim prej doseže omiljenje težko preizkušenega prebivalstva.

Konference Barthouja

Praga, 26. aprila. g. Že na dopoldanskem razgovoru sta Barthou in dr. Beneš razpravljala o aktualnih zadevah, ki se tičejo zunanje politike Francije, Češkoslovaške in ostalih držav Male antante. Razgovor sta državnika nadaljevala tudi za časa svečanega kosila, ki ga je predsednik Masaryk priredil na čast Barthouja. Nato je Barthou posetil praški magistrat, kjer je na grobu Neznanega vojaka položil venec. Potem je Barthou posetil praškega župana dr. Baxo, pozneje pa francoski institut.

Zvečer se je na Hradčinu vršil banket, katerega se je udeležilo nad 100 oseb. Po banketu je bila v španski dvorani velika recepcija, na katero je bilo povabljenih preko 1000 oseb, med njimi celokupna vlada, diplomatski zbor, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, novinarji itd.

Praznik češkoslovaško-francoskega prijateljstva

Praga, 26. aprila. d. Ob prihodu francoskega zunanjega ministra Louisa Barthouja v Prago so objavili listi izjavo češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Edvarda Beneša, ki pravi med drugim.

Francoskega zunanjega ministra Louisa Barthouja bo danes pri njegovem prihodu v Prago in ves čas njegovega bivanja pri nas sprejela vsa Češkoslovaška s čustvi odkritosrčne radosti. V njem bo videla najvdanejšega prijatelja češkoslovaške republike, ki je čutil z nami v težkih časih, ki je bil z nami v teku dolgih let zvezan z intimnimi vezmi nesebičnega prijateljstva in resnične ljubezni in ki nam je pomagal ob najrazličnejših in pogostih prilikah ojačiti in poglobiti naše duhovne in politične zveze s francosko republiko. Radost vse češkoslovaške javnosti je tem bolj utemeljena, ker prihaja k nam naš spoštovani prijatelj v neposredni funkciji oficielnega zastopnika republikanske Francije, kot njen zunanji minister, da ojači odkritosrčnost francosko-češkoslovaškega prijateljstva in solidarnosti, ki je bila in ostane naš ponos, kakor tudi poleg Male antante naše najpomembnejše politično in kulturno imetje, naša najbolj zanesljiva opora. Ni nam treba prikrivati, da tak manifestanten izraz našega prijateljstva, tak praznik češkoslovaško-francoskih odnošajev danes ni brez velikega političnega in mednarodnega pomena. Politična prijateljstva predstavljajo, če so resnična in poštena in pri tem tako pozitivna, konstruktivna ter brez vsakega sovraštva proti komurkoli, kakor se more reči o češkoslovaško - francoskem prijateljstvu, zlasti v sedanjem položaju evropskega vznemirjenja, evropskega nezaupanja ter notranjih in zunanjih političnih eksperimentiranj, važno aktivno vrednoto, ki je pomembno jamstvo za stabilnost, varnost in mir v Evropi. Menim, da se mora predvsem v tem smislu presojati obisk zunanjega ministra Barthouja v Pragi. Ob njegovem prihodu ga resnično, prijateljsko pozdravljamo

Odmevi poseta na Poljskem

Varšava, 26. aprila. AA. Pred odhodom iz Krakova v Prago je francoski zunanji minister Louis Barthou izjavil, da je zelo zadovoljen z uspehi svojega obiska na Poljskem, ki je okrepil zvezo med obema državama. Barthou misli, da bo ta obisk izboljšal tudi gospodarske in finančne odnošaje med Poljsko in Francijo.

Na vprašanje, kaj misli o stalnem sedežu Poljske v svetu Društva narodov, je francoski državnik odgovoril, da ima Poljska popolno pravico do tega mesta. Opozoril je tudi, da je bil osebno zoper pakt štirih, ki ga je obsodil v senatnem odboru za zunanje zadeve, ko je bil zunanji minister Paul Boncour.

Barthou je zaključil svojo izjavo, da Poljska z nenapadalnim paktom, ki ga je sklenila z Nemčijo, ni prevzela nikakih obveznosti, ki bi bile v nasprotju s francosko poljsko zvezo.

Poljski listi naglašajo, da je obisk Barthouja okrepil francosko - poljsko prijateljstvo. »Kurier Poranny« je posebno zadovoljen z Barthoujevo izjavo o paktu štirih. List govori o analogijah med Francijo in Poljsko. »Czas«, ki je blizu vladi, pravi, da se zveza med Francijo in Poljsko ni samo ohranila, temveč še okrepila in da je dobila še večji pomen, ko je Francija uradno priznala Poljsko za velesilo.

Dunaj, 26. aprila. AA. »Reichspost« prinaša danes uvodnik o obisku Barthouja v Varšavi in prihaja do zaključka, da je ta obisk okrepil zvezo med Francozi in Poljaki.

Francoski nasveti Poljski

Pariz, 26. aprila č. Ko je francoski zunanji minister Barthou snoči odpotoval iz Krakova proti Pragi, je s poljske meje poslal pozdravno brzojavko zunanjemu ministru Becku, s katero se mu je zahvalil za prisrčni sprejem.

Danes je v »Journalu« politični publicist Saint Brice objavil nekaj »prijateljskih nasvetov Poljski«. Med drugim pravi:

Francija je v mnogočem ustregla Poljski, posebno pa na gospodarskem in finančnem področju. Primerno bi bilo, da bi sedaj Poljska ne kazala tako borbenega nacionalizma napram francoskemu kapitalu in industriji. Poljska mora uvideti, da ne sme zahtevati od Francije denarja, da bi ga potem porabila le za svoje nabave v drugih državah. Tudi Barthou je na to opozoril poljskega zunanjega ministra.

Nemčija gre svojo pot

Brez ozira na Italijo in Anglijo bo začela neposredna pogajanja s Francijo

Pariz, 26. aprila. č. **Tukajšnji listi so objavili davi daljša poročila svojih berlinskih dopisnikov, ki so izzvala v francoski javnosti znatno zanimanje. Kakor vse kaže, namerava narodno socialistični režim v Nemčiji ubrati nova pota v svoji zunanji politiki, da mimo diplomatskih pogajanj in konferenc doseže svoje zunanje politične cilje. Nemška metoda naj bi bila v nekem pogledu docela nova. Kakor zatrjujejo dobro poučeni nemški politiki, je Hitler angažiral za nemško zunanje-politično akcijo znanega publicista in bivšega diplomata ter odličnega poznavalca evropskih razmer Löwenkopfa, katerega namerava poslati v evropske prestolnice kot svojega zaupnika in opolnomočenega posredovalca. Löwenkopf naj bi vodil direktna pogajanja z zastopniki tujih vlad v Hitlerjevem imenu. Sporazume, ki bi jih dosegel, bi potem sankcionirala nemška vlada.**

Löwenkopf ima odlične zveze tudi s francoskimi političnimi krogi, s francoskim tiskom ter celo s člani francoskega generalnega štaba. Hitler pričakuje, da se bo zaradi tega mogel uspešno pogajati glede vseh spornih vprašanj tudi s Francijo. V Parizu se bo predvsem pogajal z Doumerguejom in Barthoujem ter z nekaterimi člani francoskega generalnega štaba. Pariški listi menijo, da bo Löwenkopf kot opolnomočeni zaupnik nemške vlade v Franciji dobrohotno sprejet ter da bo gotovo dosegel znatne uspehe, če bo v resnici nastopil kot pobornik miru in razorožitvenih idej. Francoski politični krogi smatrajo celo, da bi bilo na tak način mogoče direktna pogajanja med Nemčijo in Francijo zelo pospešiti. Pričakujejo, da pride Löwenkopf v Pariz že prihodnji teden.

Suvich se vrača praznih rok

V Londonu niso sprejeli Mussolinijevih predlogov in čakajo na nadaljnji razvoj dogodkov v Ženevi

London, 26. aprila d. Italijanski državni podtajnik Suvich je včeraj popoldne izročil zastopnikom tiska o svojih londonskih razgovorih pismeno izjavo, v kateri se zelo zadovoljivo izreka o uspehu svojega obiska. Razen tega je med drugim izjavil, da je bilo v njegovih razgovorih z angleškimi državniki poleg razorožitvenega vprašanja v ospredju tudi podunavsko vprašanje. Kot izredno važno je smatral, da se razorožitvena pogajaja nadaljujejo, bodisi v okviru diplomatskih razgovorov ali pa v Ženevi. Enotna fronta proti Nemčiji bi v sedanjem trenutku ne bila umestna. Po njegovem mnenju, je Mussolinijev načrt edina prava podlaga za rešitev tega kompleksa težavnih vprašanj, ki se morajo rešiti brez obotavljanja.

O japonski deklaraciji glede Kitajske ni govoril z angleškimi državniki, pač pa je angleška vlada pokazala veliko zanimanje za razvoj razmer v Podunavju in zlasti za prizadevanja Italije, da izboljša v sodelovanju z Avstrijo in Madžarsko gospodarski položaj v Srednji Evropi.

Kot trgovska in pomorska država se Velika Britanija seveda zanima tudi za načrte o osnovanju svobodne luke za Avstrijo v Trstu. Razvoj te zadeve je vsekakor na pravem potu, ker je italijanska vlada prepričana, da bo njena pobuda v tej smeri koristila vsem srednje-evropskim državam ter razčistila gospodarski položaj. Trst je zelo važen činitelj za obnovo trgovine v Srednji Evropi in se morajo italijanske koncesije smatrati kot dragocena pomoč v tem pogledu.

V londonskem Cityju razširjene vesti, da se je pogajal o najetju posojila, Suvich demantira. Najetje posojila za Avstrijo nikakor ni v duhu politike, ki jo Avstrija in Italija zasledujeta v sedanjem času in bi bilo tudi nepotrebno glede na razveseljiv razvoj avstrijskega gospodarstva, ki se kaže v zadnjem času. Isto velja tudi za Italijo samo, ker italijansko gospodarstvo ne potrebuje nobenega inozemskega posojila

Ker vprašanje habsburške restavracije v sedanjem trenutku ni aktualno, se o njem v Londonu tudi ni razpravljalo.

Suvich je odpotoval danes z letalom Belgijo, od koder bo nadaljeval po kratkem pristanku svojo pot v Rim, da se bo mogel še pravočasno udeležiti otvoritve zasedanja italijanskega senata.

O razgovorih Suvicha z angleškimi državniki je bil izdan naslednji oficielni komunike:

Komunike

Italijanski državni podtajnik Suvich se je včeraj popoldne v spremstvu italijanskega poslanika Grandija sestal v spodnji zbornici z zunanjim ministrom sirom Johnom Simonom in državnim podtajnikom za zunanje zadeve Vansitartsom. Razgovori obeh vlad so se nadaljevali v prijateljskem in harmoničnem duhu

Bojazen Italije

London, 26. aprila k. Ob zaključku Suvichevih razgovorov v Londonu se je mnenje tukajšnjih političnih krogov domala izpremenilo. Spočetka so domnevali, da bo Anglija po sporazumu z Italijo dala poslednjo iniciativo za diplomatski sporazum glede razorožitve. Sedaj so pa opustili vse nade na tako rešitev ter s prepričanjem poudarjajo, da vse do prihodnje seje glavnega odbora razorožitvene konference, ki bo šele predzadnji dan maja, ni pričakovati nikakih novih predlogov za razorožitev. Pač pa zatrjujejo, da bodo skušali zastopniki Italije in Anglije kolikor mogoče izenačiti svoje dosedanje predloge glede omejitve in znižanja oborožitve.

Italijanski diplomatski krogi v Londonu z zagrenjenostjo ugotavljajo, da se bodo morala pogajanja nadaljevati pri zeleni mizi v Ženevi ter izražajo bojazen, da bo skušala Francija ustanoviti protinemški blok ali pa vsaj izpremeniti konferenco v protinemško manifestacijo. Ni pričakovati, da bi poleg drugih zavzel na seji glavnega odbora svoje mesto tudi nemški delegat. Agencija Reuter baš v tem smislu podaja mnenje italijanskega ministrskega predsednika, ki se bo nedvomno z vsemi silami zavzel za to, da eventualno razorožitvena konvencija ne bi dobila protinemške osti.

O rezultatih razgovorov z Mussolinijevim odposlancem Suvichem se je snoči bavil tudi že ministrski svet. Kakor vse kaže, je bil rezultat angleško-italijanskih diplomatskih pogajanj v zadnjih treh dneh ta, da bodo sedaj skušali spraviti v sklad italijanske in angleške predloge o razorožitvi, da bi mogli v Ženevi zavzeti skupno stališče proti Franciji, če bi hotela francoska delegacija doseči konvencijo, ki bi za Nemčijo pomenila katastrofo.

Finančne težkoče Nemčije

Berlin, 26. aprila. AA. Po najnovejšem izkazu o stanju nemške državne banke je zlato kritje nazadovalo za 7 milijonov in znaša sedaj okrog 220 milijonov.

O pomenu bližnjih pogajanj z inozemskimi upniki je guverner državne banke dr. Schacht izjavil, da je mogoče popraviti položaj le s povečanjem nemškega izvoza ali pa z uvidevnostjo tujih upnikov.

Južnoameriški pakt proti vojni

Buenos Aires, 26. aprila AA. **Jutri bodo v tukajšnjem zunanjem ministrstvu zastopniki Bolivije, Venezuele, Kube, Ekvadorja, Kostarike, San Salvadorja in Paname podpisali pakt proti vojni.**

Nemčija in baltiške države

Nemčija odklonila podpis protokola, ki naj bi zajamčil neodvisnost baltiških držav

Berlin, 26. aprila. AA. Ruska vlada je predlagala nemški vladi podpis skupnega protokola, ki bi zagotovil neodvisnost baltiških držav. Pri tem je namignila, da bi tak sporazum mogel ugodno vplivati na razmerje med Moskvo in Berlinom. Nemška vlada je ruski predlog odklonila. V poučenih krogih pripominjajo k temu, da so baltiške države nekoč pripadale ruskemu carstvu in da je zato razumljivo, če hoče sovjetska vlada še posebej poudariti nedotakljivost njih ozemlja in njihovo neodvisnost. Za Nemčijo pa ni realnega političnega razloga, ki bi upravičeval takšen proglas, tem manj, ker meri sovjetski predlog na skupno poroštvo obeh držav. Nemčija seveda ne pripravlja ničesar, kar bi moglo ogražati neodvisnost Estonske, Letonske in Litve. Baltiške države so same po sebi popolnoma neodvisne in Nemčija se hoče ogniti slehernemu vmešavanju, ki bi utegnilo zbuditi videz, da jim je varuhinja. Stremljenje po tem, da bi Nemčija ali Poljska sopodpisali dogovor o jamstvu neodvisnosti baltiških držav, bi težko moglo prispevati k pomirjenju Evrope.

Uradni komunike nemške vlade o ruskem predlogu pripominja predvsem, da se sredstvo, ki ga je predlagal Litvinov v želji, da se obnove zaupni odnošaji med Nemčijo in Sovjetsko unijo, nemški vladi ne zdi primerno za dosego tega namena. Čudno je, da predlaga Litvinov danes Nemčiji načrt, ki ga je predložil nedavno neki drugi vladi; v tem vidijo v tukajšnjih političnih krogih politično akcijo, naperjeno zoper Nemčijo.

Berlin, 26. aprila. AA. Nemška vlada je poslala letonski vladi noto, s katero jo obvešča, da ji je Rusija predlagala, naj bi medsebojne odnošaje zboljšali s podpisom protokola, s katerim bi Nemčija in Rusija jamčili za neodvisnost in nedotakljivost baltiških držav. Nemška nota naglaša, da je Nemčija ruski predlog odklonila, ker smatra, da Nemčija nikakor ne ograža neodvisnosti baltiških držav. Zato predlagani protokol tudi ne bi mogel zboljšati sedanjih odnošajev med Nemčijo in Rusijo.

Koncentracija dela za ljudsko prosveto

Ugleden in izkušen narodni in prosvetni delavec z naše severne meje nam pošilja naslednji zanimiv članek. Objavljamo ga v razmišljanje vsem, ki so posvetili svoje sile širjenju ljudske prosvete.

V teku letošnje proračunske debate se je narodni poslanec g. Spindler med drugim bavil tudi z vprašanjem organizirane ljudske prosvete in načel vprašanje, kaka vloga naj bi pripadla v pogledu na to organizacijo državi. Misli, ki jim je dal poslanec izraza, so brez dvoma vsega uvaževanja vredne in vsakdo mu mora pritrditi, da bi bila nekaka službena koncentracija ljudsko izobraževalnega dela logična dopolnitev prizadevanja, ki je vodilo do vsedržavne organizacije telesne vzgoje. Nobenega dvoma ni, da ima narodna skupnost, izražena v državi, največji interes na smotreni nacionalni vzgoji širokih množic, kakor jo opravljajo zdaj institucije zasebne združitve. Naloge, ki iz te premise izhajajo za državo, odnosno za samoupravna področja, ležijo na dlani. Upravna zakonodaja je pri nas že pokazala, da je javna skrb za narodno prosveto načelo, ki se mora ne samo priznavati, marveč tudi v praksi izvajati, kajti v občinskem zakonu je uvrstila skrb za splošno narodno prosveto med glavne naloge moderne občine.

Četudi vse to spoznavamo in podčrtavamo, si vendar ne smemo skrivati, da za sedaj in za bližnjo bodočnost še ne moremo pričakovati službene centralizacije izvenšolskega izobraževalnega dela, niti za celo državo niti za posamezna banovinska področja. Temu stoje na poti že budžetne ovire. Na drugi strani pa ostane resnica, da je organizirano prosvetno delo važna in nujna narodna potreba, ki se ne sme zanemarjati, četudi ne prevzame vodstva službena avtoriteta. Mi — zlasti Slovenci — smo le preveč nagnjeni na to stran, da to, kar smo v predvojnih nesvobodnih časih smatrali za narodno dolžnost, radi odrivamo s svojih ramen na državna in samoupravna. So pa to zadeve, ki morajo biti prepuščene v veliki meri zasebni iniciativi. Tako ni le pri nas, tako je pri vseh kulturnih narodih in se tudi povsod smatra kot najplemenitejša naloga neslužbene nacionalne in kulturne javnosti.

Slovenci smo se te svoje narodne dolžnosti v preteklosti dovolj zavedali, kakor dokazuje naše živahno predvojno ljudskoprosvetno udejstvovanje. Takrat seveda smo bili postavljeni pred neizbežno potrebo samopomoči, ako smo hoteli živeti in se ohraniti. Pa tudi po vojni se je storilo in se stori še vedno mnogo za ljudsko prosveto in izobrazbo. Številni so posamezniki v naših mestih, pa tudi v našem podeželju, ki se zavedajo svojega poslanstva in se kljub nedostatnim sredstvom posvečajo kulturnemu in vzgojnemu delu. Bilo bi krivično, ko bi v tej zvezi ne imenovali v prvi vrsti našega učiteljstva. Priznati si pa moramo, da v našem prosvetnem delu še vedno ni popolnega sistema, da gre mnogokrat za osamljene priložnostne improvizacije, kjer bi bilo treba trdnega programa ter določenih ciljev in metod.

V tem pogledu pa vendar lahko rečemo, da se razmere izboljšujejo, zlasti če vzamemo pred oči zgledno delovanje ljubljanske »Zveze kulturnih društev«. Poročila njenega zadnjega občnega zbora so dokazala, da se ta naša prosvetna centrala razvija v taki smeri, da nam bo postala ena najvažnejših narodnih ustanov. Prosvetni tečaj, ki se je pravkar zaključil v Ljubljani, znači razveseljiv korak naprej, ki za bodoči razvoj mnogo obeta. Toda na žalost je kompetenčno področje ljubljanske organizacije omejeno le na okraje, ki so tvorili svoječasno ljubljansko oblast, ob katere mejah se sveži razmah ustavlja. Bolj proti severu, kjer bi bilo prosvetnega in nacionalno vzgojnega dela treba še več, ker prihajamo tu bližje in bližje narodni in državni meji, pa vsaj danes ne moremo beležiti smotrenosti in elana, kakor za kaže ljubljanski vzgled.

Naše besede naj ne bodo očitek obmejnim prosvetnim organizacijam, niti omalovaževanje društvene centrale, ki ima svoj sedež v obmejnem Mariboru. Storilo se je tudi na severu mnogo dela, posamezniki tudi tu odlikujejo z najboljšo voljo in hvalevredno požrtvovalnostjo toda praktični uspeh, če sodimo njegovo splošnost in celoto, že zato ne more biti povsem zadovoljiv, ker so v tem delu naše ožje domovine predpogoji za organizirano prosvetno delo neugodnejši, delo samo pa težavnejše. Niti Maribor niti Celje nista taki središči, da bi z enako silo priklepali širše okolje nase kakor Ljubljana, ki je pač že od nekdaj in tudi še danes naša nacionalna in duševna metropola. Če hočemo biti iskreni, moramo priznati, da vsa Slovenija resnično gravitira v Ljubljano, dočim takega enotnega žarišča v bivši Štajerski ni.

Kakor so razmere danes, je težko misliti, da bi na primer Maribor mogel postati ona osrednja duševna avtoriteta, ki je za pravilno in enotno usmerjenje organiziranega prosvetnega dela neobhoden predpogoj. Posledica so mnogo prerahle zveze posameznih izobraževalnih edinic med seboj in s svojim formalnim središčem.

Zveza kulturnih društev v Mariboru je brez dvoma opravila mnogo koristnega dela, onega razmaha, kakor njena ljubljanska posestrina pa ni mogla doseči baš zaradi nedostatnih temeljnih pogojev. Že pomanjkanje ljudi, ki naklada preveč bremen na rame maloštevilnih — skoro vedno istih idealistov, učinkuje kakor svinčena utež na perotih, ki bi se rade razpele. Ni mogoče odrekati vsega priznanja, da, naravnost občudovanja možem, ki posvečajo ves svoj čas in vse svoje sile plemenitemu prizadevanju ljudske prosvete. Ravno letošnjo pomlad se je pojavil nov navdušen val, ki hoče nadoknaditi, kar se je pod silo razmer zamudilo. Volje in poguma se kaže dovolj in ne sme se dvomiti, da tudi uspehi ne bodo izostali. Vendar bi morda ne bilo stvari v škodo, če bi pogum zadoščal tudi za iskreno vprašanje, ali je res neizbežno vztrajanje na regionalnem partikularizmu, ki je v svojem bistvu le posledica neuspele in k sreči že premagane upravno-politične delitve. Morda bi bilo vredno razmišljati, ali ne bi kazalo tudi na ljudskoprosvetnem polju likvidirati delitve na »oblasti«, kakor jo je likvidirala politična uprava.

Kulturna koncentracija, ki bi ustvarila veliko enotno področje z eno samo, smer dajajočo centralo, bi gotovo omejevala dalekosežne delovne samostojnosti in — če hočete — nekake opredeljene avtonomije velikih, po naravi sami podanih okrožij. Tisti strah pred »centralizmom«, ki ga je toliko v manjših lokalnih središčih, bi se prav kmalu izkazal kot neosnovan, kakor hitro bi se občutil blagoslov večje skupne moči in enotnega sistema.

Koncentracija, obsegajoča vso državo, je danes morda res nemogoča in tudi nezaželena. Skupnost dela pa, ki se razteza na enak in enoten kulturni krog, bi mogla roditi zlate sadove. Regionalizem je dedščina avstrijske preteklosti, to bi morala pred vsem občutiti naša meja. Mariborska Zveza kulturnih društev stoji pred občnim zborom, ki bo razpravljal o obnovi in poglobitvi prosvetnega dela. Morda bi ne bilo odveč, če bi razmišljal tudi o vprašanju koncentracije sil.

Kriza španske republike

Notranja politična kriza se je tako poostrila, da lahko pride do državljanske vojne

Madrid, 26. aprila. AA. Predsednika republike čaka zaradi vladne krize izredno težka naloga. Katalonija, ki je večinoma socialistična, grozi, da bo odpadla, če bo predsednik republike dovolil kakršnokoli koncesijo stranki ljudske akcije (Accion popular), ki je najštevilnejša v poslanski zbornici. Socialisti jo namreč dolže, da dela skrivaj za obnovo monarhije. Zmerni republikanci očitajo nasprotno Zamori, da je ravnal glede amnestijskega zakona proti ustavi. Če se oproste rojalistični oficirji, potem je republika v nevarnosti. Za Španijo je velika nevarnost tudi v tem, ker delavci družijo svoje sile in napovedujejo generalno stavko. Če Zamori ne uspe sestaviti nove vlade, potem mora razpustiti poslansko zbornico, kar pa bi pomenilo začetek državljanske vojne.

Madrid, 26. aprila. č. Čeprav je bilo po vsej državi proglašeno alarmno stanje zaradi generalnih stavk, ki so se pričele širiti zlasti v severnih pokrajinah države, je vendarle prišlo v raznih krajih do spopadov, ki pa niso imeli resnih posledic. V Madridu je neznanec vrgel bombo proti avtomobilu notranjega ministra. Bomba k sreči ni eksplodirala, pa tudi atentatorja niso našli. Predsednik Zamora ni še nikomur poveril mandata za sestavo nove vlade. Radikali so sklenili predlagati, da se sestava nove vlade zopet poveri njihovemu voditelju Lerrouxu. Tudi vodja desnice Gil Robles se je izjavil za dosedanjega ministrskega predsednika. Zaradi tega je pričakovati, da se bo borba med Lerrouxom in predsednikom Zamoro nadaljevala in da bo brzkone izzvala krizo v predsedstvu republike.

Kritika Gömbösove politike

Razprava o rimskih protokolih v madžarskem parlamentu – Socialisti zahtevajo politiko svobodnih rok

Budimpešta, 26. aprila. AA. Na snočnji seji parlamenta se je nadaljevala razprava o proračunu za l. 1934-35. Posebno pozornost je zbudil govor poslanca Tulija, ki je nastopil proti razširjenju pooblastil državnega upravnika. Izrazil je mnenje, da je prišel čas, da vlada zopet vzpostavi tisočletno ustavo in ukine zakon o detronizaciji.

Znani legitimistični poslanec Szigray se je v svojem govoru dotaknil rimskih protokolov in dejal, da jamčijo avstrijsko neodvisnost in da so napravili konec germanofilski politiki, ki je napravila Madžarski toliko škode. Glede restavracije je bil mnenja, da je stališče domala vseh velesil o njej enako in da je Nemčija edina velesila, ki nasprotuje restavraciji. Vprašanje restavracije je velikanskega pomena za politični položaj Madžarske.

Veliko zanimanje je zbudil govor socialnodemokratskega poslanca Buchingerja, ki je ostro kritikoval rimske protokole, češ, da ne predstavljajo za Madžarsko nikake koristi, ker so zanjo škodljivi tako s političnega kakor z gospodarskega vidika. Prav tako je nevarno, ker gledajo velesile z nezaupanjem te protokole. S tem je bilo kršeno tudi eno izmed glavnih načel Gömbösa, da je namreč treba voditi politiko svobodne roke. Govornik je zahteval od vlade, naj hodi po poti absolutne miroljubnosti in pokaže več taktike in spretnosti. Madžarska mora na vsak način ostati nevtralna. Nastopil je tudi proti restavraciji Habsburžanov in dejal, da prizadeti narodi niso pozabili, da jih je habsburški režim podjarmil in izigraval drugega proti drugemu.

Budimpešta, 26. aprila. AA. V dobro poučenih krogih trde, da bo predsednik vlade Gömbös v kratkem uradno obiskal Berlin. Obisk bi se imel izvršiti meseca maja in sicer bržkone po zaključku gospodarskih razgovorov, ki se vrše v Rimu.

Napredovanje

Beograd, 26. aprila p. Napredoval je v višjo skupino Dušan Podgornik, uradnik podružnice Poštne hranilnice v Ljubljani.

Po katastrofi v Kaknju

Beograd, 26. aprila. p. Danes je bila tukaj konferenca narodnih poslancev in senatorjev iz drinske banovine, ki so razpravljali o rudniški nesreči v Kaknju in sklenili, da pošljejo posebno delegacijo 6 senatorjev in poslancev v Kakanj, da prouči razmere v rudniku in vzroke nesreče.

Beograd, 26. aprila. AA. Britanski minister za rudnike g. Ernest Brown je poslal ministru za gozdove in rudnike dr. Ulmanskemu tole sožalno brzojavko: »V imenu britanskega rudniškega ministrstva in vseh panog britanske rudarske industrije izražam svoje najgloblje sožalje jugoslovenski vladi in jugoslovenski rudarski industriji ob strahoviti rudarski eksploziji v Kaknju. Prosim vas, da izrazite naše iskreno sožalje hudo prizadetim svojcem.«

Minister dr. Ulmanski se je ministru g. Brownu toplo zahvalil za sožalnico.

Pomoč pogorelcem v Donjem Kraljevcu

Prelog, 26. aprila. č. Danes dopoldne je prispel v Donji Kraljevec ban dr. Perović, ki je takoj odredil, naj pošljejo dva vagona semenskega krompirja in 30.000 Din kot prvo pomoč prizadetemu prebivalstvu.

Obisk grškega ministra za narodno gospodarstvo

Beograd, 26. aprila AA. Grški minister za narodno gospodarstvo g. Pesmazoglu se pripelje jutri zvečer v Beograd. Ministru je odpotoval naproti v Skoplje dr. Sava Obradović kot zastopnik ministrstva za trgovino in industrijo.

Odgodena licitacija

Beograd, 26. aprila p. V predsedništvu Narodne skupščine je bila danes konferenca skupščinskega odbora za zgraditev novega skupščinskega poslopja. Seje so se udeležili tudi predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudi, predsednik finančnega odbora dr. Ninko Perić in finančni minister dr. Djordjević. Po daljši razpravi je bilo sklenjeno, da se za 30. aprila razpisana licitacija del za dovršitev novega skupščinskega poslopja odgodi do 30. maja.

Avstrijska vlada proti jugoslovenskemu tisku

Zagreb, 26. aprila n. »Novosti« poročajo, da se večina potnikov, ki se vrača iz Avstrije v Jugoslavijo, pritožuje, da ni v Avstriji nikjer mogoče dobiti jugoslovenskih listov, dočim avstrijski listi še vedno svobodno krožijo v našem prometu.

Nadškof dr. Kordač †

Praga, 26. aprila. č. Opoldne je v tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov umrl bivši praški nadškof dr. Kordač, star 83 let.

Ime pokojnega nadškofa dr. Kordača je bilo v vsej Češkoslovaški izredno popularno zaradi njegovih velikih simpatij za najširše ljudske sloje in socialnih nazorov, zaradi katerih je prišel v nasprotstva z vsemi višjimi cerkvenimi oblastmi. Znana je njegova izjava, da bodo svet zajeli rdeči plameni, če oblastniki in kapitalisti ne bodo priznali krščanskih zakonov. V inozemstvu se je Kordačevo ime mnogo imenovalo v zvezi z njegovim sporom s službenim zastopnikom Vatikana, nuncijem Ciriacijem. Takrat je moral dr. Kordač podati ostavko. Vatikan se je skušal oddolžiti za to na ta način, da ga je imenoval za komornika Sv. stolice.

Zborovanje JNS v Tacnu

Občinska organizacija JNS v Tacnu nad Ljubljano je sklicala preteklo nedeljo zborovanje članstva, ki je prišlo kljub slabemu vremenu in kljub dejstvu, da se je že dopoldne vršilo na Šmarni gori zborovanje obrtnikov, v prav lepem številu v hotel »Sava« pod Šmarno goro.

Zborovanje je vodil predsednik organizacije g. Kališ, ki je pozdravil vse navzoče, predvsem pa narodna poslanca g. Komana in g. Mravljeta, sreskega tajnika gospoda Borštnika in domačega župana gospoda Medveda. Nar. posl. Mravlje je govoril o politični in gospodarski situaciji v Jugoslaviji in opozoril tudi na razne napake in pomanjkljivosti, ki jih je treba še odpraviti. Omenjal je tudi razne nove pokrete in organizacije, ki se danes porajajo v naši državi, in poudaril, da jih je treba spraviti v neko skupno, organizirano povezanost in njihovo poseganje v politično in gospodarsko življenje usmeriti le v dosego tistega skupnega cilja, za kar se vsi borimo, zlasti pa najmočnejša politična grupacija v državi JNS. Okrog JNS se moramo staviti vsi s pozitivnim delom in upravičenim optimizmom na zboljšanje težkih prilik.

Sreski narodni poslanec g. Koman je v svojem obširnem govoru opisal prizadevanja našega parlamenta za rešitev perečih gospodarskih vprašanj; razčlenil je zlasti gospodarske uredbe vlade, katerih edini namen je obnova gospodarskega življenja in s tem dosega znosnejših razmer. Za svoj okraj je zastavil vedno in povsod svojo besedo in poskušal doseči zboljšanje vsaj tam, kjer je v danih razmerah to dosegljivo. — Zborovalcem je obrazložil naporno delo, ki ga vrši z ostalimi slovenskimi poslanci v Narodni skupščini, da bi se uresničile vsaj tiste želje ljudstva, ki so kljub zamotanemu gospodarskemu položaju izpolnjive in preko katerih tudi nobena vlada ne bo mogla iti.

Govora obeh poslancev so sprejeli zborovalci z velikim pritrjevanjem nato pa stavljali različna vprašanja in interpelacije, ki sta poslanca nanje takoj odgovarjala. Sreski tajnik g. Borštnik je poročal o strankinih zadevah, opisal je poslovanje sreske organizacije in apeliral na zbrane poslušalce, da se z zaupanjem oklenejo JNS, ki je edina poklicana in zmožna, da povede v doglednem času našo državo v boljše in srečnejše čase. Župan g. Medved je pojasnjeval občinsko gospodarstvo, izrekel zahvalo g. poslancu Komanu za izkazano pomoč in pozval vse tiste, ki stoje še vedno izven stranke, da stopijo v njene vrste.

Trockij v Turčiji

London, 26. aprila AA. Po brzojavki iz Carigrada je turška vlada dovolila Trockemu, da se sme spet naseliti na Prinkipu.

Mušanov v Budimpešti

Na svojem potu po evropskih glavnih mestih je predsednik bolgarske vlade prispel včeraj iz Rima v Budimpešto

Budimpešta, 26. aprila. AA. Predsednik bolgarske vlade Mušanov je prispel ob 10. dopoldne iz Rima čez Jugoslavijo v Budimpešto. Z njim sta se pripeljala njegova gospa in ravnatelj gospodarskega oddelka bolgarskega zunanjega ministrstva g. Karašov.

Mušanovu so na postaji priredili svečan sprejem. Navzoča je bila celotna madžarska vlada s predsednikom Gömbösom na čelu, zastopniki kulturnih organizacij in vojaških in civilnih oblasti ter osobje bolgarskega poslaništva z odpravnikom poslov Popovim na čelu. Godba je zaigrala bolgarsko in madžarsko himno, nato pa so se bolgarski gosti odpeljali v spremstvu predsednika madžarske vlade v hotel »Ritz«, kjer so jim bili rezervirani posebni apartmani.

Kmalu po prihodu je Mušanov obiskal predsednika madžarske vlade Gömbösa in ostal pri njem četrt ure. Nato je odšel k zunanjemu ministru Kanyji. Opoldne je Mušanova sprejel v privatni avdienci državni upravnik Horthy, ki je nato predsedniku bolgarske vlade in njegovi gospe na čast priredil kosilo.

Popoldne je Mušanov položil venec na grob madžarskega Neznanega junaka, nakar je imel razgovore z Gömbösom in Kanyjo. Zvečer je Gömbös priredil večerjo in nato svečan sprejem. Okoli 11. ure zvečer sta Mušanov in Gömbös govorila po radiju.

Mušanov ostane v Budimpešti do jutri zvečer, nakar odpotuje preko Beograda v Sofijo.

Odnošaji med Bolgarsko in Madžarsko

Budimpešta, 26. aprila. g. Po svojem prihodu je izjavil bolgarski ministrski predsednik Mušanov novinarjem, da je prepričan, da je veljal prisrčen sprejem, ki ga je doživel v Budimpešti, vsemu bolgarskemu narodu, kar je nov dokaz za madžarsko-bolgarsko prijateljstvo. V Budimpešti ni prvič, že kot član Sobranja je imel priliko posetiti Madžarsko. Odnošaji med Madžarsko in Bolgarijo so zelo prisrčni in se bodo po njegovem prepričanju še bolj poglobili. Sem pristaš miru in pravice, je dejal Mušanov, in v tem znamenju je tudi moje potovanje po Evropi. Povsod so me prisrčno sprejeli. Sem pacifist v najplemenitejšem smislu besede. To sem poudarjal povsod in zaradi tega so me tudi povsod zelo prisrčno sprejeli. Politika Bolgarije je politika miru in pravice in tudi pogajanja v Londonu, Parizu, Berlinu in Rimu so bila v znamenju miru in pravice. Na podlagi teh pogajanj upam, da bodo gospodarski odnošaji med Madžarsko in Bolgarijo postali še tesnejši.

Nade Madžarske

Budimpešta, 26. aprila w. Ob prihodu Mušanova v Budimpešto ugotavljajo listi, da je bila bolgarska odklonitev pristopa k balkanskem paktu diplomatsko veledelo Mušanova, ki je zelo dvignilo ugled Bolgarije v svetu. V splošnem Mušanov v Budimpešti ne bo razpravljal o vprašanjih visoke politike, temveč o gospodarskih zadevah.

Kakor poroča »Függetlenseg«, spravljajo v Rimu poset Mušanova v Budimpešti v zvezo z rimskim protokolom. Menijo, da bosta Bolgarija in Madžarska, čeprav se bodo sedanja pogajanja nanašala na gospodarska vprašanja pri nadaljnjem razvoju položaja prišli v tesnejšo medsebojno zvezo, zlasti, ker pripušča rimski pakt pristop drugih držav. Treba pa je še počakati na nadaljnji zunanjepolitični razvoj.

Mušanov o svojem potovanju

Rim, 26. aprila. AA. Italijanski listi prinašajo izjavo, ki jim jo je dal pred odhodom v Budimpešto predsednik bolgarske vlade Mušanov. Glede svojih obiskov v Parizu in Londonu je Mušanov dejal, da je konferiral z lastniki obveznic bolgarskih posojil. V Berlin je potoval v zvezi s trgovinskimi in gospodarskimi odnošaji med Bolgarijo in Nemčijo, v Rimu pa je imel priložnost govoriti s predsednikom italijanske vlade o raznih težavah, ki so se pojavile na gospodarskem polju med Italijo in Bolgarsko. Trgovina med obema državama se že nekaj let razvija zelo ugodno. Na bolgarski strani obstoji dobra volja, da se odstranijo vse težave, v razgovoru z Mussolinijem je imel Mušanov priliko prepričati se, da je Italija prav tako prežeta z dobro voljo.

Umikanje Japonske

Pomirljive izjave japonskega zunanjega ministra — Japonska ponudba za pogajanja s Kitajsko — Ogorčeni kitajski protesti

Tokio, 26. aprila. d. Zunanji minister Hirota je zagotovil včeraj angleškemu poslaniku Windleyu, da bo Japonska izpolnjevala vse obveznosti pogodbe devetih držav, ker spoštuje načelo enakih možnosti na Kitajskem. To načelo je kršila Kitajska sama, ki je ponovno zaprla odprta vrata s trgovinskimi bojkoti iz političnih vzrokov. Japonska ne namerava začeti nobene akcije, ki bi otežkočila angleško delavnost na Kitajskem. Hirota je izrazil svoje prepričanje, da ne bo nastal med angleškimi in japonskimi interesi noben spor zaradi politike, ki jo je označila japonska vlada v svoji zadnji izjavi. Omenil je dalje načrte mednarodnih posojil, glede katerih ni bila naprošena Japonska niti za svet niti za soudeležbo, kar smatra kot nezdružljivo z mednarodnim dogovorom, ki je bil sklenjen l. 1920 med Veliko Britanijo. Zedinjenimi državami, Francijo in Japonsko.

Danes je zunanji minister Hirota sporočil kitajskemu poslaniku v Tokiju, da želi japonska vlada začeti neposredne razgovore s Kitajsko za ureditev vseh nerešenih vprašanj. V zunanjem ministrstvu izražajo upanje, da bo Kitajska sprejela ponudbo, ker sta Japonska in Kitajska skupno odgovorni za mir na Daljnem vzhodu.

Ženeva, 26. aprila. d. Tukajšnji kitajski delegati še vedno odločno protestirajo proti japonski deklaraciji o razmerju do Kitajske in upajo, da bo Društvo narodov še nadalje vztrajalo na stališču popolne neodvisnosti Kitajske. Stalni kitajski delegat pri Društvu narodov Hu je izjavil novinarjem, da pomeni japonska deklaracija napad Japonske iz Mandžurije, Džehola in Severne Kitajske na vso Kitajsko. Kitajska se ne more obnoviti brez inozemske pomoči. Izvrševanje japonske doktrine bi onemogočilo reorganizacijo Kitajske ter prizadelo mednarodni trgovini najhujšo škodo. Kitajska ne more nikdar priznati te izjave japonske vlade, ki pomeni obenem hudo kršitev pogodbe devetih držav, sklenjene v Washingtonu.

V Bukarešti nam je treba samo remis

Pariz, 26. aprila. d. Verifikacijski odbor Fife je sinoči verificiral prvenstveno tekmo med Rumunijo in Švico, ki je bila odigrana 29. oktobra 1933 v Bernu in se je končala neodločeno z 2:2 v korist Švice, ker je takrat nastopil za Rumunijo madžarski igralec. S tem se je situacija v XIII. skupini kandidatov za svetovno prvenstvo bistveno spremenila, ker ima Švica že potrebne tri točke za vstop v ožji turnir, med tem ko je Rumunija izgubila svojo točko in je po dosedanjem stanju na zadnjem mestu med tremi kandidati. Zaradi tega bo imela jugoslovenska reprezentanca v Bukarešti mnogo lažje stališče, ker ji je za nadaljnje sodelovanje v svetovnih prvenstvenih tekmah potrebna samo ena točka z neodločenim rezultatom. — (Morda že dolgo ni bila kakšna tekma takega pomena za naš nogomet kot bo nedeljska in zato je razumljivo, če jo vsa sportna javnost pričakuje z veliko napetostjo. Zaradi izida pa moramo biti do zadnjega skeptični. Op. ur.)

Match Aljehin-Bogoljubov

Pforzheim, 26. aprila. č. Včeraj se je odigrala tu deveta partija med Aljehinom in Bogoljubovom. Bogoljubov, ki je imel bele figure, je prehajal od poteze do poteze v časovno stisko in se je moral končno vdati. Sedanje stanje je 6:3 ali 3:0 za Aljehina.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, ponekod bolj stalno in toplo, drugod, zlasti v Primorju in goreških krajih, neznatne padavine. — Situacija včerajšnjega dne: Nad večjim delom kontinenta prevladuje še vedno nizek pritisk. V južni Evropi je pritisk nekoliko narasel.

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma oblačno, od časa do časa dež, soparno, možnost neviht.

Javljamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je danes, dne 26. aprila 1934 ob 13. uri preminil po težki bolezni naš ljubljeni in nepozabni soprog, oče, stric in svak, gospod

PRISTOVNIK JOŽE

zvaničnik II. jugoslovenskih drž. železnic

v starosti 52 let, previden s svetimi zakramenti.

Zemski ostanki blagega pokojnika se prenesejo v soboto, dne 28. aprila ob 15. uri iz hiše žalosti na Pragerskem št. 44 na pokopališče v Spodnji Polskavi.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek ob 6. uri v župni cerkvi v Spodnji Polskavi.

Pragersko, dne 26. aprila 1934.

Žalujoča: *Marija*, žena, *Jože*, sin, žel. uradnik.

Naši kraji in ljudje

Tri otroške krste

Kako je prišlo do velike tragedije v Šiški — Naši zavodi za duševne bolezni in usoda Mirka Loeskeja

Od leve na desno so: sedemletna Darinka, triletni Mirkec in petletna Lea. Tri majhne krste čakajo pri Sv. Krištofu na pogreb.

Ljubljana, 26. aprila

Nenadna tragedija v prej mirni, srečni družini poštnega uradnika Mirka Loeskeja je umljivo vznemirila vso javnost. Kadarkoli naletimo v življenju na nesrečo, sredi katere stoji na duši bolan človek, vselej nas objame težek, grozljiv strah: na zadnjem dnu svoje zavesti se pač vsi ljudje bojimo, da je od duševnega reda in miru do blaznosti za vsakogar en sam korak in da nihče ne ve, ali ni morda tudi zanj mogoča na svetu takšna komplikacija usodnih dogodkov, da bo od njega padel ves razum. Toda prav zato, ker je pojav duševno zmedenega človeka za ljudi zmerom takšna izredna, grozljiva senzacionalnost, prav zato so zmerom vsi ljudje, ki se nahajajo v njegovi bližini, v nekem smislu z njim vred pahnjeni v vrtinec njegove usode.

Ni strašnejše bolezni, kakor je bolezen duha, in zato tudi noben drug bolnik ni deležen toliko toplega, vnetega sočutja od svoje okolice kakor blazen ali polblazen človek. Najhujše pri duševni bolezni pa je, da se po navadi ne javlja s trajnimi, enakomernimi simptomi, temveč da njeni znaki zdaj pojemajo, izginjajo, zdaj spet na najbolj strašne načine izbruhajo na dan. Tako se ljudem, pa naj bodo preprosti kmetje ali izobraženi meščani, od časa zmerom zdi, da je njihov pacijent že povsem ozdravel, pa bi radi ustregli njegovi prošnji in ga vzeli domov. Resnica je, da pacientu v nobeni drugi bolnici ne more biti tako hudo kakor v umobolnici: v svetlih minutah, ki mu prihajajo, gleda same blazne obraze, same obupne tragedije okrog sebe in iz takšne družbe si v resnici ne more želeti nič drugega kakor v svobodo domov. V takšnem ljudskem nastrojenju nasproti blaznosti tiči tudi jedro Loeskejeve usode in usode njegovih otrok.

Ko smo se zanimali za zunanje objektivne vzroke, ki so dovedli do strašnega pomora v Goriški ulici, in smo čuli tudi, da je bil nesrečnemu očetu enkrat odklonjen sprejem v umobolnico na Studencu, smo se takoj domislili stare zadrege naših bolnic: *da ni prostora.* Težka odgovornost bi padla na organizacijo naše zdravstvene službe, če bi bilo tako. Pa dasi so bile naše umobolnice res še do nedavna v tolikšni stiski, da je grozila katastrofa, moramo danes ugotoviti, *da zavodi razpolagajo zaenkrat z dovolj prostora in da iz tega razloga dandanes nobenemu bolniku ne more biti odklonjen sprejem.*

Umobolnica v Ljubljani, v kateri se je zdravil tudi nesrečni Loeske, premore okrog 360 postelj, približno toliko zavod na Studencu in enako zavod v Novem Celju, razen tega pa je še v hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani blizu 200 postelj za umobolne. Odkar se je odprla bolnica v Novem Celju, se je našlo dovolj prostora za vse primere, ki so potrebni zavodskega zdravljenja, in naval na umobolnice je pojenjal.

O formalnem postopku, po katerem prihajajo bolniki v umobolnico in odhajajo, *torej o uradni odgovornosti za posamezne nesreče,* ima javnost navadno bolj površne pojme. Bolnika, ki ga žele svojci spraviti v zavod na zdravljenje, sprejme na podlagi zdravniškega izpričevala najprej opazovalni oddelek splošne bolnice. Če je potrebno, preide z opazovalnice v umobolnico. Na zahtevo svojcev pa je uprava vsake umobolnice dolžna, da vsakega bolnika odpusti v domačo oskrbo, kadar želijo. Zdravniki lahko takšen odpust odsvetujejo, *po svoji volji pa ne morejo nikogar pridržati v blaznici.* Če se zdi bolnik nasilen in okolici nevaren, morajo svojci podpisati reverz, da ga na svojo odgovornost jemljejo domov. Samo bolnika, ki pride v zavod iz jetnišnice, mora uprava tako dolgo pridržati, dokler sodišče ne odloči njegove usode.

Mirko Loeske je prišel z opazovalnice v umobolnico v Ljubljani, ki se nahaja v bivši prisilni delavnici, pred kakšnim poldrugim mesecem in je ostal v zavodu 10 dni. Ko so sorodniki prosili, naj ga puste domov, so zdravniki zavoda to *odsvetovali* in naglasili, da je bolnik še zmerom potreben zdravljenja. Šele na ponovne prošnje ga je uprava odpustila. *Ker pacient nikoli ni pokazal kakšnega nagnjenja k nasilnosti in nikoli nikogar ni ogražal, uprava od svojcev tudi ni zahtevala reverza.*

Strahotne tragedije, ki se je nato odigrala v Goriški ulici, žal ne more nobena instanca, nobena sila več izbrisati iz resničnosti. Naj bo zato vsaj svarilen primer vsem ljudem, da nasproti duševno bolnemu človeku *nikoli ni preveč previdnosti* in da je treba imeti več zaupanja v zdravnikov nasvet kakor v slepo sočutje svojega srca.

Ugotovitve o družinski žaloigri

Okrog hiše št. 11 v Goriški ulici so se zbirale kmalu po tragediji množice ljudstva, ki so vztrajale pozno v noč. In davi so prihiteli spet novi ljudje, vsepovsod v okolici so se zbirale gruče, in razpravljali presunjeni o usodi treh otrok, ki so jih večinoma dobro poznali, in pa o okoliščinah tragedije. Kako se je odigrala žaloigra, ni mogoče ugotoviti vseh potankosti, vendar so policijski organi po preiskavi doprinesli k žalostni zadevi dovolj jasnosti.

Mirko Loeske, rojen 1899, je bil v sredo dopoldne doma, popoldne pa je spremil v službo svojo soprogo Jožico. Čez dan ni kazal prav nikakih znakov razburjenja ali abnormalnosti. Po 16. uri se je vračal nazaj domov proti Šiški.

Doma je srečal na stopnišču pred vrati ključavničarja, ki je popravljal ključavnico. Tudi z njim je Loeske spregovoril nekaj besed, nato pa je odšel v stanovanje. *Otroci so bili doma, kajti vsi trije so bili bolani na ošpicah.*

Na otroke je pazila Mirkova sestra Kristina, ki je vodila družinici gospodinjstvo. Ko je prišel Mirko domov, se je odpravil v kuhinjo in si sam začel likati hlače. To še pomni sestra Kristina, ki se je slednjič morala odpraviti v mesto nabavit vse potrebno za večerjo. Kako se je nato odigrala tragedija, bo pač ostalo v bistvu nepojasnjena skrivnost. V mraku, duševnem mraku je nesrečni Mirko Loeske izvršil dejanje, katerega se najbrž nikoli ne bo prav zavedel...

Nesrečnež se je po blaznem dejanju popolnoma preoblekel, odvrgel okrvavljene hlače in perilo, odprl vse omare, premetal obleko v omarah in se oblekel v ženino obleko. Malo pred sedmo večerno uro je odšel od doma — in sicer baš tedaj, ko je prišla v hišo njegova mačeha. Trkala je pri prednjem vhodu in čula baš tisti hip, da se odpirajo zadnja vrata. Takoj nato je ugledala visoko žensko, ki je odhajala čez vrt. Kakor se je pozneje izkazalo, je bil to preoblečeni Mirko Loeske, ki je hitel v mesto ženi nasproti.

V tem je prišla domov Kristina. Vso je ob vstopu v stanovanje pretresel grozovit prizor. Zavpila je na ves glas — in že so prihiteli tudi drugi hišni stanovalci in sosedje. Ob prežalostni krvavi sliki jih je prešinila groza. Očesa so se orosila, Kristina je krčevito ihtela, nekdo iz soseščine pa je umestno opomnil, da je treba čimbolj obzirno obvestiti Loeskejevo ženo in vendar jo je bilo obenem treba tudi opozoriti k previdnosti. Ko je prišel Loeske do žene v uradu, ga drugi seveda v ženskem kostimu niso mogli spoznati. Gospa se je takoj dvignila in zapustila sta pisarno. Čeprav ji je mož spotoma govoril same zmešane besede, se je gospa Jožica držala dovolj junaško, povsem uravnovešeno. Čim pa je v Goriški ulici pred hišo opazila zbirajočo se množico, je v zli slutnji izgubila oblast nad seboj in se je domala onesvestila. A spet se je obvladala. V stanovanju so oba že pričakovali kriminalni organi. Mož je tedaj še dejal:

— Kaj se le zbirajo ljudje, kaj pa je?

Tedaj pa so že pristopili k njemu kriminalni organi in nesrečnika vzeli v svoje varstvo. Prav tako pa so tudi odvedli soprogo Jožico, da ji prihranijo pretresljivi pogled na umorjene otročiče. Soprogo so spravili k sorodnikom, dočim so Mirka Loeskeja odpeljali na policijsko upravo.

Na policiji je bil Mirko Loeske popolnoma strt. Zaslševali so ga policijski uradniki, pomenkoval pa se je z njim tudi policijski zdravnik dr. Avramović. Nesrečni Mirko je odgovarjal, odgovarjal gladko, vendar pa nesovislo, zmedeno. Ob pogledu nanj in v razgovoru z njim je moglo biti takoj očitno, da je Mirko ves v objemu duševne teme.

— *Z ženo greva sedaj na dopust, otroci so pa že preskrbljeni, je dejal. Poslal sem jih v naročje in v varstvo Materi Božji. O, saj jih imam tako rad!*

Pozneje je govoril, kakor da je še vedno na pošti v Trbovljah. Zagotavljal je prisotne, da ima preveč posla in da ne more dela zmagovati. Pravil je tudi, da zahteva v pisarni žensko moč. Naenkrat se je pa spomnil in dejal:

— *No, ker mi ne dajo ženske moči, se pa kar sam preoblečem in vršim službo še za žensko.*

Take zmešane odgovore je dajal ves čas zaslševanja. V uvidevnosti, da je itak vse zaman, so razgovor z Mirkom ob 23. zaključili. V teku noči so nato Mirka prepeljali v poseben zapor na sodišču, kjer bo počakal nadaljnjih odločitev.

Policija je takoj danes predala tudi vse spise sodišču. Nato je prispela že v teku dopoldneva v hišo sodna komisija. Sodnik dr. Kresnik je ob asistenci zapisnikarja dr. Ermana popisal dejanski stan v vseh podrobnostih, nato pa odredil, da so ob 11.30 prepeljali nesrečne otročiče v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Tamkaj je sodni zdravnik dr. Suhar izvršil obdukcijo vseh treh trupelc ter ugotovil, da je nastopila smrt pri vseh trenutno, ker so jim bile prerezane žile dovodnice in goltančki. Pogreb nesrečnih otročičev bo jutri, v petek ob štirih popoldne izpred mrtvašnice pri Sv. Krištofu k Sv. Križu.

DOVRŠENI GENTLEMAN

uporablja za umivanje samo Lavender Soap Paraceleus odlično milo karakterističnega vonja, ki se dobro peni in varuje kožo. Za britje pa uporablja samo Paraceleus valjčasto milo za britje (Shaving Stick), najboljše blago, antiseptično milo, ki omehča brado in prepreča kožne infekcije.

Lepi beli zobje

odločajo o uspehu smehljaja. Obdržati zobe v njihovi naravni lepoti je zelo enostavno, a znati je treba. Uporabljajte zjutraj in zvečer zobno pasto Chlorodont na suhi zobni ščetki. Zobna naslaga izgine, zobje zasijejo v najlepši slonokoščeni barvi. Lepi beli zobje v smejočih se ustih imajo veliko privlačnost. Chlorodont se dobi povsod. Tuba Din 8.-, velika tuba Din 13.-

Beli zobje Chlorodont

Črni dnevi črnih revirjev

6000 lačnih otrok — 100 dojenčkov brez mleka — Vedno manj šihtov — Vprašanje bednostnega sklada

Trbovlje, 26. aprila

Odkar se je svoj čas mudila v revirjih uradna komisija, da preuči življenjske razmere izstradanih rudarskih družin, se v naši javnoti ni več izčrpno razpravljalo o nevzdržnem stanju, v katerem so črne doline. Komisija je na licu mesta zbrala mnogo gradiva, videla je mnogo v nebo vpijočih prizorov, toda odkar se je pred letom dni odpeljala, naše prebivalstvo nikdar ni imelo prilike občutiti, da bi bil imel njen obisk kakšen stvaren pomen. Danes se ne moremo niti skromno pohvaliti, da je vse ostalo pri starem. V tem času so se razmere silno poslabšale in prav te dni, ko so listi polni grozotnih poročil o veliki kakanjski katastrofi, se nad trboveljskimi rudniki zbirajo hudourni oblaki katastrofe, ki na svoj način ne obeta biti nič manjša kakor nesreča v Kakanju. Saj bi bilo v resnici težko odgovoriti na vprašanje, kaj je bolj strašno: ali biti v trenutku ubit ali pa po malem.

Državna nabave so v aprilu občutno nazadovale nasproti marcu in je število šihtov spet zdrknilo na katastrofalni minimum. Zato se je pred dnevi spet odpeljala rudarska delegacija v Beograd. Zadnjega, torej prav za prvi maj, bodo rudarji pri izplačilu zaslužka za periodo od 1. do 15. t. m. po večini prejeli »fale«, kakor smo včasih rekli pri nas: prazne plačilne listke, ker bo zaslužek komaj zadostoval za obligatne odtegljaje.

Pri tem je najbolj neusmiljena ironija, da so med odtegljaji poleg prispevkov za bolniško in starostno zavarovanje zabeleženi tudi zneski za bednostni in za brezposelni fond. Trboveljski rudar, ki ob zaključku plačilne periode ne prejme niti pare, da bi mogel gladnim otrokom kupiti košček kruha, je še zadosti velik gospod, da mu odvzemajo davek za sklad, iz katerega naj bi se podpirali bedni in brezposelni. Tudi naše nacionalne strokovne organizacije so že storile korake proti temu. Brez smisla je, da plačuje naš rudar v bednostni sklad samo zato, da si kupi s tem moralno pravico, da gre potem lahko na občino prosit za bednostno podporo.

Prav te dni je na socialni oddelek trboveljske občine spet silen naval prosilcev, družinskih očetov, mater, otrok. Ta naval gotovo ne bo ponehal. Občine v revirjih upravičeno pričakujejo, da jim bo banska uprava pri nadaljnji delitvi bednostnega sklada dodelila znatnejše deleže kakor doslej. Že nekajkrat se je iz naših krajev čula želja, naj bi banska uprava vrnila revirjem vsaj tiste vsote, ki jih pobere pri nas v bednostni sklad. Prav tako upamo, da se nas bo tudi široka javnost ki nam je že nekajkrat z dejanjem priskočila na pomoč, spet spomnila s kakšno akcijo.

Da so pri katastrofalni nesreči, ki jo preživljajo naši revirji, otroci najbednejši izmed bednih, nam ni treba še posebej naglašati. Okrog 6000 otrok je v vseh treh črnih dolinah, ki jim očetje in matere ne morejo nuditi zadostne prehrane in ki bi jih bilo torej treba hraniti na javne stroške. Kakor se slabšajo razmere v rudnikih, tako se množi tudi armada teh malih stradalcev. Samo v trboveljski dolini je po evidenci domače občine dandanes 3204 stradajočih otrok, v občini Hrastniku-Dol 962, v Zagorju 1620. Mladinske kuhinje, ki so jih organizirali občinski prehranjevalni odbori v vseh treh dolinah, pa nudijo skromen obed komaj pičli petini te nesrečne velike armade: v Trbovljah 651, v Hrastniku in Dolu 138, v Zagorju 326. Dosedanji proračuni določajo, da bodo kuhinje vztrajale v sedanjem obsegu do konca šolskega leta. Kako bo potem, je za vse nas danes še odprto vprašanje. Spričo zmerom bolj naraščajočega praznovanja v jamah in zmerom večjega navala na kuhinje pa grozi nevarnost, da se bodo razpoložljiva sredstva izčrpala še mnogo prej.

Poudariti je treba, da se po teh mladinskih kuhinjah hranijo samo šolarji. Za številno armadico otrok predšolske dobe, ki so še mnogo nežnejši cvetovi kakor učenci in mnogo manj odporni nevarnostim gladovanja, doslej pri nas ni še skoro nič ukrenjenega. Državna posvetovalnica za matere in dojenčke, ki posluje na Vodah, ima v evidenci 150 doječih mater, izmed katerih jih je okrog 100 potrebnih pomoči. Toda ob skromnih sredstvih, ki so ustanovi na razpolago od občinskega prehranjevalnega odbora, lahko uživa podporo samo po 5 mater hkratu, ki jim razdeli posvetovalnica po 70 litrov mleka mesečno. Mislimo, da vse te številke dovolj nazorno prikazujejo, kako se godi dojenčkom na prsih gladujočih rudarskih mater.

Razen obedov, ki se dele v mladinskih kuhinjah, razdeli Rdeči križ na vseh trboveljskih šolah 141 porcij mleka s koščkom kruha, v Hrastniku in Dolu pa 120 porcij. Kolo jugoslovenskih sester razdeli v Trbovljah po 65 porcij mleka dnevno. V Zagorju preskrbuje mladinska kuhinja 14 dojenčkov z mlekom. Če navedemo še, da trboveljska občina daje trem otrokom mleko na dan, da ga restavraterka v tukajšnji rudniški restavraciji daje petim šolarčkom kosilo na dan, kar je edinstven primer zasebne dobrotljivosti pri nas, smo povedali pač vse, kar je storjenega za blaženje bede otrok v revirjih.

Vse to je doslej skoraj samo kaplja v morje. Naši rudarji vendar še upajo, da se bo javnost v večji meri odzvala klicu, ki se obupno oglaša iz vseh naših jam: Na pomoč!

Pri ljudeh, ki so potrti, preutrujeni, za delo nezmožni, povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica prosto kroženje krvi in poveča duševno in delovno sposobnost. Vodeči kliniki izpričujejo, da je **»Franz Josefova« voda** odlične vrednosti tudi za duševne delavce, živčno oslabele in ženske kot dobro odvajalno sredstvo. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Počastitev zaslužnega moža

Vrhnika je počastila s častnim občanstvom načelnika ljubljanskega sreza g. Josipa Znidarčiča za mnoge zasluge, ki si jih je stekel za povzdigo občin svojega sreza. Posebno v socialnem pogledu je storil g. Josip Znidarčič mnogo za vrhniško občino, ki izkazuje zaradi zastoja industrije 300 brezposelnih. Vneto je podpiral zgradbo vodovodov v občini in je njegova zasluga, da je dobil trg davčno upravo. Kjer le more, zastavi g. sreski načelnik roko za povzdigo in olepšavo rojstnega kraja Ivana Cankarja.

Diploma sama, ki je razstavljena v izložbi ljubljanske papirnice Tičarjeve v Šelenburgovi ulici, je delo Maksima Gasparija. Ni to le diploma, temveč zgovoren list iz naše zgodovine. Zgoraj je vsa potopljena v zarjo rojstna vas g. Josipa Znidarčiča, Renče pri Gorici. Pod njo idilična cerkev Sv. Trojice, poleg nje pa simboličen lik Vrhnike, noseč v rokah starodavni grb Nauporta, ladjo na valovih. Za podobo Vrhnike pa stoji dobri genij, ščiteč svojo varovanko in usmerjajoč njeno usodo. Vso sliko ovija trnjev venec prestalega trpljenja, poganjajoč rdeče rože, znanilke boljših in lepših dni. Tako je zajel umetnik v eno sliko usodo častnega občana in usodo naše domovine, kakor govori posvetilo:

Beseda vžgana v nas Jernejeva pravica:
Krvava sraga po plačilu vpije.
Trpljenje vse premaga, je resnica —
znanilka zarje nam do Furlanije.

To pomembno diplomo bodo izročili prihodnjo sredo častnemu občanu člani vrhniške občinske uprave pod vodstvom skrbnega predsednika občine g. mag. ph. Stanka Hočevarja. Govorili bodo iz srca vsemu srezu, vsem tistim, ki so bili deležni Znidarčičeve zaščite in dobrote med svetovno vojno, ko je bil komisar v Renčah in sreski načelnik do 1920. leta v Sežani. In bo z njimi soglašal tudi kranjski srez, kjer so mnogi vidni sadovi desetletnega dela sreskega načelnika g. Josipa Znidarčiča.

Tihotapstvo saharina

Nedavno smo poročali o tihotapstvu saharina, ki bujno cvete na severni meji, osobito na odseku Maribor - Gornja Radgona. Meje so seveda prav dobro zastražene in je kontrolna služba na višku. Saharin prihaja izključno iz Avstrije. Lani so ga cariniki zaplenili 260 kg, letos pa že 130 kg. Zaporna kazen znaša največ eno leto, dočim se denarna kazen suče v poljubni višini in tako lahko tudi okrog več milijonov, kar je pač odvisno od premoženjskih razmer prijetega in kaznovanega tihotapca.

V okolici Kamnika je bil nedavno obsojen neki kmet na leto dni zapora zaradi tihotapstva saharina. Dostikrat pridejo seveda tudi tihotapci saharina v konflikt z obmejnimi stražami in je tudi izmed njih bilo na begu že več ustreljenih. Na Jezerskem so obmejni organi zaplenili pred tedni kar okrog 40 kg saharina. Na madžarski meji pa je zadnja leta precej razvito tihotapstvo madžarskega tobaka,

KULTURNI PREGLED

Pred ustanovitvijo Prirodoslovnega društva

Za razširjenje in poglobitev prirodoznanstva v naši ožji domovini je nemalega pomena sklep Prirodoznanske sekcije Muzejskega društva v Ljubljani, da se osamosvoji in postane Prirodoslovno društvo. Ta sklep je dozoreval že dalje časa in je prav za prav nujna posledica vedno večjega razvoja prirodoslovnih raziskavanj in proučevanj na Slovenskem. Univerza nam je vzgojila in še vzgaja prirodoslovce, ki tudi po končanih studijah čutijo potrebo, ostati v znanstvenih stikih in imeti neko središče, ki bo organiziralo delo na področju prirodnih ved. V Ljubljani so se že za časa barona Zoisa razvijale prirodoslovne študije in so cvetele pod bolj ali manj ugodnimi razmerami vse do danes. To delo še čaka svojega zgodovinarja; pokazalo bi se, da so naši ljudje na področju prirodoznanstva izvršili mnogo pomembnega in da ima prirodoslovje pri nas lepo tradicijo, ki se ji ni treba sramovati poleg tradicije duhovnih ved.

V Muzejskem društvu so se zgodovinarji in prirodoznanci ločili v dve sekciji, kakor je ustrezalo vedno večjemu razmahu obeh panog. Vendar je bilo že v naprej opazno, da bo moralo priti prej ko mogoče do ustanovitve samostojnega Prirodoslovnega društva. Ideja Muzejskega društva je bila lepa in vredna vse hvale v času, ko je društvo nastalo in do novejšega časa, ko ožji krog raziskovalcev prirode ni čutil potrebe, odnosno pogojev velikopoteznejšega in samotrnejšega dela. S stalnim napredkom prirodnih ved v svetu in proučevanja prirode pri nas je postajala ideja Prirodoslovnega društva, ki naj bi delovalo neodvisno od stare forme Muzejskega društva, čedalje aktualnejša. Danes stojimo pred ustanovnim občnim zborom tega društva in ne dvomimo, da si bodo naši prirodoslovci ustvarili z njim ne le dostojno reprezentanco, marveč tudi važno znanstveno središče.

Pravkar čitamo, da bo zagrebško Hrvatsko prirodoslovno društvo slavilo letos petdesetletnico obstoja. To društvo si je pridobilo velikih zaslug za prirodoznansko raziskavanje Hrvaške in za popularizacijo prirodnih ved na svojem jezikovnem področju. Njegov strokovni organ »Glasnik« izhaja že od l. 1886. in je postal znan tudi v tujem svetu. Od l. 1911. izdaja društvo popularni mesečnik »Priroda«. Pri nas so bili prirodoslovci vse do danes združeni z zgodovinarji in so si delili svoj organ, kakor so mogli in znali. Nedvomno tako sožitje ni bilo posebno koristno prirodoznancem, ki so si nedavno ustanovili svoje znanstveno glasilo in pričeli izdajati tudi poljudni mesečnik »Proteus«. V Zagrebu torej petdeset let Prirodoslovnega društva, — pri nas šele ustanovitev novega ognjišča po opustitvi starega, primitivnejšim razmeram ustrezajočega skupnega gospodarstva v Muzejskem društvu!

Ako bo novo Prirodoslovno društvo, ki se ustanovi na jutrišnjem občnem zboru, zbralo okrog sebe agilne organizatorje — in da jih bo, ne dvomimo, ker poznamo njegove iniciatorje — in če ga zadostno podpro vsi, ki jim je res do našega kulturnega napredka, tedaj pomeni njegova ustanovitev novo fazo v organizaciji prirodoslovnih proučevanj in raziskavanj med Slovenci. Prepričani smo, da bo novo društvo laže navezalo strokovne stike s podobnima organizacijama v Zagrebu in Beogradu ter z njima vred izvrševalo naloge, ki jih prirodne vede zastavljajo celotni Jugoslaviji. Predvsem pa bo slovensko Prirodoslovno društvo vodilo raziskavanja v naši ožji domovini, jih usmerjalo in navdajalo z novimi izpodbudami. Že njegova strokovna knjižnica bo nudila članom dragoceno pomoč. Posebno pomembne bodo tudi v bodoče njegove publikacije. Nalog ni malo: prepričani smo, da jih bo novo društvo izvrševalo z mladostnim vzgonom v korist naše celotne kulture.

Osamosvojitev prirodoslovcev, njih odhod iz Muzejskega društva, bo v bodočnosti hočeš - nočeš postavila v ospredje tudi problem samostojnega Prirodoznanskega muzeja v Ljubljani. Sedanje sožitje pod isto streho in upravo je takisto še dedščina prejšnjih primitivnejših razmer na Kranjskem in že zaradi tesnih prostorov otežkoča razmah prirodnih zbirk v muzeju, ovira velikopoteznejše raziskavanje in ne koristi ne tej ne oni panogi. Vsekakor bo z ustanovitvijo Prirodoslovnega društva v Ljubljani storjen korak naprej — korak, ki ga moramo kot kulturni kronisti samo pozdraviti!

—o.

Propagandni teden v ljubljanski drami

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani bo priredila v dneh 6. do 13. maja vrsto predstav v drami po izredno znižanih cenah. Namen teh predstav je, dati vsem slojem možnost obiska gledališča ter pokazati delovanje in visoko umetniško stopnjo tega zavoda. Predstave naj vzbude v občinstvu, ki se sicer zaradi težkih denarnih razmer ne more zadostno zanimati za gledališke prireditve, tisto zanimanje, ki bo obiskovalce predstav tega tedna privedlo ob razpisu novega abonmaja za sezono 1934./35. med redne gledališke abonente.

Serijo predstav bo otvorila v nedeljo 6. maja Shawova zgodovinska igra »Sveta Ivana« v režiji Bratka Krefta. Naslovno vlogo je kreirala uspešno ga. Mira Danilova, inscenacijo pa je izvršil arh. Franz. Tej predstavi sledi v ponedeljek 7. maja Olge Scheinpflugove veseloigra v štirih dejanjih »Okence«, ki je imela pri vseh dosedanjih uprizoritvah velik uspeh in vzbuja pravkar na Dunaju največje zanimanje. V torek 8. maja se ponovi blesteča Krleževa drama »Gospoda Glembajevi«, ki so jo vzeli na splošno željo občinstva ponovno v repertoar in ki velja z eno najodličneje podanih del naše drame. Sreda 9. maja prinese ponovitev Wernerjeve veseloigre »Pravica do grehа« z go. Miro Danilovo, go. Nablocko, gg. Janom in Cesarjem v glavnih vlogah. Na praznik 10. maja se igra Klabundov slavospev ljubezni do domovine »Praznik cvetočih češenj«, ki ga je postavil na oder režiser g. Ciril Debevec. To delo je s svojo globino, čuvstvenostjo in globoko zajeto režijo in interpretacijo doseglo v letošnji sezoni največ predstav in je bilo deležno tudi pri gostovanju v Celju popolnega in globokega uspeha. V petek 11. maja se ponavlja Lichtenbergova komedija iz uradniškega življenja »Kariera kanclista Vinciga«, ki se je zaradi svoje naturne preprostosti, s katero prikazuje dejanja in nehanja malega uradnika, izredno priljubila občinstvu. V soboto 12. in v nedeljo 13. maja pa pridejo na vrsto slovenske igre. V soboto bodo igrali Pavla Golia »Kulturno prireditev v Črni mlaki« delo, ki je zajeto iz naših malomeščanskih krogov in ki zabava s svojo rahlo in ljubeznivo satiro nad našimi družabnimi prilikami. V nedeljo pa igrajo Bratka Krefta »Celjske grofe«, pom-

Jutri premiera: CECILA B. DE MILLEA mojstrovina nad mojstrovino

„BURJA“

REVOLUCIJA MLADINE

Vsled velikega zanimanja za ta film rezervirajte vstopnice že danes za jutri!

ELITNI KINO MATICA
Telefon 21-24

Domače vesti

Ena o ptiču noju

Tam v daljni, žarki Afriki, kjer je še mnogo neizpreobrnjenih zamorcev in takisto mnogo neodkupljenih zamorčkov, živi prečudna ptica noj. Prečudna, da. Zakaj od davnine je že znano, da ptič noj na begu pred nevarnostjo vtakne glavo v pesek — potlej pa se lahko svet suče dalje, kakor se hoče.

Raziskovati resničnosti trditve o tej nojevi navadi, ni naša naloga. In tudi ni naš greh, če po resnici, ali pa ne, trdimo, kar pripovedujejo misijonarji in drugi raziskovalci Afrike: da namreč noj ne le skriva glavo v pesek, marveč tudi strahotno vpije. Oziroma narobe: najprej vrešči in vpije, potem pa svojo betico porine v pesek. Pa naj bo pesek še tako razbeljen in neprijeten. In svet se vrti dalje.

Nu, zdaj smo pa pri tistem, na kar nas je spet enkrat spomnil noj, kralj afriških ptičev.

Zgodilo se je, da so bile nekatere občinske volitve v dravski banovini razvejavljene. Takrat je »Slovenec« vreščal na široko, zelo na široko.

Potem so se v tistih občinah vršile nove volitve. In potem?

I nu, kaj bi govoril!

O izidih ponovnih občinskih volitev »Slovenec« molči. Noj je vtaknil svojo bistro glavico v pesek.

Pesek je vroč — toda svet se suče dalje...

Površnike

sliperje, trenchoate za gospode in obleke po meri dobite v veliki izberi in nizkih cenah pri

FRAN LUKIČ, LJUBLJANA
Stritarjeva ulica.

• **Oblak irskih socialnih delavcev.** V Zagreb sta prispela odlična irska socialna delavca O. Donmoghan, predsednik centralnega urada za delavsko zavarovanje v Dublinu, in vodja zavarovalnih uradov Henderson, ki po naročilu svoje vlade proučujeta socialne zavarovalne ustanove raznih držav, da bi se po teh zgledih izvedla reorganizacija irskih ustanov te vrste. Odlična irska gosta si bosta ogledala tudi nekatere bolniške ustanove našega delavskega zavarovanja.

• **Kongres Zveze jugoslovenskih mest** se bo vršil letos 7. in 8. septembra v naših obmorskih krajih. Jadranska plovitba bo namreč dala na razpolago svoj parnik »Prestolonaslednik Peter«, ki bo kongresiste od Sušaka naprej polagoma vozil ob obali in okrog Raba in Krka. Parnik bo pristal v vseh večjih krajih in bo tako kongresistom prirejen najlepši in najudobnejši jadranski izlet.

• **Kongres jugoslovenskega društva za operativno medicino** se bo vršil v Beogradu od 28. t. m. do 1. maja. Na sporedu so važne teme in vsi referati so najboljše izbrani, tako da pričakujejo prireditelji kongresa upravičeno najboljši uspeh. Glavne referate imajo profesor Kostić, primarij Zlorschütz, dr. Simović, prof. Bogdanović in prof. Durst. Izmed udeležencev iz Ljubljane pa bodo predavali prof. dr. Zalokar, primarij dr. Minač in primarij dr Lavrič.

• **Profesorski izpit** na vseučilišču v Zagrebu sta napravili gospe Jožica Tomšičeva iz Maribora in Katja Riharjeva, knjižničarka banske uprave v Ljubljani.

* **Velik cerkveni koncert Ćirilo-Metodovega hora ob času Zagrebškega velesejma.** Ob priliki pomladnega velesejma v Zagrebu bo 3. maja ob 19. uri v zagrebški katedrali velik cerkveni koncert, na katerem bo znano pevsko društvo Ćiril-Metodov hor podal izbrana dela slovanskih cerkvenih komponistov. Sloves, ki ga uživa Ćirilo-Metodov hor kot interpretatpr lepe staroslovenske cerkvene pesmi, jamči za umetniški užitek večera. Posetnikom velesejma v Zagrebu priporočamo obisk koncerta. Ćirilo-Metodov hor odpotuje takoj po koncertu v zagrebški katedrali na daljšo turnejo po Bolgariji in Rumuniji.

• **Stroške pogreba pokojnega predsednika slovenske pokrajinske vlade g. dr. Brejca** bo, kakor nam sporočajo z banske uprave, po odredbi g. bana prevzela banska uprava, da se tudi na tak način priznajo nacionalne zasluge pokojnikove.

• **Smrt zaslužnega narodnega svečenika.** V vasi Karani, nedaleč od Užic, je umrl 77 letni prota Stevan Popović, ki je služboval v tem kraju 53 let. Pokojni Stevan Popović se je rodil v Karani kot sin zelo revnih staršev. Pred dolgimi leti se je udejstvoval tudi politično in je bil v veliki ustavotvorni skupščini tudi poslanec nekdanje radikalne stranke. Ves čas svojega duhovniškega delovanja pa je bil najpožrtvovalnejši dobrotnik revežev. Vse, kar je imel, jim je razdal in umrl v visoki starosti kot siromak. Ogromna udeležba pri njegovem pogrebu je bila najboljši dokaz ugleda in spoštovanja, ki ga je užival v svojem domačem kraju in širši okolici.

• **Velik uspeh bosanskih čebelarjev.** V vasi Blagaj, 12 km od Mostarja je središče bosanskega čebelarstva. Vas Blagaj šteje komaj tisoč duš, ki so razdeljene na okrog 200 domačij. Blagajčani so že od nekdaj navdušeni in napredni čebelarji. Pokrajina za čebelarstvo ni baš ugodna, umni blagajski čebelarji pa so vendar pridobili lani 150.000 kg medu. Mnogim je čebelarstvo edini zaslužek in so bili tudi trgovci tako uvidevni, da so čebelarjem otvorili kredit za vse potrebščine.

• **Tečaj za debeloplodni kostanj.** V kriškem srezu bodo v svrho pospeševanja gojitve debeloplodnega kostanja tečaji o precepljevanju in sicer: v nedeljo, 6. maja ob 14. v Nemški gori na posestvu Frana Babiča, 8. maja ob 11. na Čatežu pri posestniku Uršiču, 10. maja ob 13. na Planini pri Greglu, 13. maja ob 14. v Radečah pri sadjarski podružnici in 15. maja ob 10. v Leskovcu v banovinski drevesnici. Interesenti se vabijo k udeležbi.

• **Zinstaliranje meteorološke postaje na Krku in Rabu.** Na otoku Krku se je mudil kustos zagrebškega geofizičnega zavoda profesor Milan Kovačević, ki je uredil meteorološko postajo. Postaja je instalirana v frančiškanskem samostanu in vodili jo bodo redovniki. Profesor Kovačević je tako postajo uredil tudi na Rabu.

• **Umetniški dom v Zagrebu v spomin kralja Petra.** Sprejeti so načrti za zgradbo Doma likovne umetnosti kralja Petra Velikega Osvoboditelja. Ta umetniški dom bo centralna zgradba Trga kralja Petra zgrajen bo pa po Meštrovićevih načrtih. Kuratorij umetniškega doma ima poleg stavbišča na razpolago že 4 milijone dinarjev. Dom bo letos že pod streho, popolnoma zgrajen in opremljen pa bo do avgusta 1935.

ZA BLUZE NAJNOVEJŠA

Bouclé volna

TONI JAGER, LJUBLJANA
Dvorni trg 1 125

• **Shod zveze bojevnikov v Ribnici** bi se bil moral vršiti preteklo nedeljo. Zbralo se je res okrog 400 ljudi; dva govornika sta prišla iz Ljubljane od zvezinega odbora. Ko pa bi se moral shod začeti, je bilo ljudem sporočeno, da ga ne bo in da je za nedoločen čas odgoden. Pravijo, da so sklicatelji shod odpovedali zaradi tega, ker jim je zastopnik sreskega načelstva izjavil, da smejo govorniki razpravljati le o stvareh, ki so bile prijavljene kot dnevni red zborovanja. Kot dnevni red pa je bila prijavljena menda le razlaga pravil zveze bojevnikov, tako da bi govorniki ne mogli govoriti o politiki na tak način, kakor se je to zgodilo na prejšnjih bojevniških shodih. Zato so baje sklicatelji raje shod odpovedali.

• **V državno bolnico za duševne bolezni v Novem Celju** se sprejemajo direktno bolniki obojega spola s predhodno prošnjo na upravo za sprejem na podlagi priloženega zdravniškega spričevala običajnega ali posebnega formata, na kar se opozarjajo gg. banovinski in praktični zdravniki.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Samo še danes ob 4. uri popoldne!
Joan Crawford — Clark Gable v prekrasnem filmu

Milijonarjeva prijateljica

ELITNI KINO MATICA, tel. 21-24
Predstavi ob 7.¼ in 9.¼ odpadeta.

Iz Ljubljane

u— **V soboto zvečer naj se zgrne vsa narodno zavedna Ljubljana v veliko dvorano Uniona. Akademija pomladkov Jadranske straže je najskrbneje pripravljena in bo zadovoljila prav vse. Začetek ob 20. V nedeljo pa vsi na Kongresni trg k tomboli.**

u— **Jugoslovensko-bolgarska liga.** Ker so pravila Jugoslovensko-bolgarske lige v Ljubljani odobrena, se bo vršil ustanovni občni zbor 2. maja ob pol 9. zvečer v dvorani Mestnega magistrata. Vabijo se vsi prijatelji bolgarskega naroda, da v čim večjem številu vstopijo v društvo, čigar smoter je delovati na vseh poljih za zbližanje obeh narodov. Ustmene prijave prejema začasni tajnik dr. Stanko Jug vsak dan od 6. do 7. zvečer v redakciji »Jutra« Knaflјeva ulica 5, II. nadstropje, lahko pa se tudi prijavi pismeno na omenjeni naslov. Članarina se bo določila na občnem zboru ter bo minimalna.

u— **Zaslužni skladatelj bratskega lužiškosrbskega naroda v Nemčiji g. Bernjat Krawc** se vrne v Ljubljano s svojega popotovanja po Jugoslaviji v petek ali soboto popoldne z brzovlakom ob 17.05. Opozarjamo na to gg. skladatelje in naša pevska društva z željo, da bi vzornega kulturnega delavca na kakršenkoli način pozdravili. — Zorko **Prelovec**, pevovodja Hubadove župe JPS.

Za mater in otroka je zdrava kava Hag!

Ona je oproščena od mnogokratno škodljivega kofeina. Tudi otrokom in bolnikom dovoljuje zdravnik kavo Hag.

u— **Ljudski simfonični koncert pomnoženega opernega orkestra.** V proslavo Bedřicha Smetane, slavnega češkega mojstra, bo v ponedeljek 30. t. m. v unionski dvorani simfonični koncert, na katerem se bo izvajal ciklus simfoničnih pesnitev, ki je znan pod naslovom »Má vlast«. Ciklus obsega 6 delov, ki opisujejo deloma češko zgodovino, deloma pa lepoto češke zemlje. »Višegrad« nam slika življenje v slavnem gradu čeških knezov. »Vltava« opisuje tek češke reke od njenega vrelca v češkem lesu mimo Matuške Prage pa do konca češke zemlje, kjer se izgubi v daljavo. »Šarka« je zopet kos češke zgodovine. Karakterističen in neskončno lep opis češke zemlje je četrti del: »Iz čeških logov in gajev«. »Tabor« je staroslavno češko mesto, ki je bilo v 15. stoletju sedež Husitov. Mogočno doni koral: »Kje ste, božji bojevniki«. Sklepna točka cikla je »Blanik«, hrib, skrivajoč v sebi mogočno vojsko, ki bo rešila češko največjih težav. Koncert dirigira ravnatelj Mirko Polič. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Glasbene Matice. Cene od 6 do 30 Din.

u— **Koncert Akademskega pevskega zbora v Ljubljani,** ki se bo vršil v ponedeljek 7. maja v unionski dvorani, bo prav gotovo izredna zanimivost v našem glasbenem življenju. Koncert je posvečen slovenski narodni pesmi in sicer koroški in belokrajinski. Od belokrajinskih narodnih pesmi bodo izvajane: Napojnica, Koleda (za Svečnico), Tepežnica, Kresne (ciklus), Belokrajinsko kolo, Zeleni Jurij, Od hajdука Velje in Koleda (na Ivanje) vse v priredbi g. M. Tomca, ki jih je poklonil Akademskemu pevskemu zboru za njegovo edicijo. Od koroških narodnih pesmi pa bo Akademski pevski zbor izvajal: zilski obredni ples »Visoki rej pod lipo«, ki je silno interesanten, Marijo in mlinarja, Pastirsko. Od kneza Marke, Drumelco, Žolnirsko in Pojdam u rute. — Ker vlada za ta koncert med občinstvom zelo veliko zanimanje, se bo vršila predprodaja kart že od 1. maja naprej od 8. do 12. in 2. do 6. vsak dan pred veliko unionsko dvorano.

u— **Zanimivo predavanje o Gornjem Jadranu s skioptičnimi slikami priredi Zveza za tujski promet v petek 4. maja v dvorani Delavske zbornice ob 20. Predaval bo g. ravnatelj Vrignanin s Sušaka. Vstop prost.**

u— **Okrajna organizacija JNS za Vodmat** bo imela redni letni občni zbor v soboto 28. t. m. ob 20. v gostilni pri »Majarončku«, Stara pot 1. Na občni zbor so vabljeni tudi minister g. dr. Albert Kramer, župan g. dr. Dinko Puc in podpredsednik sreske organizacije JNS g. dr. Josip Cepuder. Za člane je udeležba obvezna!

u— **Izmed komornih udruženj, kar jih je** v poslednjih letih koncertiralo v Ljubljani, je brez dvoma na najboljšem glasu takozvani Brandl-trio, kateremu stoji na čelu priznana izvrstna violinistka gospa Fanika Brandlova iz Maribora. Koncerti Brandl-tria nam prinašajo vedno skrbno izbran in izvrstno naštudiran spored, tako, da je vsak koncert zase najpomembnejši umetniški dogodek. To moremo trditi z vso gotovostjo tudi o njihovem letošnjem koncertnem nastopu v Ljubljani, ki bo v četrtek 3. maja v Hubadovi pevski dvorani. Sedeži po 10 Din, stojišča po 5 Din so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

Dentosan

je naša zobna pasta in zobni prašek

Čisti dobiček se uporablja za zobno nego naših otrok. Velika tuba 12 Din, zavitek praška 3 Din. Zaloga:

Drog. Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5

u— **»Gospodična tajnica« v novi izdaji.** ZKD bo predvajala od danes dalje najboljšo Abrahamovo filmsko opereto »Gospodična tajnica« z Renato Müllerjevo v naslovni vlogi. Njena partnerja sta znani ljubimec Herman Thimig in slavni komik Felix Bressart. Film je poln veselja, smeha, zabave, očarljivih, opojnih popevk in bo na filmskem sporedu ZKD od danes dalje, vsakokrat ob pol 15. v prostorih »Elitnega kina Matice«. Cene so najnižje: 2.50, 4.50 in 6.50. Din

u— **Odpovedana predstava pri šentjakobčanih.** Zaradi nenadne obolelosti g. Karusa odpade jutrišnja premiera burkesatire »Vražji Rudi«. Prva uprizoritev te burke bo drugo nedeljo ob 20.15.

u— **Društvo »Tabor«.** Pevske vaje danes ne bo. Vršila se bo jutri. Vsi!

u— **Pevsko društvo »Krakovo-Trnovo«** priredi za svoj 15letni obstoj jubilejni koncert v petek 27. t. m. ob 20. v dvorani Filharmonične družbe.

u— **Pred okrožnim sodiščem obsojeni tatovi.** Zaradi tatvine 44 kg koksa v vrednosti 35 Din je bil neki že večkrat kaznovani delavec obsojen na 3 mesece in 10 dni strogega zapora. Koks je bil ukraden na glavnem kolodvoru. V šentjakobski cerkvi je 25. marca skušal odpreti nabiralnik za milodare neki brezposelni ključavničar. Bil je prepoden. Pred sodiščem se je zagovarjal, da je prišel v cerkev le molit, da je celo v dobre namene daroval sv. Antonu 2 sveči in da je pri nabiralniku samo klečal. Bil je obsojen na 4 mesece strogega zapora. Neki Jože je pa lani ukradel posestniku Francetu Plosu na Vrhniki pri Ložu iz hleva konja, vrednega 3500 Din. Pretihotapil ga je čez mejo in prodal. V Italiji je bil zaradi te tatvine že obsojen na 14 mesecev težke ječe, sedaj pa še v Ljubljani na 10 mesecev.

u— **Dve tatvini v gostilnah.** Včeraj ponoči je vlomil tat skozi kuhinjsko okno v gostilniško sobo Marije Kobalove v Mostah. Odnesel je steklenico likerja, dva ključa pa še to in ono, kar je bilo pri roki Pod oknom je izgubil umazano karirasto čepico. Gostilničarki Zdravki Habjanovi v Aškerčevi ulici pa je nekdo izmaknil z mize v kuhinji ročno torbico, v kateri je imela okrog 2000 Din gotovine.

Slavni cowboy Ken Maynard v zvočnem filmu divjega Zapada

Na meji Texasa

Senzacija nad senzacijo! Bogati dopolnilni program!
Danes ob 4., 7. in 9. uri.
ZVOČNI KINO DVOR, telef. 27-30
Vstopnina: Din 4.50 in 6.50

Iz Celja

e— **Odlikovanje perutninarjev.** V nedeljo se je vršilo v narodni šoli na Teharju pri Celju slovesno odlikovanje perutninarjev, ki so razstavili kokoši štajerske pasme na mednarodni perutninarski razstavi v Beogradu. Sreski kmetijski referent gospod Wernig iz Celja je izročil odlikovanim kokošjerejcem g. šolskemu upravitelju J. Gosaku in ge. Pocajtovi s Teharja ter g. Piško iz Creta kolajne in diplome za II. nagrado G. Wernig je v imenu banske uprave in sreskega načelstva čestital odlikovancem k lepemu uspehu ter je odlikovance in ostale kokošjerejce vzpodbujal k nadaljnemu smotrenemu delu pri reji štajerske kokoši za sloves celjske okolice in v dobrobit našega kmečkega gospodarstva

e— **Francosko predavanje.** Francoski krožek v Celju priredi danes ob 18. javno francosko predavanje v Narodnem domu. Predaval bo lektor g. Lecroix iz Ljubljane o francoskem časopisju in o sodobnem časnikarstvu. Vstop vsakomur prost.

e— **Zaključek samaritanskih tečajev.** Kakor vsako leto, je sreski odbor Rdečega križa v Celju tudi letos priredil dva samaritanska tečaja, in sicer osnovnega in nadaljevalnega. Tečaja sta trajala od 12. februarja do 22. aprila. Vsak teden sta bili po dve uri. Obiskovalcev in obiskovalk je bilo 77. Nadaljevalni tečaj je vodil g. dr. Fischer, osnovnega pa g. dr. Podpečan. Tečaja sta bila zaključena v nedeljo dopoldne v Zdravstvenem domu z javnimi izpiti pod predsedstvom predsednika sreskega odbora Rdečega križa g. dr. Jura Hrašovca. Uspeh je bil prvovrsten. Po izpitih je predsednik g. dr. Juro Hrašovec v lepem nagovoru podčrtal pomen Rdečega križa ter orisal naloge samaritanov v miru in vojni. Svoj nagovor je zaključil z vzklikom predsedniku Rdečega križa Nj. Vis. princu Pavlu in kraljevskemu domu. Številni udeleženci so se z navdušenjem pridružili temu vzkliku.

Radio kotiček

Ljubljana, 27. aprila.

Danes ob 19. stopi pred mikrofon državni tožilec g. dr. Julij Fellacher, ki bo predaval o koroški narodni pesmi.

Če bi se kdo lotil opisa naše kulturne Koroške v preteklosti in sedanjosti in če bi hotel govoriti o kulturni tvornosti slovenskega ljudstva, bi prišel pri opisu sedanje dobe v veliko zadrego. Moral bi namreč ugotoviti, da naša slovenska Koroška izza zadnjih desetletij ni več aktivno zastopana v krogu slovenskih kulturnih delavcev. Zgodovinsko-kulturna slika je pač veliko lepša, da omenimo samo ustoličenje slovenskih vojvod na knežjem kamnu ob krnskem gradu v slovenskem jeziku, slovenske brižinske spomenike in celovški rokopis, ki so glavni spomeniki prve dobe kulturnega življenja slovenskega naroda. V dobo procvitajoče slovenske prosvete bi prištevali Megiserjev slovar in njegove leposlovne liste. Koroška je bila tedaj kulturna zibel slovanstva. Izza zadnjih desetletij pa Koroška molči. Nikakor pa ne bi hoteli s tem trditi, da je naša Koroška z dejstvom, da je kulturno pasivna, obenem tudi že kulturno mrtva.

Najlepši glasnik koroškega samostojnega duševnega življenja je pa danes naša narodna pesem. Da se je je naše ljudstvo zopet oprijelo s staro ljubeznijo in jo ve ceniti, je eden najzdravejših pojavov našega narodnega življenja. Kje še živi ljudstvo, ki bi kot naše znalo v tej moderni dobi biti tako ponosno na svoj veliki zaklad pesmi in ki bi dalo temu ponosu toliko duška, kot naše vrlo koroško slovensko ljudstvo, ki še globoko korenini v svoji domači zemlji?

Iz Maribora

a— **Nov stolni dekan.** Za dekana lavantinskega kapitlja je imenovan stolni kanonik in vodja mariborskega bogoslovja g. Fran Cukala.

a— **Razstava vajenskih in pomočniških del.** Pripravljalni odbor za razstavo vajenskih in pomočniških del opozarja obrtniški naraščaj, da morajo biti dela za razstavo do 15. maja končana in najpozneje do 18. maja dostavljena na razstavni prostor. Vsa nadaljnja navodila bodo sproti objavljena v listih.

a— **Ponovna razglasitev obveznikov razporeda** bo na tezenskem vojaškem vežbališču v nedeljo 29. t. m. ob vsakem vremenu od 7. do 18. Razglasitve se morajo udeležiti vsi oni obvezniki rojeni leta 1884 do vključno 1912, ki so vojaško pristojni v mesto Maribor in bivajo v mestu ali njegovi neposredni bližini, ki se pa razglasitve razporeda 22. t. m. iz kateregakoli vzroka niso udeležili. Razglasitev razporeda se morajo udeležiti tudi vsi v Mariboru bivajoči lastniki konj. Od te dolžnosti so izvzeti oni, ki so se že zglasili 22. t. m. nadalje stalno in začasno nesposobni vojni obvezniki, rezervni častniki in pa duhovni. Mestni avtobus bo vozil to nedeljo iz Glavnega trga na tezensko vežbališče in nazaj od pol 7. do 18. ure.

a— **V počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju** bo letos sezona v naslednjih terminih: od 10. junija do 9. julija, od 9. julija do 8. avgusta in od 9. avgusta do 7. septembra. Vremenske razmere so najugodnejše, po zdravstvenih vplivih pa za otroke z oslabelim organizmom v naši domovini ni mogoče najti boljšega letovišča. Za preskrbo otrok je vsestransko preskrbljeno in sta v koloniji stalno tudi zdravnik in sestra. Vse informacije daje društveno tajništvo v Mariboru, Strossmayerjeva ulica 30-I. S prijavami pa je treba pohiteti, ker se obeta vroče poletje in bo tudi znižana oskrbnina privabila mnogo reflektantov.

a— **Nevarna igra.** Iz Rač so včeraj popoldne pripeljali v mariborsko bolnišnico 15 letnega posestnikovega sina Štefana Rajšpa. Mladenič se je igral z nabito flobertovko, ki se je po nesrečnem naključju sprožila in mu je krogla razmesarila levo roko.

a— **Obup nad življenjem.** V Stržunski ulici na Pobrežju si je včeraj popoldne z britvijo prerezal vrat 51 letni delavec državnih železnic Ivan J. Moža že dalj časa mori zavratna tuberkuloza in je sam hotel

---

pozno in zanimivo zasnovano sliko tedanje dobe.

Narodno gledališče odpira s tem propagandnim tednom ponovno vse možnost občinstvu, da si ogleda komade, ki jih e morda zamudilo in se posluži izrednih ugodnosti v cenah.

Razstave v Pragi

Spomladanska razstava »Jednote wytvarnych umelcu« v Občinskem domu obsega 103 slike in 16 plastik. Medtem ko je kiparski del razstave zaseden kakor običajno — posebno močno sta zastopana Jakub Obrovsky in Jaroslav Krepčik — prinaša instalacija slikarjev to spremembo, da so stopili v ospredje mlajši člani Jednote, in sic. Jar. Malinsky, Vl. Stříbrný, J. Multrus in J. Čumpelik. Nobeden po svojskosti in izrazni sili ne zavzema vodilnega položaja; sicer so tehnično spretni, vendar pa ne preboini in vodilni umetniki. Reprezentanti Jednote ostajajo slej ko prej slikar Oldřich Blažiček z družino impresionistov (Panuška, Lolek, Kaván, Hudeček, Bubeníček) in kiparja Ladislav Šaloun in J. Obrovský. Novejše smeri uveljavljajo v Jednoti Fr. Libal, Jan Kojan in Fr. Michl, vendar prihajajo na razstavah le z malo slikami do besede. Celotna višina te razstave je letos nekoliko slabša; kriva ni samo izbira in to, da so prej omenjeno skupino postavili v ospredje, marveč je delno kriva tudi omejitev prostora v razstavnih dvoranah, zakaj v drugi polovici je sedaj stalna razstava umetnostnih zbirk mesta Prage.

Vlastimil Rada, slikar iz skupine »Umelecke Besede«, je razstavil v Aleševi dvorani 31 slik v olju in 16 temper, akvarelov in koloriranih risb iz najnovejše stopnje svojega razvoja. Rada je češki krajinar svojskega izraza, umerjene palete in tomačnostne nastrojenosti; značilno je, da umeje tuje vplive prelivati v lirični čar Alešove tradicije. Posebno priznanje si je bil pridobil s svojimi zimskimi motivi in s slikami cvetoče pomladi, ki jih preveva nekaka srebrnkasta barvitost. Na sedanji razstavi ima med drugim izredno masivno, a vzlic temu lirično sliko »Zimski dan«, vmes so pa tudi poletni motivi in krajine okoli Prage in Berouna, v katerih je dosegel dokončen izraz korenito domače lirične monumentalnosti.

Mednarodna razstava karikatur in humorja v poslopju »Manesa« obsega 536 številk in podaja predvsem obilen izbor umetnostno kvalitetne sodobne češke karikature. Fr. Kupka, Fr. Gellner, V H. Brunner, dr. Desiderius, Zd. Kratochvil, Jos. Lada, Jos. Čapek, Vl. Rada, O. Sekora, Jos. Novák, Fr. Muzika, O. Mrkvička, Ad. Hoffmeister, Ant. Pelc, Fr. Bidlo — kakšen vesel in dovtipen orkester risarjev! V politično satiro sta zaostrila svoje risbe zlasti Pelc in Bidlo. Politična satira, vsa prežeta z zlobo in mržnjo, je posebno zastopana na tujih listih, tako predvsem pri znanem G. Groszu, pri fotomontažistu J. Heartfieldu in pri risarjih Godala in Berta. Hitler, Mussolini in Dollfuss, zlasti pa Tretje carstvo se tu bičajo s kruto neizprosnostjo. (Medtem so bili morali na intervencijo poslanikov odstraniti nekatere karikature. Op. ured.) Usmerjenost teh satirikov je kajpak enostranska, ker so nasproti slabostim lastnega tabora kar moči prizanesljivi. Primerjava med domačimi in tujimi satiriki nam kaže, da so češki karikaturisti krotkejši in v večji meri likovniki nego idejni propagatorji in satiriki; naše bolj zanima lepota in mikavnost linije, medtem ko pri tujih karikaturistih prevladuje nad formo tendenčna vsebina.

Jaroslav Herbst, ki razstavlja v Feiglovi galeriji 43 slik v olju in 8 risb, je v naši upodabljajoči umetnosti novo ime. V zreli moški dobi se je pojavil slikar, ki ni šel skozi umetnostne šole, vzlic temu pa se je takoj uvrstil med resne avantgardiste. Herbstov izraz je možat in trd, vendar je na površju krajin okrog Dušnika, cirkuških prizorov, zatišij in ikon vidna tista lahna sopara lirizma, ki po navadi označuje dela samoukov. Herbstova prednost je trdna konstrukcija slik, ki so lične in prikupne, čeprav ponekod bizarne. Vsekakor je treba Herbsta kot samouka znatne likovno - umetnostne kulture in očitne nadarjenosti samo pozdraviti!

V Topičevem salonu je razstavila Zdenka Burghauserjeva. Po fakturi njenih slik se zdi, da je zapoznela ekspresionistka. Slika ekstatične figure in dela z močnimi barvami. Ne gre ji za upodabljanje resničnosti, marveč za nekako upodobljeno godbo, za versko mistične privide, za zasanjano resničnost. Razstavljena je tudi slika »Krajina v sanjah«, njeno najbolj osebno delo: zares, področje sanj in sanjskih ekstaz je njena prava domena. Kakor hitro preide v realni svet, postane neokretno trda, o čemer priča vrsta pomladnih kompozicij.

Adolf Vesely (Praga).

Dragotin Kette. Včeraj je minilo 35 let, kar je umrl v stari cukrarni v Ljubljani eden izmed začetnikov naše Moderne, pesnik Dragotin Kette. Kettejeva zgodnja smrt je pomenila za našo literaturo težko izgubo. Ako pregledujemo delo, ki ga je zapustil ta komaj 23letni mladenič, se tudi danes živo zavedamo, da vzdihi ob njegovem grobu niso bili zgoli čuvstvena reakcija na smrt mladega človeka. Ni umrl samo mlad človek, umrl je tudi velik talent. V kakšne globine bi pač utegnil pognati njegov bistri duh, kako bi se šele izpopolnil njegov že tedaj močni in svojski pesniški izraz. Med pionirji naše moderne književnosti je Kette izprva najvič obetal in tudi največ dal: nekatere njegove lirične pesmi erotičnega in razpoloženjskega značaja, lirične balade in soneti so stvaritve, ki jim čas ne more do živega. Kettejeva osebnost in delo še nista dovolj znana in ocenjena. Aškerc je sicer spisal za prvo izdajo njegovih Poezij daljši uvod, ki pa je dokaj medel in v vrednotenju Kettejevega pesniškega dela vprav plitev. O Ketteju so nadalje pisali Ivan Cankar, V. Zupan, N. Velikonja, Niko Zupanič in v »Slov. biogr. leksikonu« Fran Koblar, ki je podal na skrčenem prostoru sicer najpreglednejšo sliko Kettejevega pesniškega razvoja. Poet, ki ga je Cankar postavil ob bok Goetheju in Prešernu, še čaka proučevalca, ki bi ga bil obdelal vsa, tako izčrpno, kakor dr. Silva Trdinova Murna Aleksandrova v lani izišlih »Izbranih pesmih« v izdaji Tiskovne zadruge.

»Trgovsko-gospodarski leksikon za vsakogar« (izdanje Umetniške propagande) priobčuje v pravkar izišlem tretjem snopiču gradivo od »Bagatelne škode« do »Beg z dežele«. Posebno temeljito je v tem zvezku obdelano bančništvo in banke (str. 73—90). Članki o bančni politiki, o bančni zgodovini, o bančnih poslih, o bančnem zakonu, o bančnem računovodstvu, o asignacijskih bankah, o domačih bankah i. dr. vsebuje mnogo zgoščenega in vendar pregledno in jasno spisanega gradiva o tej važni narodno-gospodarski panogi. Trgovsko-gospodarski leksikon« očitno kaže, da bo izpolnil vse nadeje, ki smo jih polagali v to prepotrebno domače leksikografsko delo.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

napraviti konec trpljenju. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico, ker pa tam ni prostora in so morali sprejem odkloniti, so ga dali v domačo oskrbo. Njegove rane niso preveč nevarne.

Iz Zagorja

z— **Dva občna zbora.** Olepševalno in tujsko prometno društvo je te dni zborovalo. Tajnik učitelj g. Potočnik je izdelal lepe orientacijske zemljevide, ki so nameščeni na postajah v Zagorju, Ljubljani in Zidanem mostu. Odbor se je trudil za smuško skakalnico, za katero sta dala brezplačen svet gg. Weinberger in Kokole. Odbor izreka zahvalo občini, Gostilničarski zadrugi in Združenju trgovcev za naklonjene zneske V splošnem pa je zanimanje za to društvo preveč mlačno. Novemu odboru predseduje g. Korbar Diago. — Dalje je imela občni zbor krajevna protituberkulozna liga. V preteklem letu je liga odposlala štiri otroke v počitniško kolonijo. Glavno breme dela pri ligi je imel banovinski zdravnik dr Slavko Grum z velikim ciklom zdravstvenih predavanj. Društvo šteje 98 članov in si je izvolilo stari odbor s predsednikom učiteljem g. Matkom Šulinom.

Iz Kamnik

ka— **Postajališče**, ki so ga lani zgradili na Duplici pri Kamniku, je prav lepo in prikupno; tisto ekrivljeno in nizko drevje, ki so ga pomladi nasadili ob postajališču, pa mu nikakor ni v okras in mu najbrž tudi nikoli ne bo v korist. Na to mesto spadajo jablane in hruške z visokim in ravnim deblom, potem pa bi bil brez dvoma dosežen obojni namen.

Iz Trbovelj

t— **Jadranski teden.** Jadranska straža v Trbovljah priredi jutri v Sokolskem domu akademijo, pri kateri nastopa podmladek JS z enodejanko »Morski biseri«, s telovadno točko »Morje Adrijansko« in deklamacijami. Nastopi tudi »Trboveljski slavček«. Po akademiji bo za odrasle družabni večer, pri katerem sodeluje sokolski orkester, sokolska drama in oktet rudniških nameščencev

t— **Opereta »Študentje smo«** se ponovi zadnjič v nedeljo 29. t. m. ob 16. kot ljudska predstava pri znatno znižanih cenah. Upamo, da bo ta velezabavna opereta tudi tretjič napolnila dvorano Sokolskega doma.

Iz Ptuja

j— **Tečaj za cepljenje kostanjev** bo v ptujskem srezu naslednje dni: 29. t. m. ob 11. pri Sv. Barbari v Halozah in ob 15. v Leskovcu; 3. maja ob 9. v Juršincih; 6. maja ob 8. v Podlehniku in ob 15. v Majšperku. Tečaj bo vodil sreski kmetijski referent g. Zorčič. Priporoča se interesentom, da se tečaja udeleže, zlasti ker so v našem okraju podani pogoji za dobro uspevanje kostanja.

j— **Kino** bo predvajal v soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. gangsterski film »Radijska patrola«. Dodatek Foxov tednik.

Pri lenivosti črevesja, bolezni jeter in žolča, odebelelosti in protinu, katarju želodca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravna **»Franz Josefova« grenčica** zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišnicah uče, da uravna **»Franz Josefova« voda**, izborno delovanje črevesa. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Repertoar

DRAMA

Začetek ob 20.

Petek, 27.: Zaprto.

Sobota, 28.: Celjski grofje. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Nedelja, 29.: Gospoda Glembajevi. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Ponedeljek 30.: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob 20.

Petek, 27.: Zaprto.

Sobota, 28.: Poljska kri. A.

Nedelja, 29. ob 15.: Ples v Savoju. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Madame Butterfly. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 30.: Simfonični koncert: Moja domovina. Unionska dvorana.

★

»Celjski grofje«. V lanski sezoni je imela Kreftova zgodovinska drama »Celjski grofje« tako velik uspeh in je bila ena najbolje obiskanih predstav vse sezone. Ponovno se uprizore »Celjski grofje« v soboto 28. t. m. po cenah od 6 do 20 Din. V ulogi Hermana nastopi g. Ivan Levar, vsa ostala zasedba kakor običajno.

Premiera v drami. Dne 2. maja se uprizori v drami novitета »Mojster Anton Hitz«, tragedija v 10 slikah. Prevod komada, katerega snov je povzeta iz kmečkega življenja, je oskrbel dr. Šmalc. Delo je izredno zanimivo, po svoji vsebini napeto, dejanje pa je odlično zasnovano po interesantnih likih. Uprizoritev stavi velike zahteve tehničnega značaja. V posameznih ulogah je zaposlen ves dramski ansambel z g. Kraljem in go. Miro Danilovo v glavnih ulogah. Režijo ima g. prof. Šest.

Puccinijeva opera »Madame Butterfly« spada med najbolj repertoarne opere vse svetovne literature. Prvič v letošnji sezoni se poje v nedeljo, 29. t. m. V naslovni ulogi gostuje ga. Gita Gjuranec, članica zagrebške opere. Napovedano gostovanje Ade Poljakove je moralo odpasti zaradi tega, ker je gospa umetnica obolela v Zagrebu. Nedeljska predstava je izven, veljajo znižane operne cene. Začetek točno ob 20.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Petek, 27.: Zaprto.

Sobota, 28.: Stari grehi. Premiera. V korist Združenja gledaliških igralcev.

Nedelja, 29. ob 15.: Vijolica z Montmartra. Gostovanje gdč. Erike Druzovičeve.

★

Igralci za svoj penzijski fond. V soboto, 28. t. m. uprizore mariborski igralci za svoj penzijski fond zabavno veseloigro »Stari grehi« v režiji J. Kovača. Prosimo vse abonente in ljubitelje gledališča, da nagradijo pošteni trud igralcev med sezono s tem, da polnoštevilno obiščejo predstavo. Vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina v marcu

Generalna direkcija carin je pravkar sestavila podatke o gibanju naše zunanje trgovine v letošnjem marcu. Iz te statistike je razvidno, da se je v preteklem mesecu naš izvoz v primeri s februarjem znatneje dvignil in da je bil tudi precej večji nego lani v istem mesecu. V marcu smo izvozili **za 333.2 milijona Din blaga** nasproti 269.9 milijona Din v februarju in 232.7 milijona Din v januarju. Če pa primerjamo podatke o našem izvozu v marcu z ustrezajočimi podatki za isti mesec zadnjih dveh let, tedaj dobimo naslednjo sliko:

izvoz	v tonah	v milj. Din
marc 1932.	179.154	212.7
marc 1933.	212.622	55.8
marc 1934.	304.4	333.2

Kakor vidimo, je bil naš izvoz v letošnjem marcu po količini za 43 odstotkov večji nego lani in po vrednosti za 30 odstotkov. V primeri z marcem 1932. je bil po količini za skoro 70 odstotkov večji in po vrednosti za 56 odstotkov.

Glavni predmeti našega izvoza v marcu so bili: pšenica (2.4 milj. Din), koruza (60.2), otrobi (3.0), suhe češplje (4.8), hmelj (4.0), konoplja (5.0), konji (5.5), goveda (8.9), svinje (11.4), perutnina (12.4), sveže meso (5.9), jajca (16.9), surove kože (6.8), kože od divjati (4.0), drva (2.0), gradbeni les (61.0), oglje (1.6), pragovi (1.9), izdelki iz lesa (4.6), kalcijev karbid in cianamid (5.2), cement (6.1), baker (51.2) in rude (8.1).

Prav občutno se je v marcu dvignil naš izvoz koruze, ki je dosegel 8.039 vagonov v vrednosti preko 60 milijonov Din (lani v marcu 4.220 vagonov v vrednosti 31 milijonov Din). Prvikrat po novi letini smo v marcu tudi izvozili nekoliko pšenice, in sicer 241 vagonov. Razmeroma velik je bil tudi izvoz otrobov, ki je znašal 542 vagonov v vrednosti 3 milijonov Din (lani 71 vagonov za 0.6 milijona Din).

Izvoz lesa se je nadalje ugodno razvijal in smo v marcu izvozili 7.550 vagonov lesa (lani 5.942 vagonov) v vrednosti 61.2 milijona Din (lani 44.6). Tudi izvoz drv je bil večji, saj smo izvozili v tem mesecu 1.220 vagonov drv (lani 861) v vrednosti 2 milijonov Din (lani 1.3). Izvoz lesnega oglja se je gibal na lanski višini, precej pa se je dvignil izvoz pragov, ki je lani padel na minimum. V marcu smo namreč izvozili preko 38.000 pragov (lani le 2.700). Izvoz izdelkov iz lesa pa je znašal 276 vagonov (lani 105) v vrednosti 4.6 milijona Din (lani 1.6).

Izvoz živine se je gibal približno na lanski višini, le izvoz svinj je bil precej manjši, kajti **svinj smo v marcu izvozili le 9.482 komadov nasproti 19.893 komadom** v lanskem marcu, zato je tudi vrednost padla od 19.2 na 11.4 milijona Din. Dvignil pa se je izvoz perutnine od lanskih 7.2 na 12.4 milijona Din. Izvoz jajc je bil po količini sicer le za malenkost manjši nego lani, vrednost pa je padla od 22.8 na 16.9 milijona Din. Končno je še omeniti **znaten izvoz bakra**, ki je v tem mesecu dosegel 51.2 milijona Din nasproti 27.1 milijona Din v lanskem marcu.

Zmanjšana aktivnost trgovinske bilance

Kakor smo opažali že prejšnje mesece, se je letos tudi naš uvoz znatno povečal. V marcu se je dvignil celo na 325.2 milijonov Din nasproti 232.9 v februarju in 259.7 milijonov Din v januarju. V primeri z lanskim letom, ko smo v marcu uvozili le za 246.9 milijonov Din blaga, se je naš uvoz po vrednosti dvignil za skoro 32 odst. **Zaradi razmeroma visokega uvoza je bila naša trgovinska bilanca v marcu navzlic znatnemu izvozu le za 8 milijonov Din aktivna.**

V prvem letošnjem četrtletju je znašal naš skupni izvoz 835.8 milijonov Din nasproti 712.5 milij. Din v lanskem prvem četrtletju in 634.6 milij. Din v prvem četrtletju 1932. V primeri z lanskim prvim četrtletjem je bil letos naš izvoz po vrednosti za 17 odst. večji, v primeri s prvim četrtletjem 1932. pa za 32 odst.

Naš uvoz pa je znašal v prvem letošnjem četrtletju 817.8 milij. Din nasproti 599.1 milj. Din v lanskem prvem četrtletju in 703.0 milj. Din v prvem četrtletju predlanskega leta. Povečanje uvoza v primeri z lanskim letom znaša torej 36.5 odst. **Naša trgovinska bilanca je bila v prvem letošnjem četrtletju aktivna le za 18 milijonov dinarjev, dočim je lani znašala v prvem četrtletju aktivnost v istem razdobju 113.4 milij. Din.**

Razvoj zaposlenosti v Jugoslaviji

V včerajšnji številki smo objavili podatke Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani o razvoju zaposlenosti v posameznih produkcijskih strokah v teku marca. Sedaj smo prejeli od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu ustrezajoče podatke za vso državo, seveda za mesec februar.

V februarju je bilo v naši državi povprečno zaposlenih in pri organih Osrednjega urada zavarovanih 495.051 delavcev in nameščencev, t. j. za 9679 delavcev več nego v istem mesecu prejšnjega leta. Kakor v prejšnjih mesecih, tako nam kaže tudi statistika za februar v primeri z lanskim februarjem **največje nazadovanje v gradbeni stroki.** Pri visokih gradnjah je bilo v tem mesecu 5468 članov ali 44% manj zaposlenih nego lani; pri gradnji cest, železnic in vodnih zgradb pa je bila zaposlenost letos v februarju za 4074 ali 21% manjša nego lani. Poleg gradbene stroke beleži občutno nazadovanje članstva tobačna industrija, ker je letos število zaposlenih delavcev za 4440 ali za 30% manjše nego lani, in industrija za predelavo usnja (—1516 članov ali 8.6%). Med produkcijskimi panogami, ki beležijo **najobsežnejše zboljšanje zaposlenosti v primeri z lanskim februarjem, je na prvem mestu šumsko-žagarska industrija** (lesna produkcija). Kakor je to zboljšanje razveseljivo, tako je na drugi strani treba upoštevati, da to zboljšanje ni toliko posledica pravega zboljšanja konjunkture, temveč je pripisati predvsem okolnosti da se je v prvih letošnjih mesecih povpraševanje po lesu z našega najvažnejšega tržišča Italije silno dvignilo, ker so se italijanski trgovci in veliki konsumenti v pričakovanju znatnega povišanja uvozne carine v naglici zalagali z blagom. Zboljšanje konjunkture v naši lesni stroki, ki se kaže v naraščanju števila zaposlenih delavcev v lesni stroki, je torej le prehodnega značaja in bo temu zboljšanju sedaj, ko je povišanje italijanski uvozni carin že izvedeno, gotovo sledila občutna reakcija. Od januarja na februar je število v šumsko žagarski industriji zaposlenega delavstva narastlo od 35.008 na 42.332; **letos v februarju je bilo število v tej stroki zaposlenega delavstva za 8872 ali 26.5% večje nego lani v istem mesecu.** Pri tem pa je zanimivo, da se ta trenotna konjunktura zelo malo pozna v dravski banovini in da odpade skoro ves prirastek na ostale dele države z gozdno produkcijo. **V primeri z lanskim februarjem je bilo letos v februarju število gozdno-žagarskega delavstva v dravski banovini le za 4% večje (dvignilo se je le za 203 na 5628); v ostalih delih države, torej predvsem v Bosni, Hrvatski in Gorskem Kotaru, pa je bilo letos v februarju število delavstva v gozdno-žagarski industriji za 31% večje nego lani (dvignilo se je namreč za 8569 na 36.704.).** Te številke nam znova dokazujejo neupravičeno trditev »Narodnega blagostanja« češ, da gre zboljšanje v lesni stroki predvsem na korist dravske banovine.

Druga stroka, ki beleži relativno največji prirastek članstva nasproti lanskemu februarju je tekstilna. V tej stroki je bilo letos v februarju zaposlenih 38.645 delavcev; od tega 11.809 v dravski banovini. V primeri z lanskim februarjem je to število za 6703 ali za 20% višje; od tega prirastka članov odpade 2428 na dravsko banovino in 4275 na ostalo državo. Znatnejši prirastek članstva je zabeležiti tudi v industriji papirja (+680 ali 18%), v industriji usnja in gume (+511 ali 15.5%), v industriji kamenja in zemlje (+1458 ali 13.3%), v kemični industriji (+1092 ali 11.3%), v oblačilni industriji (+1873 ali 9.2% in v grafični industriji (+442 ali 5.9%.

Konferenca lesnih izvoznikov v Zagrebu

V sredo se je vršila v Zagrebu konferenca predstavnikov lesne industrije in lesnih izvoznikov iz Hrvatske, Sušaka in Ljubljane, ki je razpravljala o situaciji, ki je nastopila za naš lesni izvoz po znanem občutnem povišanju italijanskih uvoznih carin. Ta sestanek je imel značaj nekake predkonference. V nedeljo se bo namreč vršila v Zagrebu širša konferenca, na kateri bodo zastopani vsi lesni interesenti iz naše drave. Te konference se bo udeležil tudi minister za šume in rudnike **dr. Milan Ulmansky.**

Na sestanku, ki se je vršil v sredo, so navzoči predstavniki našega lesnega gospodarstva obširno razpravljali o nastalem položaju. Carinske postavke so tako visoke, da zaenkrat onemogočajo vsako poslovanje z Italijo. Pa tudi če se bodo cene lesu v Italiji dvignile, bo še vedno hudo prizadeto naše lesno gospodarstvo, kajti sedanje carine pomenijo v mnogih primerih nad 100-odstotno obremenitev vrednosti blaga na naših nakladalnih postajah. Odpadla bo predvsem možnost izvoza pri daljših relacijah. Na konferenci se je razpravljalo tudi o vprašanju skupne organizacije vsega našega lesnega gospodarstva, ki naj bi urejala naš izvoz po načelih, ki jih je postavil Stalni mednarodni odbor za les na Dunaju. To organizacijo celotnega našega lesnega gospodarstva bi bilo treba že davno ustanoviti in se je stvar pri nas zavlekla zaradi nerazumljivega odpora nekaterih interesentov. Izražena je bila bojazen, da taka organizacija ne bi prinesla zaželjenih rezultatov, če ne bi bila docela avtonomna. Italija je povišala carine na les na pritisk italijanske lesne industrije in gozdnih posestnikov, ki so zaradi medsebojnega zbijanja cen sosednih držav pri izvoznih kupčijah z Italijo izgubili možnost rentabilnega obratovanja. Na konferenci je bilo izraženo mnenje, da je v interesu vseh držav, in tudi Avstrije, da Italija zopet zniža sedanje pretirano visoke carine. Če pa naj bi sedanje carine dalj časa obveljale, potem je treba za prehodno dobo zahtevati od Italije enako preferenco, kakor jo uživa Avstrija. Povišanje italijanskih carin posega globoko v trgovinsko-politične odnošaje med našo državo in Italijo, ki sloni na klavzuli o največjih ugodnostih, saj je les naš glavni izvozni predmet v prometu z Italijo.

✶

Najvažnejše nove carinske postavke na les smo že pred dnevi objavili. Celotni seznam novih italijanskih carin na les je zelo obširen in obsega naslednje postavke:

Navadni les: 1. okrogel les, bukov in kostanjev 3 lire na 100 kg, ostali 2.25 lire; 2. tesan les, bukov in kostanjev 8 lir, ostali 6 lir; 3. rezan les, bukov in kostanjev 12 lir, ostali 9 lir; 4. deščice za zaboje 25 lir; 5. tanke deščice do 3 mm debeline 35 lir; 6. obroči za sode 4 lire. — **Fini les:** 1. okrogel 4 lire; 2. tesan 6 lir; 3. rezan 16 lir; 4. tanke deske do 3 mm 40 lir, do 1 mm 60 lir. **Lesni izdelki:** doge 10 lir, vesla 10 lir, brzojavni drogovi brez skorje 11 lir, izdelani brzojavni drogovi 13 lir, impregnirani 15 lir, drva za kurjavo 2 liri, parketi 45 lir. Za testone je določen uvozni kontingent 35.000 ton, za tavolete odnosno pakone pa kontingent 12.000 ton.

Omejitve pri odpuščanju delavstva v Češkoslovaški

Na podlagi pooblastitvenega zakona je češkoslovaška vlada te dni izdala uredbo, s katero se omejujejo odpusti delavstva v velikem številu (redukcije) in se na novo urejajo odpovedni roki. Uredba, ki bo veljala do 30. junija prihodnjega leta, določa, da mora podjetnik, ki hoče svoj obrat ustaviti za več kakor za 14 dni ali če hoče svoje delavstvo odpustiti v večjem številu, to prijaviti oblastvom. Za odpuščanje delavstva v velikem številu se smatra, če podjetje, ki ima manj nego 700 delavcev, odpusti 15 odst. delavcev, najmanj pa 10 delavcev, odnosno če podjetje z več kakor 700 delavci odpusti 10 odst. svojega delavstva.

Če ima podjetnik namen izvesti tako redukcijo, mora 14 dni prej to prijaviti okrajnemu političnemu oblastvu in obrtnemu inspektoratu. Politično oblastvo bo nato brez odlašanja pričelo postopanje in bo poklicalo na posvetovanje predstavnike podjetja in delavstva, predstavnike obrtnega inspektorata in zastopnike delodajalskih ter delojemalskih organizacij. Skušalo bo predvsem preprečiti omejitev obratovanja ali doseči sporazum da bi se v določenem turnusu poslalo delavstvo na začasen dopust. Če ne pride do sporazuma, mora oblastvo definitivno izdati odlok v teku 14 dni. Če oblastvo odloči, da odpuščanje delavstva v velikem številu ni osnovano, tedaj delodajalec redukcije ne sme izvesti.

Kadar namerava podjetnik ustaviti ves obrat za več kakor 14 dni, toda ne za več kakor tri mesece, tedaj se omeji intervencija oblastva na poizkus poravnave. Kadar pa gre za ustavitev obrata za več kakor tri mesece, mora podjetje to prijaviti ministrstvu za socialno politiko in onim ministrstvom, v čijih kompetenco spada dotično podjetje. Ministrstvo preišče potem zadevo in odloča o upravičenosti opustitve obrata. Če ne pride odločitev od ministrstva v teku 6 tednov, se to smatra za dovoljenje opustitve. Prej pa podjetnik ne sme odpustiti delavstva, razen če izplača delavstvu polno mezdo za tri tedne v naprej. Kadar podjetnik opusti prijavo redukcije delavstva ali opustitve obrata, tedaj morajo oblastvo uvesti postopanje. Če oblastvo potem ne dovoli redukcije ali opustitve obrata odnosno če ne pride do sporazuma, tedaj je podjetnik dolžan plačati reduciranemu delavstvu 14 dnevno mezdo, pri opustitvah obrata pa mezdo za 3 tedne.

Uredba vsebuje tudi naslednje splošne določbe o odpovednih rokih. Pri trajni opustitvi tvorniškega obrata se prične odpovedni rok z dnem, ko je bilo izdano tozadevno dovoljenje, če pa ni bilo izdano nikakršno dovoljenje, po treh tednih od dneva, ko je podjetje prijavilo opustitev obrata. Odpovedni rok znaša pri delavcih, ki so služili v podjetju 5 let, 2 tedna, in za vsakih nadaljnjih 5 let zaposlitve še po en teden, največ pa 6 tednov. Pri nameščencih v višji službi znaša odpovedni rok pri 15 letnem službovanju v dotičnem podjetju 2 meseca, pri službovanju do 20 let 3 mesece in pri službovanju preko 20 let 5 mesecev Ti odpovedni roki se tudi pogodbeno ne dajo zmanjšati. Izjema glede odpovednih rokov velja le, če podjetje najame nameščence samo za prehodno dobo do največ 4 tednov. Gornje določbe se ne nanašajo na sezonska podjetja in za podjetja, ki obratujejo le določene mesece v letu.

Gospodarske vesti

= *Razširjen češkoslovaški hmeljski provenijenčni zakon.* Te dni je češkoslovaška poslanska zbornica sprejela novelo k hmeljskemu provenienčnemu zakonu, s katero se dolžnost signiranja hmelja razširi tudi na oni hmelj, ki se porabi v državi sami. Doslej je bilo signiranje obvezno le za hmelj, ki se izvaža. Istočasno vsebuje novela k zakonu tudi določbe glede obsega hmeljskih nasadov. V bodoče bo treba za vsako ureditev novih nasadov oblastveno dovoljenje. Ta dovoljenja pa se bodo izdajala predvsem le v primerih, če bo hmeljar z novim nasadom nadomestil stari nasad. Nadalje določa novi zakon, da pred 15. julijem ni dovoljena nobena prodaja novega hmelja.

Borze

26. aprila

V skladu z zunanjimi notacijami sta se danes na ljubljanski borzi občutneje okrepili devizi Newyork in Berlin, prav tako notirata nekoliko višje devizi London in Trst. *Avstrijski šilingi* v privatnem kliringu notirajo 9.35 do 9.45 (v Zagrebu promet 9.45, v Beogradu 9.47). Za *angleške funte* je bilo v privatnem kliringu povpraševanje po 253 (v Zagrebu promet 254.25). Za *španske pezete* je nadalje povpraševanje po 6.40 (v Zagrebu 6.15 denar v Beogradu 6.70 blago). *Grški boni* pa so se nudili v Beogradu po 33.25 in v Zagrebu pa po 32.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bila vojna škoda danes zaključena po 307 (v Beogradu po 307 in 304). 7 odst. Blairovo posojilo je nekoliko popustilo in je bilo zaključeno po 49.50. 4 odst. agrarne obveznice pa so se trgovale po 36.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2315.96 — 2327.32, Berlin 1340.14 — 1350.94, Bruselj 800.02 — 803.96, Curih 1108.35 — 1113.85, London 174.86 — 176.46, Newyork 3380.50—3408.76, Pariz 225.88 — 227.—, Praga 142.17—143.03, Trst 291.01 — 293.41 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.35 —9.45.

Zagreb. Amsterdam 2315.96 — 2327.32, Berlin 1340.14 — 1350.94, Bruselj 800.02 do 803.96, London 174.86—176.46, Milan 291.01, do 292.08, NewYork kabel 3402.50—3430.76, ček 3380.50 — 3408.76, Pariz 225.88 — 227, Praga 142.14 — 143, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih. Pariz 20.38, London 15.80, Newyork 307.50, Bruselj 72.1750, Milan 26.28, Madrid 42.2250, Amsterdam 208.95, Berlin 121.20, Dunaj 57.20, Stockholm 81.45, Oslo 79.35, Kobenhavn 70.50, Praga 12.84, Varšava 58.3550, Bukarešta 3.05.

Dunaj (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 10.73, London 27.63, Milan 90.76, NewYork 535.91, Pariz 35.59, Praga 21.74, Curih 174.33, 100 S v zlatu 128 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 305 — 308, 7% investicijsko 70 — 72, 7% Blair 50.50 — 51, 8% Blair 52 — 53, 7% Drž. hipotekarna banka 65 — 67, 4% agrarne 34.50 — 35.50, 6% begluške 53.75 — 54.50.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 305 — 307, 7% investicijsko 71 den., 4% agrarne 36 — 37, 7% Blair 49.75 — 50.50, 8% Blair 52.75 — 54, 7% Drž. hipotekarna banka 67 bl., 6% begluške 53.75 — 54.25; delnice: Priv. agrarna banka 205 — 210, Šećerana Osijek 130 — 150, Trbovlje 99 — 100.

Beograd. Vojna škoda 307, 304 zaklj., za september 305 zaklj., 7% investicijsko 71 zaklj., 4% agrarne 36, 37.25 zaklj., 6% begluške 54 zaklj., 7% Blair 50.25, 50 zaklj., Narodna banka 4100, 4080 zaklj., Priv. agrarna banka 209, 204 zaklj.

Dunaj. Državne železnice 14.05, Trboveljska 11.73, Alpine-Montan. 11.20.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago**, 25. aprila. Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 75.75, za julij 75.75, za september 76.875; **koruza:** za maj 45.125, za julij 47.75

+ **Ljubljanska borza** (26. t. m.) Tendenca za žito mirna. Zaključen je bil 1 vag. pšenice in 1 vagon koruze. Nudijo se (vse za slovensko postajo plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška 79-80 kg po 145 — 147.50; banatska, 77 kg po 150 do 152.50; **koruza** (po navadni tarifi): nova času primerno suha s kakovostno garancijo za april po 117.50 — 120; nova, popolnoma suha, za maj po 125 — 127.50; **moka:** baška »0« po 240 — 242.50, banatska po 250 do 252.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet je bil slab. **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, srednjebaška, sremska 96 — 98; okolica Sombor 95 — 97; sremska 98 — 100; gornjebaška 97 — 99; baška potiska in ladja Tisa 100 do 102; baška ladja Begej 99 — 101; gornjebanatska in južnobanatska 93 — 95. — **Oves:** baški 54 — 56; banatski 53 — 55; sremski in slavonski, 65/66 kg 72.50 — 75; pomladni, 67/68 kg 82 — 84. — **Koruza:** baška in sremska stara 74 — 76; nova s kakovostno garancijo 68 — 70; nova za maj 70 — 72; banatska nova z gar. 66 — 68; baška ladja Begej 69 — 71; ladja Tisa, Dunav 70 — 72. — **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 165 — 185; »2« 145 — 165; »5« 125 — 145; »6« 107.50 — 117.50; »7« 80 — 90; »8« 77.50—85; sremska, slavonska »0g« in »0gg« 162.50 — 172.50; »2« 142.50 do 157.50; »5« 122.50 — 142.50; »6« 105 do 115; »7« 80 — 87.50; »8« 77.50 — 82.50. — **Otrobi:** baški 71 — 73; banatski 68 — 70.

Znamenita sportna igrišča

V zadnjih letih so skoraj po vseh evropskih deželah zgradili več velikih stadionov, toda največji je brez dvoma še zmerom

Wembleyev stadion

v Angliji. Tribune na tem priprostem nogometnem igrišču so tako ogromne, da se tujcu, ki jih vidi prvič, zdijo kot ogromna reprezentativna poslopja. Značilno za Wembley je dejstvo, da ima ta stadion, ki je vso sezono pokrit z najidealnejšo zeleno rušo, samo nogometno igrišče, medtem ko se večja novejša igrišča gradijo običajno za več panog hkrati. Prostora je na tem stadionu za 100.000 gledalcev, kar pa je za velike nogometne prireditve (kot n. pr. za pokalni finale in slično) še mnogo premalo. Prostori za občinstvo so razdeljeni v 80 blokov, v katere so dohodi strogo ločeni, tako da se človek kljub ogromnim dimenzijam prav lahko orientira. Posebej je treba povedati, da imajo novinarji v tem stadionu najidealnejše prostore; v ostalem je ta stadion edini v Evropi, ki ima takoj za tribunskimi sedeži svoj poštni urad.

Čudovito lepa sportna naprava je tudi

dunajski stadion

v Pratru. Ves kompleks je seveda mnogo manjši kot v Wembleyu, zato pa ima prikupno okolico, okoli Wembleya pa je vse nekam pusto, sivo, dolgočasno. Kadar je drevje zeleno, je res prijetno sedeti na številnih nekritih sedežih tega stadiona, ki pa ima prav tako kot wembleyski za primer nevihte za 60.000 oseb prostora pod kritimi tribunami. V ostalem pa imajo na Dunaju še obsežnejše igrišče na Hohe Warte, ki je posebno svojevrstno zaradi tega, ker je na tisoče stojišč pripravljenih na naravnem bregu, ob čigar vznožju je igrišče za nogomet.

Vrsto impozantnih sportnih stadionov so v zadnjih letih zgradili

v Italiji.

Znamenit je tkzv. Littoriale v Bologni z dragocenimi umetninami in prostori za vse sportne panoge, v katerem je prostora za 70.000 oseb. Morda prav umetna, toda manj okusna, je visoka železna ograja, ki loči publiko od igralcev. Še večji je stadion Ascareli v Rimu, ki bo svečano otvorjen z letošnjim finalom za svetovno nogometno prvenstvo. V ta stadion bo šlo do 150.000 gledalcev, tako da bo prav za prav največje nogometno igrišče v Evropi in prekosil celo novo igrišče Aston Ville v Birminghamu in tudi sloviti Hampdonpark v Glasgowu, ki so si ga za obisk stotisočev zgradili škotski nogometni amaterji iz kluba Queens Park Rangers.

Med velikimi sportnimi napravami Evrope seveda ne smemo izpustiti

Colombesa in Amsterdama,

kjer sta se l. 1924 in 1928 vršili olimpiadi. Oba stadiona sta si zelo podobna in imata razen izbornega igrišča za nogomet tudi prav dobra tekališča, med katerimi so francoska boljša in najbrže sploh najbolj suha na vsem svetu. V obeh je za 60.000 oseb prostora, oba imata ob straneh ogromne krite tribune, ki imajo zaradi prosto noseče konstrukcije to prednost, da je pogled z vsakega mesta na igrišče enako dober. Holandci pa so boljše rešili vprašanje odvoza gledalcev, kar se Francozom ni posrečilo tako dobro. V zvezi s Colombesom in Amsterdamom pa se mora imenovati še tretja olimpijska arena, in sicer stadion v Stockholmu. Res je, da je mnogo manjši od sedanjih, zato pa v sportnem oziru še zmerom primeren, kar dokazuje, kako dalekosežno so računali možje, ki so pred pol stoletjem gradili to napravo.

Samo slučajno naj bodo med zadnjimi, ki se ponašajo s številnimi stadioni, omenjeni

Nemci.

Če ne računamo stadiona v Grunewaldu, ki ga bodo nanovo preuredili in povečali za olimpiado, ima Nemčija še vrsto drugih odličnih sportnih prizorišč. Po večini se te naprave odlikujejo po tem, da imajo prostore za razne panoge, čeprav niso tako ogromne po vnanjem videzu. Tako so znani lepi stadioni v Kölnu, Düsseldorfu, Frankfurtu, Stuttgartu, Bratislavi, Altoni Hannovru in še marsikje drugod. Vse te pa bo kajpa prekašal olimpijski stadion, v katerem so namenili za 85.000 oseb prostora. Da bodo Nemci do l. 1936 res izvedli vse, kakor napoveduje njihova bučna reklama, o tem pa spričo njihove volje in vztrajnosti ne more biti dvoma.

Dve leti ob Amaconki

Z letalom in bombami v neznane predele Južne Amerike

V kratkem ostavi Evropo ekspedicija, kakršne v ozemlju reke Amaconke še niso videli. Njegova naloga bo, da išče in prouči vse skrivnosti tega ozemlja, ki se tako žilavo upira človeški radovednosti. Dejansko so v tem ozemlju še sto in sto tisoči kvadratnih kilometrov, kamor še ni stopila noga belega človeka in ki so nam manj znani nego najsamotnejši predeli okrog Južnega tečaja ali v Osrednji Aziji.

Ekspedicijo, ki jo podpirata angleška in španska vlada, vodita angleški poročnik Reus in španski stotnik Ascarraga ter se bo mudila dve leti ob Amaconki. Štela bo skupaj 44 mož, med njimi 4 pilote, 4 mornariške častnike, 4 inženjerje, 6 naravoslovcev, 3 zdravnike, 1 antropologa, 2 geologa, 2 radiooperaterja, 2 filmska operaterja, 4 mehanike in 12 mornarjev. Toliko ljudi različnega zanimanja je potrebnih, ker bo imela ekspedicija na razpolago 4 vodna letala, 1 veliko plosko ladjo in več motornih topničark, a k glavni opremi spadajo poleg vseh mogočih znanstvenih instrumentov bombe, strojne puške, dinamit in tri popolne brezžične oddajne in sprejemne postaje. Stroški ekspedicije so preračunani na poldrug sto milijonov dinarjev ali še več.

Kakšne podrobnejše cilje ima ekspedicija? Pred vsem seveda tega, da preišče še neraziskana ozemlja okrog Amaconke. V ta namen bo rabila z največjim pridom letala. Velika ploska ladja, ki je zamišljena obenem kot znanstveni laboratorij in brezžična postaja, bo odplula po Amaconki navzgor. Hladilne naprave v laboratoriju bodo skrbele za to, da bo mogoče ljudem delati v znosnih okoliščinah sredi strašne temperature južnoameriškega pragozdnega pasu.

Ko bo ladja napravila kakšnih 3000 km in dospela do neznanih ozemelj, pričnejo svoje delo letala. Ta čas jih preizkušajo med Angleško in Špansko, kajti vsak defekt nad južnoameriškim pragozdom, daleč od ekspedicijske baze, bi pomenil smrt letalcev. To ne samo zaradi morilnega podnebja v teh krajih ali zaradi velikanskih razdalj, ki jih je težko premagati majhni skupini samim sebi prepuščenih ljudi, temveč tudi zaradi divjega indijanskega rodu Jibarosov, ki so doslej pomenili še največjo oviro vsaki ekspediciji v notranjost dežele. Baš življenje in navade teh Indijancev pa hoče proučiti ekspedicija. Mogoče je, da jo bodo sprejeli izjemoma bolj prijazno nego vse dosedanje ekspedicije, za vsak primer pa bo ekspedicija izborno preskrbljena z vsem mogočim orožjem, zlasti s strojnicami, ki so majhnim skupinam ljudi najboljša zaščita sredi sovražnih množic.

Važna uloga pripade tudi zdravnikom, ki bodo imeli priliko, da proučijo vsakovrstne bolezni, ki se razširjajo v teh krajih in ki jih znanost zelo malo pozna, zlasti neko vrsto kužne mrzlice. Proučevali bodo tudi strupe, ki jih uporabljajo domačini, zlasti za svoje orožje. Medicinska fakulteta madridske univerze je sedaj zaposlena s tem, da pripravi primerne zaščitne preparate zoper te strupe.

Samodrči na tračnicah

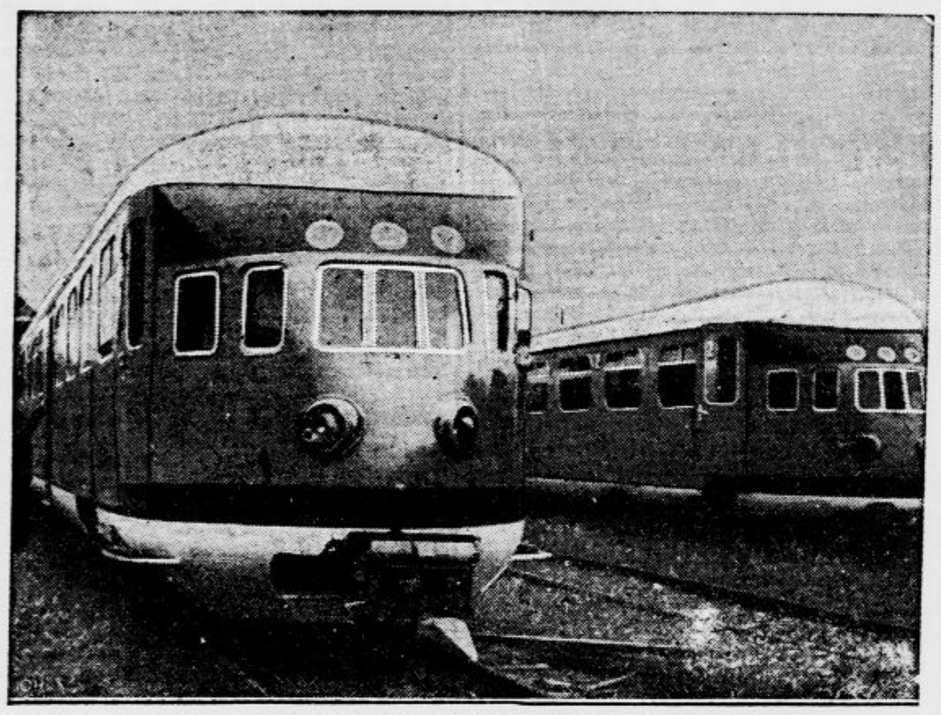

Na nolandskih železniških progah sta pričela obratovati dva motorna vlaka novega tipa, ki ju žene elektrika. Vozila te vrste dosežejo povprečno brzino 110 km na uro

Ščurek v omaki

Ženska, ki je leta in leta ustrahovala londonske restavraterje

V angleškem »Sunday Expressu« priobčuje detektiv Bell svoje spomine in popisuje najznačilnejše doživljanje iz svojega poklica. V začetku našega stoletja je obiskovala najodličnejše londonske restavracije postarna, dobro oblečena dama v moškem spremstvu. Naročila je vselej obed. Ko so prinesli jed na mizo, pa je velela poklicati ravnatelja podjetja in mu je pokazala ščurka, ki ga je našla v jedi. Z ogorčenjem je zavrnila snago njegovega lokala ter mu povedala v brk, da ne bo nikdar več obiskala njegove restavracije. Pred odhodom je pozvala natakarja, da bi poravnala račun, a ni ga bilo v Londonu plačinega natakarja, ki bi si drznil sprejeti en sam penny za »svinjsko« kosilo. Mnogi ravnatelji so celo razmišljali, kako bi podkupili damo, da ne bi razširjala zlih govoric o njihovem podjetju. Redno se je tudi dogajalo, da je ta ženska naslednji dan po takšnem obedu pisala restavraciji pismo ter poizvedovala po naslovu pravnega zastopnika podjetja, da bi potem vložila tožbo. Nobena restavracija ni seveda dopustila, da bi prišlo tako daleč Sprejela je rajši poravnavo in je bila srečna, da je tako odrezala.

Ko pa se je ta reč ponavljala v preveč restavracijah, je neki restavrater poveril Bella s preiskavo ter mu naročil, naj poizveduje po tej ženski. Dognalo se je, da ima zvijačnica na ta način vsak dan zastonj imenitno kosilo in da zasluži povrhu tega nad 1000 funtov letno. Toda nikoli se ni posrečilo prijeti sleparke v trenutku, ko je vrgla ščurka v juho ali omako. Ko so na poziv plačilnega natakarja prihiteli k njeni mizi detektivi, je žival že koprcala po jedi in nihče ni mogel dokazati, da ga je ženska sama vrgla vanjo. Šele ko je prevzel Bell v neki restavraciji mesto plačilnega natakarja, se je ta dokaz posrečil. Bell je pokazal vsako servirano jed posebni komisiji. Pet minut pozneje je že plaval ščurek v omaki. Sleparka je bila s tem razkrinkana, morala je pred sodnike in je bila obsojena na pet let ječe. Ogorčeni prizori zaradi ščurkov v jedi pa se niso posihmal ponavljali v nobeni londonski restavraciji več.

Lov na bandita Dillingerja

Iz New Yorka poročajo, da je doseglo zasledovanje najbolj razvpitega ameriškega bandita in morilca Dillingerja te dni svoj višek. Policija je domnevala, da se skriva bandit v nekem majhnem hotelu kopališča Spider Lake v državi Wisconsin. Zato so hotel obkolili s 400 detektivi in stražniki.

Podoba je, da se je Diillnger dobro pripravil na eventualno obrambo pred zalezovalci, kajti hotel je utrdil kakor majhno trdnjavo. Branitelji Dillingerja so se oborožili z revolverji, puškami ter imajo mnogo streliva, katerega so uplenili policiji v prejšnjih spopadih z njo. Toda i oblegovalci hotela so oboroženi do zob, tako da je pričakovati hudih spopadov med obema taboroma.

Te dni zvečer so napravili oblegovalci majhen izpad, katerega sta plačala z življenjem neki kriminalni uradnik in neki civilist, ki je opazoval dogodek. Pri tem izpadu se je tudi nekaterim banditom, ki so se skrivali v hotelu, posrečilo prebiti kordon oblegovalcev in pobegniti. Poznejša poročila pravijo, da so oblegovalci vdrli v hotel, a niso našli v njem nikogar razen treh žensk. Dillingerja ni bilo nikjer. Sumijo, da sta on in šef njegovega generalnega štaba pobegnila pri tistem izpadu, o katerem pišejo zdaj vsi ameriški listi.

Opasne otroške igrače

»Frankfurter Zeitung« poroča o novih otroških igrah v Nemčiji in piše: Trenutno obvladujejo otroški svet igrače, ki spominjajo v vsem na vojno. Tako imajo med drugim otroci komplicirano zgrajen tank, ki z lahkoto prekorači ovire 60 ih stopinj. Tank »dvoživka« se vali po suhem in vodi ter plava, če nanese potreba, zelo pogumno. Potem je otrokom na razpolago obrambni top proti napadom iz zraka. Majhne strojnice oddajajo iskre namestu strelov, dočim frči bombno letalo po zraku in meče med poletom bombam slične odstrelke na tla. Te bombice se razpočijo, kadar zadenejo na trd predmet. — Na koncu pripomnja list, da so zaradi prevladovanja naštetih igrač prišle iz prometa vse igre, ki so vežbale glave v razmišljanju o pametnih stvareh.

Turki obiščejo Moskvo

Letošnje proslave 1. maja v Moskvi se udeleži tudi turško letalsko krdelo, sestoječe iz petih letal. Eskadro bo vodil poročnik Dželal Bey iz Anatolije. Iz Rusije poleti Turkom naproti 30 aeroplanov. Rusija pripravlja letos 1. maja velikansko manifestacijo in bo zbrala na Rdečem trgu v Moskvi milijon ljudi.

Marconi — šestdesetletnik

Italijanski izumitelj in predsednik Italijanske Akademije v Rimu Guglielmo Marconi je 25. aprila stopil v svoje 60. leto. Rodil se je l. 1874 na posestvu Griffone pri Bologni, kjer je bil njegov oče imovit posestnik. Marconi je najprej študiral univerzo v Bologni. Po absolutoriju se je posvetil študiju električnih valov. Že l. 1897 se je začel baviti s poskusi brezžičnega brzojavljenja pri Lavernock Pointu na Angleškem. Posrečil se mu je prenos najprej na daljavo 14, pozneje pa na 21 km dolžine. Čez dve leti je izum že toliko izboljšal, da je lahko brzojavil na daljavo 48 km, štiri leta pozneje pa že na 150 km.

Videč, da bo dosegel uspehe, je osnoval v Londonu družbo Marconi Vireless Telegraph Cy, ki se je silno razmahnila. L. 1909 je prejel Marconi Nobelovo nagrado, leta 1918 je bil imenovan za senatorja, papež pa ga je povzdignil v grofovski stan. Marconijeve zasluge so predvsem v tem, da je izboljšal in umel izkoristiti izume drugih. To mu jemlje nekoliko nimba genialnega izumitelja, kakor je bil n. pr. Edison ali kakršni so naši ameriški Jugosloveni Nikola Tesla, Mihajlo Pupin in drugi.

Nemška vohunka v Parizu

Pariška policija je pred dnevi aretirala nemško vohunko Djadino Ulferkovo. Ta ženska je živela tri mesece v Parizu ter je iskala predvsem poznanstva z inženjerji in tehniki, ki so bili posvečeni v skrivnosti nove francoske podmornice »Surcof«. Za takšne podatke je vohunka poklanjala svojim znancem darila v najraznovrstnejši obliki. Policija jo je prijela v trenutku, ko je hotela odpotovati v Toulon, kjer je upala dobiti še nekatera pojasnila glede zaželjenega gradiva o novotah v gradnji najnovejše francoske podmornice.

Vzorčni velesejem v Milanu

Slika z otvoritve milanskega velesejma, na katerem ima krasen paviljon tudi Jugoslavija

V začetku je bila lepota...

Ta mlada teniška igralka ima lepoto za prvi pogoj uspešne igre na tenišču

Povratek s Hudičevih otokov

Po šest in dvajsetih letih trpljenja na Hudičevih otokih se je pred kratkim vrnil v Francijo bivši mornariški poročnik Benjamin Ullmo, ki je bil obsojen na robijo zaradi izdajstva vojaških tajnosti Francije. Ullmo je bil v mladih letih svojega življenja mnogo obetajoč častnik, ki so mu vsi prerokovali najlepšo kariero. Toda prišla je nadenj nadloga. Začel se je vdajati opiju. Ta strast ga je tako prevzela, da je popolnoma zapravil premoženje svojih roditeljev. Ko je bil tako brez sredstev, je ukradel neke vojaške dokumente in jih je ponudil mornariškemu ministrstvu v nakup. Zaradi tega je prišel pred sodišče in po senzacionalni razpravi je bil obsojen na robijo na Hudičevih otokih. Po šest in dvajsetih letih stroge pokore ga je francoska vlada pomilostila. Vrača se v Francijo skesan in skrušen, kajti doba jetništva ga je tako izmučila, da ga skoro nihče ne bo več spoznal v domovini.

Sleparski medij

Budimpeštanska policija je prijela znanega Laszla Laszla, ki je hodil s pokojnim monakovskim prof. Schrenkom-Notzingom po svetu in sodeloval na njegovih spiritističnih produkcijah kot medij.

Laszlo Laszlo, ki je nastopal kot medij v Londonu, New Yorku, na Dunaju in v Berlinu, je bil čisto navaden slepar, ki je ogoljufal celo svojega dobrotnika. Pri spiritističnih produkcijah je namreč držal v ustih v gosji masti natopljeno vato, ki mu je rabila pri njegovih materializacijskih fenomenih kot dokaz, da je »nekaj na stvari«. S tem pripomočkom je dolgo varal svojega protektorja in naivne udeležence spiritističnih sej. Ko so ga razkrinkali, je začel propadati in zdaj ga je policija aretirala zaradi goljufije in vlomilstva.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ:

da je dal filmski komik Charlie Chaplin svoja dva sinova k cirkusu, kjer se bosta izurila v vseh cirkuških spretnostih;

da je v Indiani neka 14 letna deklica povila krepkega dečka, ki ima jedva 28 let staro babico;

da je poljski krvnik nedavno protestiral proti temu, da so ga uvrstili v kategorijo ročnih delavcev. Pravi, da spada njegov poklic med intelektualce in zahteva, da se temu primerno spoštuje in tudi plača;

da je v bližini Plznja umrla vdova davčnega upravitelja Katarina Moravekova v 102. letu svoje dobe. Bila je do zadnjega telesno krepka in duševno čila;

da imajo v Surreyu na Angleškem slaščičarno za pse, ki so jo ustanovili na podlagi volila nekega prijatelja živali;

da namerava Bolgarija zaposliti veliko število brezposelnih pri izpiranju zlata. Praktične izkušnje so pokazale, da dobi vsak takšen delavec dnevno 1 gr zlate rude, kar predstavlja vrednost 90 levov, dočim znaša plača za njegovo delo samo 25 levov dnevno.

Za dobro in slabo voljo

Skrbi potujoče igralske skupine. »Pokupila sem vsa jajca, kar sem jih mogla dobiti v tem kraju.« — »Čemu to?« — »Moj mož igra danes Hamleta.«

★

Dokaz na oko. Dva prijatelja se šetata po promenadi. Hipoma se eden izmed njiju odkrije pred nekim možem in ostane tako dolgo s klobukom v roki, dokler ta ne izgine. »Koga pa tako spoštljivo pozdravljaš?« ga vpraša prijatelj.

»Spoštljivo pozdravljam? To je mož, ki mi je prodal sredstvo za rast las in ki mu sedaj vsakokrat pokažem svojo plešo, da vidi, kakšen slepar je.«

★

Pri Podobnikovih imajo spiritistično sejo. Vse sedi v napeti tišini in mraku okrog skrivnostne mizice. Hipoma se zrušijo z bifeja krožniki in kozarci na tla ter se raztreščijo z glasnim truščem. »Duh naše zadnje služkinje!« zašepeta hišna gospodinja.

★

»Kakšna je godba v novem lokalu?«

»Sijajna. Bil sem z ženo tam in nisem razumel niti besedice tega, kar je povedala!«

★

Na ladji. »Čemu nosiš na sebi žensko srajco?« — »Ali ne veš, da rešijo pri kakšni ladijski nesreči najprvo ženske?«

★

Ona: »Imam živali zelo rada, dragi.«

On: »Tako? To je sijajno. Potem ti pa torbice iz krokodiljega usnja ne kupim.«

★

»Hiša naših sosedov se je sesula.«

»Ničesar nisem slišal. Imel sem baš pogovor s svojo ženo.«

Nov hormon trebušne slinavke

Francoski raziskovalec dr. Santenoise je pri svojih raziskavah o delovanju jeter ugotovil, da se pojavlja neki določeni učinek na dihalne organe in druga življenjsko važna središča, če je pacientom dajal sladkorja. Te učinke je mogel pripisovati samo notranjemu izločevanju trebušne slinavke, in sicer jih je moral izzvati neki hormon, ki ima urejajoč vpliv na živčni sistem, ki oskrbuje drobovje. Prej so mislili, da vpliva tako samo znani hormon trebušne slinavke, inzulin. Po dolgotrajnih poskusih pa se je Santenoisu in Peneauju posrečilo, da sta od inzulina ločila poseben hormon in preiskala ločeno njih fizično-kemične in biološke lastnosti.

Brezposelnost inteligence

V češkem vestniku »Nova svoboda« razpravlja dr. E. Štern o vprašanju brezposelne inteligence. Pisec prihaja do zaključka, da so gospodarski in družabni privilegiji šolske izobrazbe zaradi njenega posplošenja bistveno padli. V srednjem veku, veli dr. Štern, so umeli čitati in pisati samo menihi. Danes pa pomeni maturitetno spričevalo komaj toliko, kolikor je pomenilo pred vojno spričevalo dovršene meščanske šole. Ponudb izšolanih inteligentov je mnogo več kakor povpraševanja po njih. Zato je nujno potrebno, da se osebe z visokošolsko izobrazbo amerikanizirajo, t. j. se ne ogibajo praktičnih poklicev. Tudi v ČSR se kaže velik prebitek v pogledu zdravnikov, profesorjev, juristov, učiteljev itd.

Merapi zopet bruha

Iz Amsterdama poročajo, da je začel ognjenik Merapi na Javi zopet bruhati. Pred erupcijo je bil tektoničen potres. Iz žrela vulkana sukljajo visoki plameni proti nebu, sredi njih pa se vije kvišku gost steber dima, ki ga cenijo na 1000 m višine. Po pobočju ognjenika se valijo mase lave. Ognjišče potresa, ki je povzročilo sedanjo erupcijo, leži po sodbi strokovnjakov na morskem dnu južno od Jave.

Vse v eni barvi

V nedeljo se je šetala po Elizejskih poljanah v Parizu prikupna mlada dama, ki je zbujala splošno občudovanje. Nosila je rožnato obleko, enake rokavice in čevlje ter se je prijazno ozirala po ljudeh in se smejala. Vsako pot, ko je odprla svoja medena usta, pa so se pokazali rožnato pobarvani zobje, po barvastih nohtih pač več nego dernier cri najnovejšega pariškega modnega fanatizma.

Poletna moda

Po vročih aprilskih dneh so se požurili pariški modni saloni s kostumi za popoldansko rabo. Pod jopico nosi ta dama takozvani bajaderski pulover

ANEKDOTA

Igralec Ludwig Barnay je igral nekoč v Lipskem kralja Rikarda III. Po znanih besedah: »Konja! Konja! Kraljestvo za konja!« se je oglasil nekdo na galeriji tako, da ga je bilo slišati po vsej dvorani.

»Ali bi ne bil lahko tudi osel?«

»Seveda,« je odgovoril Barnay prisebno, »pridite hitro dol!«

VSAK DAN ENA

Klavirski večer

»Pravkar je prišla s konzervatorija.«

»Kako menite to: ali ga je dovršila ali so jo vrgli ven?«

S P O R T

Ilirija : Hermes

Prv. tekma na igrišču Hermesa.

Včeraj smo kratko orisali situacijo, v kateri je glede na prvenstveno tablico SK Ilirija, zdaj pa poglejmo še položaj Hermesa.

Hermežani so dobro začeli lansko jesensko sezono. Na tujih tleh so odnašali dragocene točke tako n. pr. v Čakovcu in Celju, v Mariboru pa so odnesli v tekmi z Železničarji obe točki. Nekoliko bolj nesrečno so se borili v Ljubljani proti Iliriji in proti mariborskemu Rapidu. Letos je moštvo precej popustilo v prvih tekmah. Toda že preteklo nedeljo se je v moštvu opazilo zboljšanje v tekmi proti dobri celjski enajstorici. Če bo moštvo tudi v nedeljo dalo vse, poraz gotovo ne bo hud in enajstorica se lahko nadeja samo dobrega. Ta zanimiva tekma bo na igrišču Hermesa s pričetkom ob 15.30. Ob 14. bo zanimiva predtekma med viško Svobodo in Domžalami.

Kdo bo zmagal na banovinskem prvenstvu v tableteniseu?

V razgovoru s saveznim kapetanom g. Nagyjem o izgledih, ki jih imata naša kluba Ilirija in Hermes na prvenstvu v table tenisu, ki se bo vršilo v soboto in nedeljo v dvorani Delavske zbornice, nam je izjavil g. Nagy:

»Izmed 9. prijavljenih moštev so najresnejši kandidati za naslov banovinskega prvaka zagrebški Makabi, drž. prvak Ilirija in ljubljanski Hermes. Na državnem prvenstvu je Ilirija premagala Makabi s 5 : 1, Hermes pa s 5 : 4, medtem ko je Hermes zmagal nad Makabijem s 5 : 3. Kako bo pa v nedeljo?

V moštvu Makabija bo razen Weilerja in Herškoviča tekmoval tudi odlični Heksner, ki na državnem prvenstvu ni nastopil v moštvu. Samo ime tega slovitega igrača dovolj pove, da bo borba za naša dva kluba izredno težka. Posamezni dvoboji imajo 9 partij, zmaga pa ono moštvo, ki si prvo pribori 5 zmag. Če bi se turnir končal brez presenečenj, so prognoze za Ilirijo in Hermes v boju z Makabijem naslednje: Ilirija : Makabi. Weissbacher in Žiža lahko premagata Weilerja in Herškoviča in s tem dosežeta 4 točke. Tretji zastopnik Ilirije pa je boljši od Herškoviča in s tem je peta točka in zmaga zagotovljena. V tem primeru bi bil rezultat 5 : 4 za Ilirijo. Za Hermes startajo Nemec Lajoš, Drovenik in Kavčič. Vsi trije morajo premagati Herškoviča. Drovenik je na zadnjem turnirju premagal Weilerja in bo skušal to premoč obdržati tudi na tem prvenstvu. Hermes ima po tem 4 točke. Zmago bodo odločile partije Nemec—Weiler ali Heksner—Drovenik, toda favorit je le Makabi.«

Tako presoja šanse naših klubov savezni kapetan, ki najboljše pozna svoje sile.

Sabljaški turnir Ilirije

V nedeljo dopoldne se je vršil v telovadnici ženskega učiteljišča interni turnir sabljačev SK Ilirije. Turnir je imel namen pokazati napredek naših borilcev v letošnji sezoni ter pripraviti jih na bližnje dravsko prvenstvo v Ljubljani in državno v Vel. Bečkereku. Tekmovalo je le 8 borilcev, ker se ostali člani zaradi priprav za maturo, študija v inozemstvu in službe niso redno udeleževali treningov. Kljub temu smo na nedeljskem turnirju videli, da razpolaga SK Ilirija s prvovrstnimi borilci.

Borbe so bile zelo zanimive in napete. Pokazale so nam, da bi lahko delili vse tekmovalce v dve skupini. V prvo spadajo rutinirani borilci s Pengovom na čelu. Ta skupina spada že v jugoslovenski razred, ki se bo v najkrajšem času dvignil na mednarodno stopnjo, posebno ako bo dobil še nekaj več mednarodne rutine. V drugi skupini so sicer mlajši, toda tehnično dobro izvežbani borilci, katerim manjka le še rutina za turnirje. Juniorji bodo tudi trd oreh svojim nasprotnikom iz Zagreba in Vojvodine.

Razsodišču, v katerem so bili med drugimi tudi inž. Honzak in dr. Podobnik, je predsedoval zaslužni učitelj naših borilcev podpolkovnik v p. Cvetko. Rezultati so naslednji: 1. Marjan Pengov s 13 prijetimi in 33 danimi zadetki, 2. Mirko Koršič, 3. Stane Seunig. Ostali so se plasirali po naslednjem vrstnem redu: Mandeljc, Kodrič, Prezelj, Bleiweis, Jelar.

Kakor smo že poročali, bo 6. maja prvenstvo dravske banovine v Ljubljani, na kar že sedaj opozarjamo prijatelje tega sporta.

Službene objave LNP

(Iz seje p. o. dne 23. t. m.)

Navzoči: rav. Šetina, Novak, Skuhala, Kuhar, Zupanc, Mrdjen, Kosirnik, Juvan.

V nedeljo 29. t. m. se določijo prvenstvene tekme; v Ljubljani igrišče Hermesa ob 10.30 Jadran : Korotan. Službujoči odbornik Kosirnik. Vsak klub mora postaviti po 3 reditelje in stranskega sodnika. — Popoldne ob 14.30 Svoboda : SK Domžale, ob 16.30 Hermes : Ilirija. Službujoči odbornik Kralj, nadzor nad blagajno rav. Setina. Vsak klub mora postaviti po 3 reditelje in stranskega sodnika. — Igrišče Primorja ob 10. Grafika : Slovan. Službujoči odbornik Kuhar. Vsak klub mora postaviti po 3 reditelje in stranskega sodnika. — V Mariboru igrišče Maribora ob 15.30 Maribor : Celje. Službujoči odbornik Frankl. — V Čakovcu igrišče ČSK ob 16. Čakovečki SK : Železničar. Službujoči odbornik prof. Jelačič. — V Murski Soboti igrišče Mure ob 15.30 Mura : Svoboda. Službujoči odbornik Kramberger. — V Ptuju igrišče Drave ob 15.30 Drava : Gradjanski. Službujoči odbornik Brumen. — V Celju igrišče Athletik SK ob 16. Jugoslavija : Olimp. Službujoči odbornik Krell. — V Zagorju igrišče Svobode ob 16. Svoboda : SK Litija. Dovoli se predtekma rezerv. Službujoči odbornik Guna. — V Trbovljah igrišče SK Trbovlje ob 16. SK Trbovlje : Dobrna. Dovoli se predtekma rezerv. Službujočega odbornika določi o. o.

Prvenstvena tekma Sava : Elan, določena za 29. t. m., se odgodi na poznejši termin, ker igrišče Save še ni verificirano.

Odobrijo se prijateljske tekme Disk : Korotan, Kranj, 29. t. m. v Domžalah. — Rudar : Sloga 29. t. m. v Hrastniku. — SK Hrastnik : Primorje 29. t. m. v Hrastniku. — Naknadno se odobrijo prijateljske tekme Elan : SK Karlovac 22. t. m. v Novem mestu. — Ilirija : VSK Triglav 22. t. m. v Ljubljani. — Enakost : Korotan, Kranj 22. t. m. na Jesenicah — Svobode, Tržič : Korotan, Kranj 22. t. m. v Tržiču. — Gradjanski SK : Drava, Djelekovac 22. t. m. v Čakovcu.

Prijave mednarodnih tekem Enakost : Austria (Celovec) 6. maja na Jesenicah in Čakovečki SK : Austria, Graz 20. in 21. maja v Čakovcu se odpošljejo JNS v odobritev.

Vzamejo se v znanje dopisi: Slavija, Ljubljana, od 25. marca. Svoboda, Maribor, od 17. aprila — SK Celje, od 10. aprila — Gradjanski SK Čakovec, št. 43/34. od 17. aprila. — Čakovečki SK št. 122/34. od 18. aprila, br. 131./34. od 21. aprila. — JNS št. 932. iz 934. od 20. aprila. — Ilirija, od 21. aprila. — Elan od 21. aprila. — Zapisnik o. o. Trbovlje od 23. aprila, zapisnik o. o. Maribor od 16. aprila in poročila službujočih odbornikov s prvenstvenih tekem 22. t. m. Krambergerja, Kosirnika, Marna, Guna in Mrdjena.

Kazenskemu odboru se preda s takojšnjim suspenzom igralec Brvar Emil (SK Zagorje), zaradi prestopka na prvenstveni tekmi SK Zagorje - Sloga 15. t. m. v Zagorju, dalje igralec Regancin Karel (Sloga, Zagorje) zaradi prestopka na prvenstvem tekmi SK Zagorje : Sloga 15. t. m. v Za- — Tajnik II.

V nekaj vrstah. Sklep JNS v zadevi tkzv. egiptovske afere v sportni javnosti ni bil sprejet s posebnim zadoščenjem. Kazen, ki jo je savez izrekel nad BSK, je glede denarne globe in prepovedi igranja v inozemstvu več ali manj »papirnata«, ker je znano, da je BSK na svoji turneji po Egiptu »zaradil« najmanj 20krat toliko kot mora plačati globe, v inozemstvo pa zaradi zasedenih terminov tako ne more do pozne jeseni. Ker se z rešitvijo afere tudi niso zadovoljili vsi funkcionarji JNS, se mora računati, da bo ta sramotna zadeva v našem nogometu, s katero smo se »proslavili« daleč po svetu, prišla v doglednem času spet na dnevni red. Vsekakor bi bilo prav, da bi bili vsi akterji eksemplarično kaznovani ne glede na klubsko pripadnost ali kakršnekoli »zasluge« za razvoj našega nogometa. — Tekma z Rumunijo, ki jo igramo v nedeljo, je dvanajsto srečanje med obema nogometnima reprezentancama. V teh tekmah smo dozdaj 6krat zmagali 5krat pa izgubili. Najhujši je bil lanski poraz za balkanski pokal (0 : 5). Po tradiciji bi bili zdaj mi na vrsti za zmago!

Zagorski nogomet. Pred otvoritvijo prvenstvenih tekem je dobil SK Zagorje v goste dva ljubljanska kluba. Prvi je bil SK Slovan, ki je domače po boljši igri gladko odpravil z 8 : 0. Proti SK Marsu so zastrelili dokaj zrelih stvari in bili v drugem polčasu skoraj enakovreden nasprotnik, toda ta del igre se je pretvoril v humoresko, ki so jo domači gledalci kvitirali z ogorčenjem. Napad je pokazal stare hibe. Rezultat 1 : 3, (0 : 2). Vratar Hauptman se je izkazal. Za tem so sledile prvenstvene tekme SK Zagorje : SK Litija 4 : 0 (2 : 0). SK Zagorje : Sloga 3 : 3 (2 : 1). V ostri igri je Sloga pokazala lepo vigranost in povezanost. — Preteklo nedeljo sta se srečala zagorska Svoboda in Zagorje. V predtekmi sta remizirali obe rezervi 3 : 3. Igra je bila na obeh straneh pod kritiko. Prvi moštvi sta pa pokazali zares lepo igro, ki je po dolgem času spet navdušila prave sportnike. Zagorje je nastopilo s pomlajenim desnim delom moštva. Svoboda je prišla le redko v kazenski prostor nasprotnika, takrat pa vselej nevarno. Imela je smolo, da je ustrelila »efekten« — avtogol in zastreljala nekaj zrelih prilik prav tako kot njen nasprotnik. Videli pa smo vzorno igro, ki ji je dal svoj pečat izvrstni ss. Deržaj. Publike precej. — Na prvem mestu tabele je zdaj nezmagano moštvo SK Zagorja z 11 točkami. Sledi Sloga (8), Svoboda (3), Litija (0). V nedeljo se srečata SK Svoboda in SK Sloga.

Službene objave LHP. (Iz seje u. o. dne 25. t. m.) Navzoči: dr. Bradac, prof. Jelenčeva, Baltesar, Svetličeva, Ruplova, Kušar, Karba, major Janc, prof. Stepišnik, Kermavner. — Za sestavo novega osnutka podsaveznih pravil in občega pravilnika se osnuje redakcijski odbor, v katerega se imenujejo: Baltesar, Karba in Kermavner. Ugovor Ilirije proti sklepu saveza v zadevi gozdnega teka za prvenstvo podsaveza se odpošlje savezu. Na znanje se vzame izjava Ilirije, da mora odgoditi svoj juniorski miting, ki bi se moral vršiti 12. maja na kasnejši termin, ker trenutno še nima urejenega igrišča. — Izjava ČSK, da je razpustil svojo hazensko družino se vzame v znanje. — Razpis propagandnega mitinga Atene za 19. maja se zavrne, ker je rok za razpis prekoračen. Dovoli pa se Ateni za isti termin društveni miting v skokih in metih. —Verificirajo se prvenstvene tekme: Ilirija : Korotan 14 : 0 za Ilirijo in Ptuj : ČSK par forfait s 6 : 0 za Ptuj. — S. s. Zupanu Josipu se izreče po § 17 tč. kaz. prav. ZHS ukor, ker ni v določenem času oddal sodniškega poročila o tekmi Gorenje : Atena. Slavija (Varaždin) se ponovno opozarja na predpise za prijavljanje tekem, o čemer se pošlje klubu poseben dopis. — Za 29. t. m. so določene naslednje prvenstvene tekme: Atena : Korotan ob 10.15 na igrišču Atene, službujoči odbornik g. major Janc, ter Slavija : Ptuj na igrišču Slavije. Slavija se poziva, da javi pričetek tekme Ptuju. — Igralke: Hafner, Papež Dar., Oman Anica (vse Ilirija) in Bernik (Atena) naj bodo pripravljene za potovanje v Zagreb dne 6. maja. Tajnik.

Službene objave OZDS v Ljubljani. Za tekme dne 29. t. m., prijavljene OZDS, so določeni naslednji sodniki: **Ljubljana:** igrišče Ilirije ob 14.30 Jadran : Korotan Dolinar (po sporazumu); igrišče Hermesa ob 14.30 Svoboda : Domžale Ramovš, ob 16.30 Hermes : Ilirija Ochs (rezerva Nemec); za event. predtekmo rezerv Hermesa in Ilirije ob 13. Mrdjen; igrišče Primorja ob 10. Grafika : Slovan Pevalek (sporaz.); igrišče na Rakovniku ob 17.30 Korotan : Slavija Galič, predtekma ob 16.30 Strah. — **Maribor** ob 15.30 Maribor : Celje Jordan — **Čakovec** ob 16. CSK : Železničar Deržaj (sporaz.). — **Ptuj** ob 15.30 Drava : Gradjanski dr. Planinšek (rezerva Kopič). — **Murska Sobota** ob 15.30 Mura : Svoboda Bizjak (sporaz.). — **Celje** ob 16. Jugoslavija : Olimp Oberlintner. — **Zagorje** ob 16. Svoboda : Litija Marin. — **Trbovelje** ob 16. Trbovlje : Dobrna Vidic. — **Domžale** ob 16. Disk : Korotan inš. Škok. — **Jesenice** ob 15. Bratstvo : KAC Pfundner. — Tajnik.

Iz odbora za delegiranje sodnikov pri LHP. Za tekme v nedeljo se delegirajo naslednji sodniki: ss. Doberlet M. (rez. ss. Jurman) za prv. tekmo Atena : Korotan. (Igrišče Atene ob 10.15) podsav. s. Versol za prv. tekmo Slavija : Ptuj v Varaždinu.

Nogometni sodniški izpit. Danes ob 20. predavanje in diskusijski večer za kandidate v restavraciji hotela Štrukelj. Predava g. Ante Schneller.

SK Ilirija (Nogometna sekcija). Sestanek B moštva in rezerve bo drevi ob 19. v klubovi sobi. V nedeljo ob 10. naj se predstavijo na igrišču načelniku sekcije Radman, Koch, Eržen, Dežman, Bizovičar, Pribovšek, Aljančič O. — **(Hazenska sekcija).** Danes ob 18. in v nedeljo ob 11. obvezen trening za vse igralke in atletinje. Važno zlasti za Marto! Pri obeh treningih se bo razdelila še ostala oprema. Pri vsakem treningu se sprejemajo nove članice.

ASK Primorje (Nogometna sekcija). Zaradi trening tekme naj pridejo danes ob 17.30 na igrišče: Logar, Molk, Bervar, Šinkovic, Pišek II., Sternad, Legovič, Klopčič, Golob, Petelin, Pertot, Kovačevič, Petrič, Sovinc.

ŽSK Hermes (Kolesarska sekcija). Danes ob 19.30 seja sekcijskega odbora pri Kočarju. Vsi polnoštevilno!

TSK Slovan. Drevi ob 20. pri Krušiču sestanek prvega in rezervnega moštva. — Udeležba obvezna za vse igralce, moštvi volita kapetane.

SK Zalog. V nedeljo igramo na našem igrišču trening tekmo s komb. moštvom Grafike. Postava: Gvido, Boby, Cerar, Šabec, Kocjančič, Kralj, Franci, Jakec, Edy, Dolči, Sanzi. Drevi je pri Završniku odborova seja. Skuk, Kuder, Kocjančič, Ambrož, Tomšič Leopold in Prelovšek sigurno.

SK Svoboda (Ljubljana). Popoldne od 14. dalje trening za vse nogometaše. Igramo s I. moštvom Primorja. — V nedeljo prvenstvena tekma z Domžalami. Zvečer ob 19. odborova seja, nato sestanek. Vsi in točno!

SK Slavija. Sestanek nogometnega moštva danes ob 19. v posebni sobi »Evrope«. Točno! — V nedeljo igramo s SK Korotanom na Rakovniku; rezerva ob 16.30, I. moštvo ob 17.30.

Old boys SK Celja bodo imeli obvezne treninge danes, v ponedeljek in sredo od 17. dalje na Glaziji za tekmo z old boys SK Olimpa, ki bo 4. maja ob 18.15 na Glaziji.

— **SK Jadran.** V soboto 28. t. m. ob 19.30 bo v prostorih g. M. Sokliča, Pred konjušnico 4, klubov XIV. redni občni zbor. V tekočem poslovnem letu je Jadran kljub krizi pokazal značilno žilavost, katere posledica je novo zgrajeno igrišče. Idejo igrišča je sprožil g. M. Soklič, ki je duša klubovega delovanja in steber splošnega javnega življenja v Trnovem. Mojster Plečnik je postavil osnutek za igrišče v naš najromantičnejši kotiček, tja v prelepi Hribarjev gaj; sedanji odbor pod agilnim predsedstvom g. dr. R. Moleta je zavihal rokave, članstvo je zavihtelo krampe in Ljubljana je zopet bogatejša za eno pridobitev.

Delo dr. Miroslava Kasala o gradbeni mehaniki

V povojih je naša domača tehnična literatura in posebno pičlo je število onih domačih avtorjev, ki imajo pogum stopiti na plan z izdanji v srbohrvatskem ali pa celo v slovenskem jeziku. Šele povojna doba, ki nam je z nanovo osnovanim tehničnim srednjim in fakultetnim šolstvom vzgojila dovoljno domačega tehničnega naraščaja, je omogočila tudi skromne početke lastnega tehničnega slovstva. Iz stroke gradbene mehanike in železobetona je oral ledino sedanji univ. profesor ing. Jaroslav Foerster, ki je izdal l. 1921 knjižico »Ojačeni beton« in l. 1922 še iz mehanike »Nauk o trdnosti«. Par let nato sta spisala ing. Leo Novak in ing. Rudolf Škof vsak svojo »Stavbno mehaniko«, namenjeni predvsem kot učno knjigo za dijake Tehn. srednje šole. Vsa ta dela, kakor tudi dvoje ali troje takih publikacij v Beogradu odnosno v Zagrebu so bila tako vsebinsko, kakor tudi glede opreme skromno zasnovana. L. 1929. je univ. prof. dr. ing. Kasal izdal prvo večje delo te stroke, svoj »Željezobeton u teoriji in praksi«. Delo, ki temeljito in podrobno obravnava železobetonske konstrukcije. Knjiga, ki je danes gradbenemu praktiku izvrsten in težko pogrešan strokovni pripomoček, razširjen v tehničnih krogih vse države in menda že razprodan.

Ko je dr. Kasal praznoval pred tedni svojo petdesetletnico, je bilo v naših dnevnikih že najavljeno novo njegovo veliko delo. To je »Gradjevinska mehanika«, katere prva knjiga »Statično določeni sistemi« je dobrih sedem dni že izložena v oknih Nove Založbe. Knjiga presega glede opreme, kakor tudi glede vsebine vsa dosedanja tovrstna dela. Autor tolmači na 173 straneh in s 83 risbami z lahko umljivo besedo osnovne pojme statike in dalje po vrsti: prosto ležeč nosilec, lesene nosilce, loke, vpete nosilce, konzolne in kontinuirne nosilce s členki. Gerberjeve nosilce, tročlenski lok in vpliv indirektne obtežbe. Teorija je sproti pojasnevana s precizno izdelanimi risbami in primeri iz prakse tako, da čitatelj mimogrede na lahek način sprejema matematično podlago statike. Med tem ko nemške strokovne knjige, kjer posamezniki kar tekmujejo z izdanji, običajno obravnavajo snov na dolgo in široko, nudeč čitatelju med obilico besed le redko kleno zrnje, nudi dr. Kasalova knjiga brez nepotrebnega besedičenja na zanimiv način skoro samo jedro snovi. Ob zaključku svoje knjige navaja dr. Kasal v svoji knjigi še najnovejše uradne predpise ministrstva in sicer: obtežilne norme, norme glede dopustnega naprezanja lesa in predpise za cestne mostove. Vse to usposablja to knjigo ne samo kot potrebni učbenik za dijaka-tehnika, temveč najmanj v isti meri tudi kot težko nadomestljiv priročnik za tehnika in inženerja v praksi.

Že prva knjiga tega velikega dela dr. Kasala, ki uvaja čitatelja z osnovnimi pojmi statično določenih sistemov v gradbeno mehaniko, nudi vsled svoje sistematičnosti in originalnosti načina podajanja snovi inženerju-statiku užitek. Ti prvi knjigi bodo sledile še 2. do 7. knjiga o: statično nedoločenih sistemih, kontinuirnih nosilcih, okvirih, lokih in obokih, predalčnih in rešetkastih nosilcih, zemeljskem pritisku itd. V teh naslednjih knjigah, posebno še v oni, kjer bo autor obdeloval okvirne konstrukcije glede katerih je že znan z originalnimi izpopolnitvami teorije, bo našel inženjer-statik še zanimivejšo snov.

Prva knjiga je izšla v elegantni opremi, vezana v polplatno, spominjajoča na izdanja berlinske Springerjeve založbe, pri Novi Založbi v Ljubljani in stane 130 Din. Ker je izdanje takega dela vezano ne samo z ogromnim trudom, temveč tudi z velikimi investicijami, bi bilo želeti, da bi tehnična javnost pridno posegla po knjigi in na ta način omogočila skorajšnje izdanje nadaljnjih knjig te gradbene mehanike. *Inž. Stanko Dimnik.*

Iz življenja na deželi

Iz Škofje Loke

šl— Odlični predstavniki obrtništva v Škofji Loki. Preteklo nedeljo, ko so zborovali škofjeloški obrtniki, je posetilo naše mesto več agilnih voditeljev obrtniškega stanu. Občni zbor Združenja obrtnikov so posetili podpredsednik Zbornice za TOI g. Rebek, nadalje gg. Miško Krapež in Iglič, od okrožnega odbora pa njegov predsednik g. Pristou in tajnik g. Šubic. Skoro vsi ti so se udeležili tudi zbora krojačev škofjeloškega okraja, ki se je vršil isto dopoldne. Iz govorov posnemamo le nekatere glavne misli, ki niso le zadeva loških obrtnikov, marveč vsega obrtniškega stanu. Vsi govorniki so ugotavljali, da preživlja naše obrtništvo težke čase. Med svoje največje škodljivce morajo prišteti obrtniki šušmarje, nasproti katerim je izdelala Zbornica za TOI osnutek zakona in ga poslala na pristojna mesta. Medsebojne terjatve med gospodarjem in šušmarjem bodo po tem zakonu neizterljive. Dotok obrtništva bo treba na ta ali oni način urediti, ker ga je preveč. Vsekakor bi kazalo, vsaj za nekaj časa prekiniti izdajo pooblastil in dovoli. Zbornica za TOI je dosegla, da so podeželski obrtniki pavšalirali. Izkušalo se bo doseči to tudi za malomestne obrtnike. Mnogo je bilo govora o Bat'i, ki je najopasnejši tekmec čevljarjem. Doseglo se je, da v dravski banovini ne sme več otvarjati novih popravljalnic. Obrtništvo je spričo gospodarskih prilik v hudih stiskah. S tem se je povečala nezaposlenost, splošna kupna moč je padla, voditi je treba račune o kmečkih dolgovih in poslovanju denarnih zavodov, davčna obremenitev je dosegla svoj višek, pri vsem tem pa stopa v ospredje še industrializacija. Obrtništvo je vedno našlo svojega prijatelja v ministru g. Mohoriču, ki je tolmačil težnje stanu na pristojnih mestih. Naposled se je naglašalo, da vodi k izboljšanju razmer zlasti stanovska vzajemnost. Obrtniškima zboroma je prisostvovalo čez 100 obrtnikov škofjeloškega sodnega okraja.

šl— Velik cerkveni koncert bomo imeli v nedeljo v Škofji Loki. Priredi ga dekanija Stara Loka, peli pa bodo v mestni župni cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki. V mesto bo prispelo nad 200 pevcev in pevk, in to iz Leskovice, Nove Oselice, Sv. Lenarta, Žirov, Trate, Poljan, Železnikov, Škofje Loke, Stare Loke, Žabnice in Selc. Pevce bo vodil škofjeloški organist g. Josip Matek, pri orglah pa bo g. Anton Jobst. Spored obsega 17 kompozicij, ki jih bodo odpeli moški, ženski in mešani zbori.

šl— K nam uhajajo. Vse češče se dogaja, da uhajajo k nam ljudje iz sosedne države. Obmejne straže, ki so seveda zelo pazljive, priveđejo take ubežnike v Škofjo Loko, kjer jih po zaslišanju odpravijo s prvim vlakom v Ljubljano. Značilno je, da so pričeli prihajati k nam zadnje čase pristni Italijani, ki ne razumejo niti besedice slovenski.

★

DOVJE. Gospodinjska in kmetijska nadaljevalna šola sta bili zaključeni s proslavo v nedeljo 8. t. m. To je bil nekak manjši domači praznik. Razveseljivo je dejstvo, da se pojavlja v kmečkih vrstah vedno bolj želja po večji izobrazbi. Počasi se približujemo onim časom, ko bo tudi naša zemljica na gosto posejana s kmetijskim šolstvom kakor napredna Danska.

Za zaključek gospodinjske nadaljevalne šole je bila okusno prirejena razstava ročnih izdelkov in nekaj izbranih dobrot za želodec. S to razstavo so hotela naša dekleta dokazati, da so sposobna ustreči zahtevam vedno bolj se razvijajočega tujskega prometa našega kraja. Iz razstavljenih predmetov je vela lista okusna preprostost, ki že sama nekako vabi tujca s klicem: tukaj je nam dobro biti. Slovesnosti zaključka gospodinjske in kmetijske nadaljevalne šole sta prisostvovala banski šolski svetnik g. Krošel Jože in sreski kmetijski referent g. inž. Rataj Josip. V jedrnatih besedah sta razložila zbranim pomen nadaljevalnega šolstva. Za iskrene nasvete se je jima zahvalil predsednik odbora za nadaljevalno šolstvo g. Kocjančič Franc. — Delo v kmetijski nadaljevalni šoli se je pa še po zaključku nadaljevalo. Na dolgi vrsti poljskih kultur so se vršili gnojilni po izkusi z umetnimi gnojili, ki so jih dale na razpolago tovarne za umetna gnojila v Rušah in Hrastniku, največ pa agrikulturni kemični zavod v Zagrebu. — Sokol nas je presenetil z odlično podano dramo »Rožmarinom«. Tako glavni vlogi kakor tudi manjše so bile dobro izvedene. Upamo, da je tudi v gmotnem oziru bil uspeh popoln. — V začetju junija bo na Dovjem gasilski dan. Vitezi sv. Florijana bodo blagoslovili novo motorno brizgalno. Istočasno bosta tudi zlet radovljiške gasilske župe in velika tombola.

KOČEVJE. Francoski krožek priredi danes ob 19. drugo skioptično predavanje v dvorani hotela »Trsta«. Predaval bo prof. g. Gorše v francoščini o gotskih katedralah v Franciji. Vabljeni društveni člani in prijatelji Francije. Vstop brezplačen. Za kritje stroškov se bodo pobirali prostovoljni prispevki.

POLJE. V nedeljo, 6. maja se obeta za našo občino lep dan. Deležni bomo lepe nacionalne proslave v obliki otvoritve in blagoslovitve strelišča, ki si ga je pridobila in uredila naša agilna, zelo številna strelska družina, ki ji je glavna skrb dobrobit in obramba naše nacionalne države. Neumorni funkcionarji družine, na čelu jim predsednik g. Jože Pogačar in tajnik družine g. inž. Kokalj, so znali najti in pridobiti družini lep prostor ob desnem vznožju blagoslovitev strelišča. Po slovesnih aktih ju Debnega vrha, ki ga pravkar urejujejo, da bo povsem ustrezal zahtevam strelišča. Lep in neoddaljen romantičen kraj bo člane ob vsakem prostem času privabljal na vežbo za bistri vid, hladen mir in sigurno meritev. Spored slavnosti je določen za enkrat takole: Ob 2. popoldne zbor članstva in gostov pred šolo v Polju, in odhod povorke ob koračnicah, ki jih bo igrala na čelu povorke poljska godba pod osebnim vodstvom kapelnika g. Svetka. Sprevod bo šel skozi Vevče, Sostro in skozi Zavogelj na strelišče. Potem bo sledila otvoritev in pa bo družabni sestanek članstva in milih gostov na obširnem vrtu znane gostilne pri Gradu v Zg. Kašlju. Nacionalni občani, zlasti pa strelska družina vabijo bližnja nacionalna društva, zlasti pa strelske družine k udeležbi proslave.

POLJČANE. V nedeljo 29. t. m. bo na strelišču otvoritev sezone z nagradnim streljanjem in bo redno streljanje potem vsako nedeljo od 15. ure dalje. Opozarja se, da je zaradi smrtne nevarnosti prepovedano hoditi po gozdu ob streljišču v času streljanja.

STUDENICE PRI POLJČANAH. Tu so kmečki fantje in dekleta v nedeljo popoldne uprizorili burko »Davek na samce«. Smeha ni manjkalo, zlasti ker so jo nekateri igralci tu in tam po svoje urezali. Režiral je igro učitelj g. Štefancijoza. To je menda že 4. igra, ki jo je on v tej sezoni postavil na oder. Vsi igralci so se potrudili. Ljudi pa je prišlo na igro toliko, da niso mogli vsi noter. Med odmori sta nastopila tudi pevski zbor in prvič tamburaški zbor, ki ju vodi domači šolski upravitelj g. Živko Janko.

ŠT. JANŽ NA DRAVSKEM POLJU. Ob razpustu odbora gasilskega društva je bil imenovan za komisarja banovinski svetnik g. Šolar Franc, ki je zdaj sklical občni zbor, na katerem se je izvolil novi odbor. Predsednik je posestnik g. Šolar Franc iz Zlatoličja, tajnik šolski upravitelj g. Jarc iz Št. Janža, blagajnik oskrbnik veleposestva pri Sv. Janžu g. Urek, poveljnik pa posestnik iz Loke g. Brodnjak.

VUHRED OB DRAVI. Pred kratkim se je vršil občni zbor organizacije JNS. Narodni poslanec g. inž. Franjo Pahernik je obrazložil politične razmere doma in v tujini. Dalje je govoril o pomenu velikih občin glede na gospodarske, socialne in kulturne ozire. Njegovemu poučnemu govoru so zborovalci sledili z velikim zanimanjem. — Lansko leto ustanovljena strelska družina se lepo razvija. Doslej smo imeli sobno streljanje, ki je pokazalo lepe uspehe. V kratkem bomo uvedli streljanje na prostem. — Jadranska straža priredi tudi pri nas v času od 29. t. m. do 6. maja Jadranski teden. Vršila se bodo predavanja (če bo le mogoče s skioptičnimi slikami) in se bodo pobirali prispevki s prodajo kolkov. Potrebno je, da se tudi pri nas v gorskih krajih budi zavest za naš lepi Jadran.

Sokol

Izlet ljubljanskega sokolskega okrožja

Redke so prilike, ko se pripadniki raznih edinic sestanejo z namenom, da s skupnim nastopom poglobe bratske odnošaje. Najprikladnejši za to so razni izleti, ki nudijo v svoji raznolikosti vedno dovolj zabave. Kar pa je najvažnejše, igre in morebitni nastopi se vrše v prosti naravi in so zato mnogo bolj privlačni in gotovo tudi koristnejši.

Da zadosti tem potrebam, priredi okrožno načelništvo 10. maja (v slučaju slabega vremena 13. maja) tajni pešizlet. Izlet je namenjen članstvu in naraščaju in je zanje obvezen.

Da ne bodo stroški preveliki, ker je okrožje zelo obširno in bi bile oddaljenejše edinice prizadete, se bo vršil izlet v dveh smereh. Samo vodniki bodo dobili pravočasno vsa potrebna navodila, članstvo pa se bo pač moralo zaupati svojemu varstvu. Vkljub prostosti, s katero bo zvezan izlet, mora vladati med izletniki sokolska disciplina.

Obveznost izleta zahteva, da bo udeležba polnoštevilna. Zato morajo načelniki vseh br. društev odkloniti vsa neumestna opravičila in privesti vse članstvo in naraščaj svojih društev.

Vsi se morajo tudi preskrbeti s celodnevno hrano. Bratje, sestre, 10. maj mora biti naš praznik!

Sokol Moste priredi drevi ob 20. predavanje v Sokolskem kinu. Predava predavatelj ZKD g. Vekoslav Figar o Julijski Krajini in njenem razvoju pod Italijo. Skioptične slike. Vstop prost.

Gledališki oder Sokola Vič vprizori v nedeljo 29. t. m. na splošno željo občinstva izvrstno uspelo burko s petjem »Svojeglavček«, ki je že pri premieri dosegla popoln uspeh. Kdor se hoče nekaj ur od srca nasmejati, naj poseti nedeljsko predstavo ob globoko znižanih cenah. To je zadnja predstava v letošnji sezoni. Preskrbite si vstopnice že v predprodaji pri br. Jeločniku v Rožni dolini in v Sokolskem domu. — Zdravo!

Akademija zagorskega Sokola v nedeljo je lepo uspela. Akademijo so otvorili člani in članice, ki so ob petju moškega zbora lepo izvajali »Adrijansko morje« v ustrezajočih kostumih. Enako dobro so uspele vse druge telovadne točke. Vmes sta nastopila mladinski pevski zbor pod vodstvom br. Koprive in mladinski orkester pod vodstvom br. Culota. Navzoči niso štedili s ploskanjem. Spored so zaključili člani in članice ob spremljanju orkestra z »Gorenjskim pozdravom«, ki so ga izvajali v narodnih nošah. Po akademiji se je razvil animiran družabni večer. Akademija je pokazala, da deluje zagorski Sokol v vseh odsekih z mravljično pridnostjo.

Javni sokolski nastop na Lokah. Ločani, ki so člani zagorskega Sokola, so si lani uredili za svoj mladinski odsek letno telovadišče, ki ga bo matično društvo otvorilo 27. maja z javnim nastopom. Bratska okoliška društva že danes vabimo na ta nastop.

Sokolski gledališki oder v Tržiču nas je v nedeljo spet razveselil z odlično uprizorjeno Remčevo zgodbo mladega dekleta »Magda«. Scenerijo je pripravil br. Šter, ki je naslikal tudi nekaj novih kulis. Spremembe so bile hitre in spremene okusne. Igralci ga. Žagarjeva, br. Stopar in dr. Premru so bili ves večer deležni zasluženе pozornosti in odobravanja. V celoti je bila to odlična predstava. Želimo, da so predstave na sokolskem odru redne in ne samo slučajne, kakor se to zadnji čas opaža.

R. R.: 38

Krinka proti krinki

Roman

Kapitanove oči so bile izbuljene, mrtvaška bledica mu je pokrivala obraz. Zdramil se je bil iz omedlevice in nama je zdaj z nepopisnim strahom in grozo strmel naproti.

»Nekaj trezorjev je oplenjenih,« je zajecljal.

»Kako je bilo to mogoče?«

»Skozi lino...« je zaječal kapitan in se spustil v naslanjač.

Stala sva kakor okamenela. Nazadnje sem jaz pojasnil:

»Seveda. Vsa reč je bila skrbno pripravljena, načrtna igra. Mi smo bili njegove lutke, on je pa vodil naš nastop. Nalašč nas je zvabil v zemljevidnico. S streli nas je pripravil, da smo se potuhnili v zaklon, ki nam ga je bil že naprej določil. Ničesar nismo storili razen tega, kar je hotel. Med tem, ko sva midva z Youngom razbijala vrata iz zakladnice v zemljevidnico, je tu razpostavljal kulise. Svetilka, zrcalo... vse je bilo v njegovem računu. Vedel je, da bova imela sliko suknje in klobuka v zrcalu za njegovo resnično postavo... in s tem naju je zamudil... ko se je bil že davno lotil blagajne. Ta čas, ko sva strmela naprej... vsa v strahu zaradi svoje neoboroženosti, je za najinim hrbtom mirno opravljal svoj posel... Poznal je ves položaj. Železna rešetka pred linico je na zaskok. — Kar prepričani smemo biti, da sta bila steward in pater ista oseba. Nepridiprav je sprožil zaporo na oknu tisti mah, ko je stresal rešetko. Torej nam na očeh! Ne vem, kaj naj bolj občudujemo: njegov izvrstni kombinacijski dar ali njegovo predrznost?...«

Šli smo v zakladnico. To je bilo baš v trenutku, ko se je krmar, ki ga je bil taktsto omamil udarec s pendrekom, spet zavedel. Stokaje si je drgnil glavo in nam z bedastim, zmedenim izrazom buljil naproti.

»Vidite, tako je, kakor sem rekel!« Pokazal sem Youngu rešetko. »Nikjer ni videti sledov kakega nasilnega dela. Odprta je bila od znotraj, pa jo je potem od zunaj z lahkoto izbil...«

Young je majaje z glavo ogledoval rešetko.

»Ali smo bili vsi zaslepljeni, ka-li?« je rekel.

»Ne, samo vi trije... saj se spominjate, da sem vas opozoril na stewardove čevlje,« sem rekel.

»Mar ste res spoznali patra v stewardu?«

»Ne, priseči se ne bi bil upal. Ta človek je mojster v umetnosti glumaškega pretvarjanja. Nobenih brad, nobenih drugih gledaliških sredstev se ne poslužuje. Njegova moč je v tem, da zna popolnoma izpremeniti izraz svojega obličja. Najbrže rabi samo trohico obraznega voska; s tem in pa z izpremembo obraza si zna dati v nekaj trenutkih popolnoma drugo lice. Kot steward je imel v očeh in v črtah obličja vso natakarsko ponižnost svojega poklica. Samo veliko poznanje ljudi mu more omogočati to pristnost krinke... a zdaj je na žalost izginil. Svoj namen je dosegel, zakaj vse, kar so imeli potniki najbolj dragocenega, je v njegovih rokah...«

Kapitan mi je živahno segel v besedo.

»Ali, Mr. Svendrup, ne pozabite, da smo na ladji. Kako nam more uiti? Prepričan sem, da ga bomo imeli čez nekaj ur v pe-

»Ali veste, kdo je?«

»I nu, pater!«

»To je samo ena izmed njegovih mnogih krink. Zdaj jo je zavrgel in si je na tej ladji ne bo več nadel. Ali mar upate, da se vam bo jutri pri zajtrku spet pokazal kot pater?«

Kapitan je osupel obmolknil.

»Morda bi pa le poskusili stopiti poni?« je rekel Young in pokazal na vrata.

»Zaman bo. A dajmo, oglejmo si njegovo kabino,« sem se obrnil k njemu. »Čeprav sem prepričan, da jo najdemo prazno in zapuščeno...«

Šli smo v kabino.

Izkazalo se je, da sem bil dober prerok. Kabina je bila zapuščena. A tudi tu je bil z drznostjo prekosil samega sebe. Kabina je bila tako prazna, kakor da ne bi bil nikoli nihče potoval v njej. Ne kovčega ni bil pustil ne kakršnegakoli, čeprav le najmanjšega delca svoje garderobe. Še milo je bil pospravil iz skledice.

A vendar je bilo videti, da se je še nedavno tukaj umival, zakaj brisača je bila mokra in umazana.

Na mizi je ležal listek.

Young ga je prebral z glasom drhtečim od togote.

»Visoko spoštovani gospodje stražarji zakladnice! Morda se čudite krasnemu redu, ki ste ga našli v moji kabini. A red je bil v duhovniškem semenišču ena naših glavnih dolžnosti. S tem sicer ni rečeno, da ne bi časih zabredel v stare napake: spomnite se le, kako sem davi pozabil preobuti čevlje! Prepozno sem bil opazil goreče zanimanje Mr. Svendrupa za svoje obuvalo... a hvala Bogu, vsak nima takih bistrih slikarskih oči kakon on. Sicer se je pa moj pogled zelo zbistril, ko sem si ogledal njegovo paleto! Tolikanj sem se zaljubil vanjo, da sem jo nehote vzel s seboj. Pa Bog ne daj, da bi Mr. Svendrup trpel zaradi mene škodo... reven slikar, jelite? Zato mu položim na mizo bankovec za pet funtov kot odškodnino. Upam, da bo te dobre kupčije iz srca vesel.

In zdaj vam voščim vsem skupaj dobro jutro!

Vaš iskreno vdani

O. James Godefroy.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Zaslužek

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pis. stroj »Mignon« Perfektnim strojepiscem na tem stroju se nudi dober postranski zaslužek. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mignon«. 11966-3

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlajšo frizerko ali frizerja, vešča železne vodne ondulacije in po možnosti moške stroke — sprejme VybornÝ Vekoslav — Slovenjgradec. Plača po dogovoru. Nastop takoj ali po dogovoru. 11834-1

Atelje Bazanella Šolenburgova ulica št. 7, sprejme takoj več samostojnih pomočnic za boljše delo. Začetnice ne sprejme 11995-1

Vezilja za cvetličarno dobro izurjeno išče Anton Gabrič, Zagreb, Jurišičeva ulica 6. 11947-1

Brivskega pomočnika trezenega in dobrega delavca, s 1. majem ali po dogovoru sprejme Pero Veselič v Ljutomeru. 11957-1

Brivskega pomočnika ki zna tudi dobro ondulirati, sprejmem takoj v stalno službo Stefan Osojnik v Kranju. 11869-1

Za nemško in srbohrv. korespondenco iščemo izvežbano mlajšo moč. Ponudbe pod šifro »Perfektna« na Aloma Company, Ljubljana. 11981-1

Kleparski pomočnik vojaščine prost — zmožen vseh kleparskih del, z večletno prakso, dobi mesto. Ponudbe z navedbo starosti in spričevali na naslov Dolšan, Celje. 11997-1

Iščem postrežnico za čez dan. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11987-1

Brivskega pomočnika dobrega ondulacija sprejme takoj Ivan Merlak, frizer, Logatec. 11950-1

Vajenci-ke

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Kuhinjsko učenko poštenih staršev, sprejmem takoj z vso oskrbo. Pogoji: enoletna pogodbena doba brezplačno, polletna proti vplačilu 100 Din, četrtletna 150 mesečno. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poštena učenka«. 11944

Dekle s trimesečno gospodinjsko šolo, se želi izučiti za kuharico v kakem hotelu — najraje v Celju ali Ljubljani. Poštena in delavna. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11983-44

Službe išče

Beseda 50 para. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din

Mesarski pomočnik mlad, priden in pošten — želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mesar« 11973-2

Mesarski pomočnik in šofer z dobrimi spričevali, želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Marljiv«. 11974-2

Škropljenje dreves vešim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tehnik«. 11952-2

Revno dekle mlado in pošteno, išče napolitev kjerkoli — najraje v gospodinjstvu, ali k otrokom. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 11975-2

Brivski pomočnik perfekten v moški stroki, išče stalno službo. Naslov Ignac Vouk, Sv. Jurij ob južni žel. 11998-2

Prodam

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Zelo poceni se oblečete pri Preskerju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14. 183-6

Haloškega vina 80 heko dobrega, veled gmotnih razmer prodam proti takojšnjemu plačilu. Topolovec, poseestnik, Podlehnik-Ptuj. 11487-6

Ventilator motor 220 volt, zelo ugodno proda Ludovik Zaje, mar, Tyrševa cesta 58. 11960-6

Dilca za šah (Kerbschnitt) — vezenine, vazne in drugi antik predmeti naprodaj na Rimski cesti 24/I. 11991-6

Kolesa

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Žensko kolo dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Mobilno kolo«. 11939-11

Moško kolo dobro ohranjeno ugodno naprodaj — Stara pot 1/I. 11971-6

Kupim

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Amerikanske ključe za suho cepljenje, od 7 mm debeline, kupim. Rijarja Portalis, Göthe 9. — Ponudbe na naslov: Žiher Franjo, Zamušani — pošta Sv. Marjeta pri Mošganci. 11881-7

Pražilni stroj za kavo, rabljen, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Pražilnik«. 11962-7

Zoło dobro ohranjeno kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11967-7

Staro otomano dobro ohranjeno, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11979-7

Oblačila

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Visoko omaro iz trdega lesa, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11985-13

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izložbo veliko in svetlo, v centru mesta oddam s 1. majem t. l. v najem. Pojasnila v Gajevi ulici 5/I, soba 128. 11898-17

Kapital

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vložne knjižice Ljubljanske kreditne banke kupim proti plačilu v gotovini. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Zora«. 12009-16

Vloge Prometne banke takoj kupimo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Gotovina«. 11964-16

Bančne vloge kupujemo in prodajamo najkulantneje. Naročila iz province izvršujemo najzanesljiveje. Za odgovor prosimo priložiti 3 Din v znamkah. Poslovni zavod, d. d. Zagreb, Praška ulica 6/II. 124-16

Kupim knjižico kateregakoli zavoda, z vlogo 5—20.000 Din. — Ponudbe s ceno prosim na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ugodnost«. 11986-16

Dobremu poroku ki za mene jamči enoletno posojilo 60.000 Din — plačam za to takoj 20.000 Din in mu dam povrh tega zadostno varnost. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prilika«. 11996-16

Lokali

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal na Bledu na čim prometnejši točki iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Papirnica-Senja«. 11910-19

Lokal za trgovino ali pisarno takoj oddam poleg kavarne Evropa na Tyrševi cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11970-19

Lokal v centru mesta, z velikim izložbenim oknom oddamo s 1. majem t. l. v najem. Pojasnila v Gajevi ul. 5/I soba 128. 11899-19

Lep lokal z že vpeljano delikatesno, radi odpotovanja takoj poceni proda Zima, Florijanska ulica 22. 11986-19

Lep trgovski lokal oddam z 2. junijem — sobo pa takoj. Vprašati v trgovini na Boštnikovem trgu št. 1. 12010-19

Sobo odda

Beseda 30 par. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din Najmanjši znesek 12 Din

Čisto solnčno sobo v centru mesta takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11940-23

Sobo čedno opremljeno, s posebnim vhodom, oddam enemu ali dvema gospodoma. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11958-23

Separirano sobo lepo opremljeno, z eno ali dvema posteljama oddam v Zibertovi ulici št. 33 — pri gorenjskem kolodvoru. 11977-23

Prazno sobo oddam takoj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra« 11895-23

Opremljeno sobo s poseb. vhodom in elektriko oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11963-23

Gospodično sprejmem na hrano in stanovanje. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 11951-23

Sostanovalca s hrano ali brez sprejmem s 1. majem v čisto in zračno sobo. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 11976-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom in razsvetljavo oddam v Dalmatinovi ulici št. 8/II levo. Vprašati med 2. in 4. popoldne. 11984-23

Opremljene sobe poseben vhod, z 1 ali 2 posteljama, Din 180—200, event. s hrano Din 450 do 550 oddam v Sp. Šiški, Černetova 31. 11989-23

Čisto sobo oddam mirni osebi na Bleiweisovi cesti 4, pritličje levo. 11990-23

Separirano sobo v centru mesta oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11994-23

Stanovanje odda

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prostorno stanovanje nasproti glavnega kolodvora takoj oddam v najem. Vprašati v Mariboru, Aleksandrova 46, I. nadstropje 11941-21

Dvosob. stanovanje visokopritlično — z vsemi pritiklinami oddam takoj ali pozneje manjši stranki za 450 Din, event. tudi ceneje. Vodovodna cesta 75 11887-21

Posest

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Renomiran manjši hotel z restavracijo, na najprometnejši izletni točki v zagrebški okolici, izborno idoč, na kritpotju najmočnejšega poletnega in zimskega turističnega prometa. Hotel in restavracijo obiskujejo vse leto izletniki, turisti, sportniki, avtomobilisti, motocikliisti itd. Naprodaj zaradi obolenja lastnika, obenem z velikim hotelskim poslopjem, popolnoma opremljenim hotelom, restavracijo, pisano dvorano, prekrito teraso, garažo, veliko pivnico — (krasen vrt, skozi katerega teče bister gorski potok) in gospodarskimi poslopji. Najbolj varna naložitev kapitala. Prodaja: Poslovnica Pavleković, Zagreb, Ilica 144. 11953-20

Lepo hišo enonadstr., z dvoriščem in gospodarskim poslopjem, na Glavnem trgu v Slovenski Bistrici, dobro mesto za obrtnike, ugodno prodam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Ugodna prilika 1934«. 11880-20

Sobe išče

Beseda 50 par, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Manjšo sobo opremljeno, v sredini mesta, s posebnim vhodom, išče gospod s 1. majem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »55«. 11949-28/a

Prazno sobo solnčno, z vso oskrbo, v bližini centra išče bolehen upokojenec — točen plačnik. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Štev. 15«. 12001-28/a

Dopisi

Izvršeno v dvojni izmeri. Glavna. Naslovnik — pošiljatelj šesti. Iskrene. Joško 11972-24

Majski sen 1925 Pismo sluti. Hvala. Želim svidenje čimpreje. Pridi, piši! Hrepenim. A. 11956-24

V oglasnem oddelku »Jutra« dvignite sledeča pisma: Amortizacij, posojilo, Bilancist, Center, Dober, Dobra kuharica, Denar, Dobre obresti 100, Dobra moč Ferenc, Frigidaire, Gotovina, G. L. 46, Gotov denar, Hišnik, Ideali, Jamstvo 100, Kupim, Kjerkoli Kavcije zmožen, Kavcija in sigurnost, Kavcija 1500 Klavir II, Lepo sobo, Lepo, Mirna, Mlada ločenka, Minimalni honorar, Majda 3, Marija, Nastop takoj, Natakarica 954, Neznanka, Novo življenje, Obrt, Priložnost, Pošten, Plačam, Promet 1934, Prevoz pohištva, Sama, Samec, Sigurna bodočnost, Strušnica, Šiška, Strta mladost, Točnost, Takoj iščem, Takoj prodam, Udobno, Veliko odsoten, Vila, Vpeljan, Zmožen samostojno voditi, Zlata jama, Zora, Zmožen, Začetnica, 14, 90, 94, 350.000.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

26. aprila

Ljubljana 7, 755.2, 11.8, 94, N1, 10, 11.4, dež; Ljubljana 13, 753.0, 17.5, 77, mirno, 9, —, —; Maribor 7, 755.0, 11.0, 90, mirno, 10, 7.2, dež; Zagreb 7, 756.2, 13.0, 90, SW2, 3.0, dež; Beograd 7, 756.7, 20.0, 35, E1, 10, —, —; Sarajevo 7, 755.7, 21.0, 40, SE1, 3, —, —; Skoplje 7, 759.9, 16.0, 70, mirno, 7, —, —; Split 7, 752.3, 18.0, 50, SE6, 10, —, —; Kumbor 7, 756.7, 20.0, 60, ESE2, 9, —, —; Rab 7, 754.8, 15.0, 80, SE2, —, —.

Temperatura: Ljubljana 18.6, 9.2; Maribor 14.6, 10.0; Zagreb 15.0, 12.0; Beograd 23.0, 19.8; Sarajevo 27.0, 15.0; Skopije 26.0, 10.0; Split 22.0, 16.0; Kumbor —, 18.0; Rab —, 12.0.

Radio

Petek, 27. aprila.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Otroške pesmi poje mladinski pevski zbor. — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Radio - orkester. — 18.30: Sodobni problemi socialne politike (dr. Bajič). — 19: Francoščina. — 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Andrejka). — 20: Prenos opere »Pikova dama« iz Zagreba. V odmoru napoved časa in poročila.

Sobota, 28. aprila.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Plošče, stanje avtomobilskih cest. — 18.30: Zabavno predavanje (g. Daneš). — 19: Koroška ura. — 19.30: Zunanjepolitični pregled. — 20: Slovenske narodne pesmi s spremljevanjem radio - orkestra pojo gdč. Zupanova, gg. Jug in Dermota. — 21: Ura francoske glasbe, ga. Röthel - Nostis poje francoske pesmi, vmes igra francoske kompozicije radio-orkester. — 22: Čas, poročila, lahka glasba.

BEOGRAD 16.30: Operne arije. — 17.30: Plošče. — 19: Violinski koncert. — 20: Mešan program. — 22: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.15: Orkestralen in pevski koncert. — 21.15: Lahka in plesna glasba. — PRAGA 19.20: King-Kong nad Prago. — 20.20: Godba na pihala. — 21: Prenos iz Brna. — 22.30: Orkester. — BRNO 19.35: Narodne pesmi. — 21: Operne arije. — 21.20: Orkester. — VARŠAVA 20.05: Večer španske glasbe. — DUNAJ 12: Plošče. — 16.25: Orkester mandolin. — 17.30: Orkester. — 19.05: Zborovski koncert. — 20.05: Igra. — 22.20: Plesna muzika. — BERLIN 20.30: Zabaven program. — Lahka in plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19: Godba na pihala. — 20.10: Vojaška godba. — 22.50: Nočni koncert. — MÜHLACKER 20.15: Mešan program. — 22.40: Plošče. — 23: Lahka in plesna muzika. — BUDIMPEŠTA 18.30: Ciganska godba. — 19.50: Dramski večer. — 22.30: Koncert orkestra. — RIM 17.10: Vokalen in instrumentalen koncert. — 21: Prenos opere iz gledališča.

Občutno vrzel v izobrazbi, ki vas spričo pomanjkanja oziroma predragih pripomočkov ovira na vaši poti do uspeha, izpolnite s čitanjem ilustriranega tedenskega obzornika »ŽIVLJENJE IN SVET«. Posamezni zvezki samo 2 Din. V redni naročnini samo 20 Din na tri mesece. (Okoli 400 strani poljudno znanstvenega in zabavnega štiva z mnogimi slikami). Uprava: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5

Dražba pisarniškega inventarja.

V konkurzni stvari Vzajemne pomoči, reg. pom. blag. v Ljubljani — se bo vršila

dne 4. maja 1934 ob pol 9. dopoldne

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16, II. nadstropje, dražba različnega pisarniškega inventarja. Prodajalo se bo večje število pisalnih miz, stolov, omar, namiznih in stropnih električnih svetilk, pisalnih strojev, računski stroj »Continental«, peč, namizni ventilatorji, obešalniki, tiskarski stroj z vsemi pripravami ter drugo pisarniško pohištvo in orodje.

Interesenti si lahko ogledajo na dražbo stavljeni inventar dne 2. in 3. maja 1934 med 9. in 12. uro dopoldne in med 15. in 18. uro popoldne.

Ljubljana, dne 26. aprila 1934. 3981

DR. KREJČI VILJEM, upravitelj konkurzne mase.

Moji zlati otročiči

Darinka, Lea in Mirček

so odšli po tragični usodi v boljše življenje.

Pogreb nepozabnih ljubljencev bo v petek, dne 27. aprila 1934 ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1934.

Neutolažljiva mati JOŽICA LOESKE in ostalo sorodstvo. 3983

ZAHVALA

Ob težki in prebridki izgubi našega nepozabnega in nenadomestljivega bratca in strička, gospoda

JOŽEFA DEU

se tem potom prav prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam izkazali pismeno ali ustmeno svoje sočustvovanje, vsem ki so dragega pokojnika obsuli s cvetjem in mu izkazali zadnjo čast na njegovi zadnji poti.

Tržič, dne 24. aprila 1934.

3942 **Žalujoči ostali.**

Uran krema

za lice, vas napravi lepšo in mlajšo. Dobiva se povsod!

Mala škatlica Din 5.—
velika škatlica Din 12.—

Popolnoma zastonj

je za naročnike »JUTRA« njih nezgodno zavarovanje pri zavarovalnici »Jugoslaviji«, saj točnosti v plačevanju ni smatrati za kako protidajatev. Danes preneha veljavnost tega zavarovanja, če še niste poslali naročnine.

VPRAŠANJE, ki ga stavi sebi vsaka gospodinja:

»Kako izgledajo umetniško izdelani

STENSKI KOLEDARJI „ČEMAŽAR"?

ODGOVOR na to vprašanje vam da vaš trgovec, ki ste njegova stalna odjemalka. 3976

Ljuba Jurković:

(Ilustrirai V. Mazi)

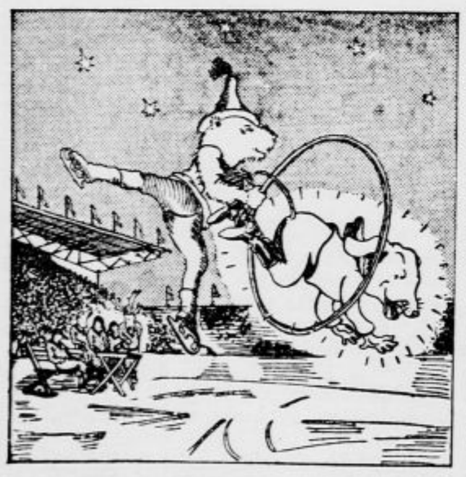

67

Tedaj so se pričele igre na Belem stadionu. Črni medved se je odlikoval v drsanju; ta je bil prvak, šarik je pa krasno skakal skozi obroč, kar je gledalcem neznansko ugajalo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezersek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.